

*Uczelnia Państwowa
im. Jana Grodką w Sanoku*

INSTYTUT MEDYCZNY

ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA

KIERUNEK: PIELĘGNIARSTWO

SYLABUSY studia pierwszego stopnia

obowiązujące w roku akademickim 2019/2020

Opracowane na podstawie Standardów kształcenia w zawodzie pielęgniarki
Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 26 lipca 2019 r. Dz.U, poz. 1573)

Spis treści

I ROK	4
ANATOMIA	5
GENETYKA	9
BIOCHEMIA I BIOFIZYKA	12
FARMAKOLOGIA	17
ZDROWIE PUBLICZNE	30
PODSTAWY PIELĘGNIARSTWA.....	36
ETYKA ZAWODU PIELĘGNIARKI.....	46
JĘZYK MIGOWY - przedmiot realizowany w roku akademickim 2019/2020	52
PODSTAWY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO	55
WYCHOWANIE FIZYCZNE	60
FIZJOLOGIA	63
PATOLOGIA	67
MIKROBIOLOGIA I PARAZYTOLOGIA	72
RADIOLOGIA.....	76
PSYCHOLOGIA.....	78
PRAWO MEDYCZNE	83
JĘZYK ANGIELSKI	86
DIETETYKA	89
ORGANIZACJA PRACY PIELĘGNIARSKIEJ	92
BADANIE FIZYKALNE	96
II ROK.....	99
JĘZYK ANGIELSKI	100
BADANIE FIZYKALNE	104
CHOROBY WEWNĘTRZNE I PIELĘGNIARSTWO INTERNISTYCZNE.....	108
PEDIATRIA I PIELĘGNIARSTWO PEDIATRYCZNE	117
CHIRURGIA I PIELĘGNIARSTWO CHIRURGICZNE.....	125
POŁOŻNICTWO, GINEKOLOGIA	134
I PIELĘGNIARSTWO POŁOŻNICZO - GINEKOLOGICZNE.....	134
III ROK	153
PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA	154
CHIRURGIA I PIELĘGNIARSTWO CHIRURGICZNE.....	167

PSYCHIATRIA I PIEŁĘGNIARSTWO PSYCHIATRYCZNE.....	177
ANESTEZJOLOGIA I PIEŁĘGNIARSTWO W ZAGROŻENIU ŻYCIA	182
NEUROLOGIA I PIEŁĘGNIARSTWO NEUROLOGICZNE.....	190
OPIEKA PALIATYWNA	198
PROMOCJA ZDROWIA.....	213

I ROK

(dla studentów rozpoczynających kształcenie od roku akademickiego 2019/2020)

Opracowane na podstawie Standardów kształcenia w zawodzie pielęgniarstwa
Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 26 lipca 2019 r. Dz.U, poz. 1573)

ANATOMIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Anatomia
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL. 01.1.W PL. 01.1.C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok studiów I Semestr I
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	prof. zw. dr hab. Elżbieta Pac – Kożuchowska
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii człowieka
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 45 godz. + Samokształcenie - 15 godz. Ćwiczenia - 30 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 2 punkty ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zdobycie wiedzy na temat prawidłowej budowy ciała człowieka w ujęciu topograficznym, posługiwanie się mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystanie tej wiedzy w odniesieniu do innych przedmiotów medycznych.
14.	Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład informacyjny, wykład problemowy, dyskusja dydaktyczna Ćwiczenia: ćwiczenia w pracowni anatomii i fizjologii pokaz na fantomie i modelach filmy dyskusja dydaktyczna Rodzaj narzędzi dydaktycznych/środki dydaktyczne: sprzęt multimedialny (laptop, telewizor, kasety DVD) tablica papierowa, mazaki, ryciny fantomy: noworodka, dziecka, osoby dorosłej plansze i modele anatomiczne, atlasy, książki, schematy

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Egzamin (E) - wykłady w I semestrze Forma i zasady weryfikacji efektów kształcenia są omawiane na pierwszych zajęciach z przedmiotu. Warunkiem zaliczenia wykładów jest aktywne uczestnictwo w wykładach. Egzamin przeprowadzany jest metodą testu jednokrotnego wyboru/ luk lub uzupełnień. Podstawą dopuszczenia do egzaminu z przedmiotu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń na co najmniej ocenę dostateczną. Zaliczenie wykładów jest możliwe po uzyskaniu pozytywnej oceny z egzaminu. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest aktywne uczestnictwo w zajęciach. Egzamin przeprowadzany jest metodą testu jednokrotnego wyboru/ luk lub uzupełnień. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Samokształcenie zaliczane jest na wykładach. Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie prezentacji w formie multimedialnej na jeden z wybranych tematów.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Wprowadzenie do anatomii i nauk pokrewnych. 2. Elementy cytologii i histologii ogólnej. 3. Organizm, jako całość. Anatomia topograficzna. Główne płaszczyzny i osie ciała. Stosunki przestrzenne w anatomii. 4. Układ narządu ruchu. 5. Układ pokarmowy. Wątroba i trzustka. 6. Układ oddechowy. 7. Układ moczowo - pęciowy. 8. Serce. Krążenie małe i duże. Krążenie płodowe. Układ chłonny. 9. Układ wewnętrzwydzielniczy. 10. Układ nerwowy ośrodkowy, obwodowy, autonomiczny. Samokształcenie Celem samokształcenia jest: pogłębianie i utrwalanie wiedzy dotyczącej budowy organizmu człowieka oraz wdrażanie do samodzielnego wykorzystania wiedzy i umiejętności z zakresu budowy prawidłowej człowieka w praktyce zawodowej. Tematy samokształcenia: 1. Anatomia układowa i narządowa. 2. Okolice głowy, szyi, twarzy w praktyce klinicznej. 3. Okolice klatki piersiowej w praktyce klinicznej. 4. Okolice kończyny górnej i dolnej w praktyce klinicznej. 5. Okolice brzucha w praktyce klinicznej. 6. Ośrodki i drogi nerwowe. 6. Autonomiczne unerwienie narządów. 7. Anatomia kliniczna.

			Tematy ćwiczeń: 1. Kości i ich połączenia. Szczegółowa budowa kośćca. 2. Podział budowa ogólna i szczegółowa mięśni. 3. Budowa układu trawienno- oraz dużych gruczołów trawiennych. 4. Budowa układu oddechowego. 5. Budowa układu moczowego żeńskiego i męskiego. 6. Budowa układu płciowego męskiego i żeńskiego. 7. Serce i naczynia krwionośne. 8. Szczegółowa budowa układu nerwowego ośrodkowego: kresomózgowia, międzymózgowia, śródmózgowia, tyłomózgowia wtórnego, rdzenia kręgowego. Opony. 9. Układ nerwowy obwodowy: nerwy czaszkowe, nerwy rdzeniowe, sploty rdzeniowe. 10. Układ nerwowy autonomiczny: część współczulna i przywspółczulna, sploty układu nerwowego. 11. Powłoka wspólna, oraz receptory i narządy zmysłów.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno- stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna).
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Beverly M.: Wielki atlas anatomii człowieka, Buchmann, 2009. 2. Bochenek A., Reicher M.: Anatomia człowieka, t. I-V, PZWL, Warszawa 2010. 3. Maciejewski R., Torres K.(red.): Anatomia czynnościowa – podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, fizjoterapii, ratownictwa medycznego, analityki medycznej i dietetyki. Wyd. Czelej, Lublin 2008. 4. Michajlik A., Ramotowski W.: Anatomia i fizjologia człowieka. PZWL, Warszawa 2006. 5. Parker S.,: Atlas anatomii człowieka, Wyd. Bellona, 2009 . Literatura uzupełniająca: 1. Putz R., Pabst R.: Atlas anatomii człowieka Sobotta – cz. I, II. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2006. 2. Urbanowicz Z.: Podręczny słownik mianownictwa anatomicznego. Wyd. Czelej, Lublin 2004. 3. Woźniak W. Aleksandrowicz R. (red.): Anatomia człowieka. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2002.

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu ANATOMIA
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
A.W1.	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno- stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna)	Wykłady Samokształcenie	test jednokrotnego wyboru/ luk lub uzupełnień
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego	Ćwiczenia	test jednokrotnego wyboru/ luk lub uzupełnień

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	45			
Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,5	0,5		

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,0	0		

GENETYKA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Genetyka
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL.04.1.W
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok studiów I Semestr I
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	prof. zw. dr hab. Elżbieta Pac - Kożuchowska
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 30godz. + Samokształcenie - 20 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z podstawami genetyki, embriologii oraz zrozumienie patogenezы najczęstszych chorób genetycznych i wad wrodzonych. Analizowanie problemów zdrowotnych, społecznych i etycznych wynikających z zastosowania metod inżynierii genetycznej w medycynie. Poznanie zasad dziedziczenia cech człowieka np. cech sprzężonych z płcią i mechanizmów rozwoju anomalii (aberracje chromosomowe, mutacje genowe). Zapoznanie studentów ze sposobami diagnostyki chorób genetycznych i formami poradnictwa genetycznego.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO) - wykłady w I semestrze Forma i zasady przeprowadzania zaliczenia są omawiane na pierwszych zajęciach. Zaliczenie końcowe przeprowadzane jest metodą opisową. Sprawdzian pisemny składa się z 20 pytań otwartych. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Dyskusja na wybrany temat – zaliczenie ustne.

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy wykładów: 1. Podstawowe wiadomości z genetyki, embriologii, cytofizjologii i immunologii. 2. Podstawy genetyki klasycznej – prawa Mendla. 3. Kariotyp człowieka. 4. Zasady dziedziczenia cech człowieka (m.in. grup krwi, cech sprzężonych z płcią) i mechanizmy rozwoju anomalii (aberracje chromosomowe, mutacje genowe). 5. Środowisko, a zmienność organizmu. 6. Podstawy diagnostyki genetycznej. 7. Zasady poradnictwa genetycznego. 8. Zagadnienia transplantologii. Samokształcenie Celem samokształcenia jest powtórzenie i poszerzenie wiadomości z zakresu genetyki, chorób genetycznych oraz wad wrodzonych w oparciu o analizę kliniczną. Tematy samokształcenia: 1. Choroby genetyczne przekazywane drogą dziedziczenia. 2. Genetyczne badania przesiewowe. 3. Zastosowanie terapii genowych. 4. Onkogeny. Nowotwory dziedziczne. 5. Wady wrodzone - analiza kliniczna w pediatrii.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh; • problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie; • budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenyzy; • zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Keith L. Moore, T.V. Persaud, Mark G. Torchia; Red. I wyd. pol. Zabel M., Bartel H.: Embriologia i wady wrodzone: od zapłodnienia do urodzenia. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2013. 2. Sadakierska-Chudy A.: Genetyka ogólna : instrukcje do ćwiczeń dla studentów biologii . Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2004 3. Passarge E.: Genetyka. Ilustrowany przewodnik, PZWL, Warszawa 2004. 4. Winter P.C., Hickey G.I., Fletcher H.L.: Genetyka. Krótkie wykłady, PWN, Warszawa 2010. Literatura uzupełniająca: 1. Bal J. (red.): Biologia Molekularna w medycynie. Elementy genetyki klinicznej, PWN, Warszawa 2008. 2. Ciechaniewicz A., Kokot F. (red.): Genetyka molekularna w chorobach wewnętrznych, PZWL, Warszawa 2008. 3. Clark A.G., Hartl D.L.: Podstawy genetyki populacyjnej, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2010. 4. Epstein R. J.: Biologia molekularna człowieka. Czelej, Lublin 2006. 5. Kapelańska - Pręgowska J.: Prawne i bioetyczne aspekty testów genetycznych. Wolters Kluwer, Warszawa 2011.

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu GENETYKA
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
A.W9.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh	Wykłady	pytania opisowe – forma pisemna
A.W10.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie	Wykłady / Samokształcenie	opisowe – forma pisemna
A.W11.	budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenyzy	Wykłady	pytania opisowe – forma pisemna
A.W12.	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej	Wykłady	pytania opisowe – forma pisemna
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
A.U4.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób	Wykłady	pytania opisowe – forma pisemna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	30			
Przygotowanie do zaliczenia	10			
Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		

BIOCHEMIA I BIOFIZYKA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Biochemia i biofizyka
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL. 05.1.W PL. 05.1.C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok studiów I Semestr I
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Grzegorz Klimkowski
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z zakresu biologii
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 15 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia – 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: Zdobycie wiedzy na temat zjawisk zachodzących w żywym organizmie, poznanie podstawowych procesów biochemicznych i biofizycznych organizmu. Zrozumienie naturalnych zjawisk fizjologicznych, patologicznych i procesów naprawczych zachodzących na poziomie komórki, tkanki, narządu, układu. Na podstawie zdobytych wiadomości student, będzie mógł prognozować kierunek procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem technik audiowizualnych Dyskusja Ćwiczenia indywidualne Praca w grupach

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (Z) - wykłady w I semestrze Warunkiem uzyskania zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny z pisemnego kolokwium przeprowadzanego na zakończenie zajęć zgodnym z podaną tematyką. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze Warunkiem uzyskania zaliczenia jest aktywność na zajęciach podczas wykonywania ćwiczeń oraz uzyskanie min. 50% punktów z dwóch zaliczeń częściowych w formie testu (zgodnie z przedmiotowymi kryteriami ocen). Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Samokształcenie realizowane jest na ćwiczeniach i jest jednym z warunków ich zaliczenia. Warunkiem zaliczenia jest terminowe przygotowanie i złożenie pracy napisanej na wybrany temat.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Wpływ czynników fizycznych i chemicznych na żywy organizm. 2. Biofizyka tkanek i narządów. Właściwości biomechaniczne tkanek – ich rola w biomechanice. 3. Podstawowe reakcje związków nieorganicznych i organicznych w roztworach wodnych. 4. Prawa fizyczne wpływające na przepływ cieczy. 5. Czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi. 6. Fale dźwiękowe i elektromagnetyczne - fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji. 7. Skład chemiczny organizmu człowieka – właściwości i funkcje białek, węglowodanów, lipidów, składników mineralnych, witamin, wody. 8. Regulacja funkcjonowania komórki: wewnątrzkomórkowa (enzymy) i zewnątrzkomórkowa (hormony). 9. Budowa i właściwości błony komórkowej, mechanizmy transportu przez błony. 10. Przemiany metaboliczne – katabolizm białek (przemiany aminokwasów), cukrów (glikoliza) i tłuszczów (β – oksydacja kwasów tłuszczowych). 11. Wytwarzanie i magazynowanie energii w komórce, funkcje cyklu Krebsa i łańcucha oddechowego). 12. Biosynteza elementów budulcowych (cukrów, białek, tłuszczów, kwasów nukleinowych). 13. Fizyczne podstawy procesów fizjologicznych: krążenia, przewodnictwa nerwowego, wymiany gazowej, ruchu. 14. Termoregulacja w organizmie człowieka.

			Tematy ćwiczeń: 1. Zajęcia organizacyjne. Zapoznanie z zasadami bezpiecznej pracy w laboratorium oraz z podstawowym szkłem i sprzętem stosowanym w Pracowni Biochemii. Zasady sporządzania roztworów. 2. Budowa i właściwości białek. Identyfikacja białek i aminokwasów, ilościowe oznaczenie białek. 3. Właściwości enzymów, czynniki wpływające na aktywność enzymów (pH, temperatura, obecność efektorów). 4. Defekty enzymów trawiennych oraz skutki zaburzeń w zakresie funkcjonowania organizmu. 5. Denaturacja białka, czynniki denaturujące. Badanie aktywności enzymów proteolitycznych. 6. Budowa i właściwości redukujące cukrów. Rozkład skrobi pod wpływem amylazy. 7. Właściwości tłuszczów. Enzymatyczne trawienie tłuszczów. 8. Identyfikacja składników otrzymanych w wyniku hydrolizy nukleoproteidów. 9. Wykrywanie niektórych składników krwi, śliny i moczu. Mocz patologiczny. 10. Integracja metabolizmu, zaburzenia przemian i związane z nimi choroby metaboliczne. 11. Znaczenie procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych. 12. Wpływ czynników zewnętrznych na organizm (temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne, promieniowanie jonizujące). 13. Cechy fizyczne dźwięków i ich oddziaływanie na organizm.
			Samokształcenie Celem samokształcenia jest pogłębienie wiedzy dotyczącej procesów biochemicznych i biofizycznych zachodzących w organizmie człowieka. Tematy samokształcenia: 1. Rola i znaczenie witamin w organizmie człowieka. 2. Znaczenie substancji przeciwniażdżycowych w profilaktyce chorób. 3. Udział wątroby i nerek w procesach detoksykacji komórkowej. 4. Wpływ promieniowania jonizującego i niejonizującego na żywy organizm. 5. Wpływ czynników mechanicznych, temperatury i wilgotności oraz fal mechanicznych na żywy organizm.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne); • witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych; • mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie; • wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Bańkowski E: Biochemia. Podręcznik dla studentów medycznych studiów licencjackich i magisterskich. MedPharm 2013. 2. Czarnecka B., Gawda H., Gonet B.: Biofizyka, PZWL, Warszawa 2014. 3. Daryl K. Granner , Franciszek Kokot , Robert K. Murray , Victor W. Rodwell: Biochemia Harpera Ilustrowana. PZWL, Warszawa 2012. 4. Jaroszyk F: Biofizyka. PZWL, Warszawa 2013. 5. Kłyszewko-Stefanowicz L: Ćwiczenia z biochemii, PWN, Warszawa, 2012. 6. Pasternak K.: Biochemia. Dla studentów medycznych studiów licencjackich. PZWL, Warszawa 2013. Literatura uzupełniająca: 1. Bartosz G., Józwiak Z.: Biofizyka wybrane zagadnienia wraz z ćwiczeniami. PWN, Warszawa, 2012. 2. John L. Tymoczko , Lubert Stryer: Biochemia krótki kurs. PWN, Warszawa 2012.
-----	--	---

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu BIOCHEMIA I BIOFIZYKA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
A.W13.	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne)	Wykłady	kolokwium pisemne
A.W14.	witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych	Wykłady	kolokwium pisemne
A.W15.	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie	Wykłady	kolokwium pisemne
A.W25.	wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące	Wykłady	kolokwium pisemne
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
A.U5.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;	Ćwiczenia / Samokształcenie	zaliczenie praktyczne test pisemny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Przygotowanie do zaliczenia	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	15			
Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,5	0,5		

FARMAKOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Farmakologia
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL. 07.1.W PL. 07.1.C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok studiów I Semestr I
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Magdalena Babuška-Rocznik
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii i chemii
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady- 30 godz. Ćwiczenia -30 godz. + Samokształcenie - 20 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady – 1 punkty ECTS Ćwiczenia- 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Głównym celem przedmiotu jest : opanowanie wiadomości i umiejętności z zakresu działania różnych grup leków, zastosowania ich w leczeniu schorzeń narządowych i układowych oraz zasadami leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi.
14.	Metody dydaktyczne	Wykłady prowadzone jako: • wykłady informacyjne z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych, • dyskusje dydaktyczne związane z wykładem • analiza przypadków

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów Egzamin (E) w I semestrze. • aktywne uczestnictwo w wykładach, • egzamin w formie ustnej zgodnie z przyjętą skalą ocen z tematyki wykładów. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) w I semestrze. • obecność na zajęciach, • zaliczenie w formie ustnej zgodnie z przyjętą skalą ocen z tematyki ćwiczeń. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest: • ustna prezentacja zadanego tematu w ramach samokształcenia i analiza przypadku uwzględniając wskazania, przeciwwskazania oraz interakcje lekowe.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Wprowadzenie do farmakologii. Podstawowe pojęcia, definicja leku, farmakokinetyka i biodostępność, koncepcja receptora. Pojęcia: agonisty, antagonisty, częściowego agonisty. 2. Grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, oraz postaci i drogi podania leków. 3. Leki wpływające na autonomiczny układ nerwowy. 4. Ośrodkowy układ nerwowy- leki psychotropowe, przeciwpadaczkowe, nasenne i uspokajające. 5. Środki znieczulające ogólnie i miejscowo. 6. Leki przeciwbólowe. Niesteroidowe leki przeciwzapalne i opioidy. Leki przeciwgorączkowe. 7. Układ sercowo-naczyniowy. Leki stosowane w niewydolności krążenia. Leki przeciwarytmiczne. 8. Leczenie nadciśnienia tętniczego. 9. Leczenie choroby niedokrwiennej serca i zawału mięśnia sercowego, leczenie hiperlipidemii. 10. Leki przeciwalergiczne, glikokortykosteroidy. Wstrząs – stosowanie leków. 11. Farmakoterapia chorób krwi i układu krwiotwórczego. 12. Wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków. 13. Działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, oraz zna procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków. 14. Zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich.

16.	Zamierzone efekty uczenia się*		Tematy ćwiczeń: 1. Leczenie stosowane w chorobach układu pokarmowego. 2. Leki stosowane w cukrzycy: insulinoterapia i doustne leki przeciwcukrzycowe. 3. Leki stosowane w chorobach układu oddechowego. 4. Hormony, witaminy, zastosowanie. Leczenie chorób układu dokrewnego. 5. Leki stosowane w zakażeniach bakteryjnych, wirusowych, grzybiczych i pasożytniczych. 6. Informatory farmaceutyczne i bazy danych o produktach leczniczych. 7. Zasady wystawiania recept na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich. 8. Substancje lecznicze i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Samokształcenie Celem samokształcenia jest aktualizowanie wiedzy dotyczącej zagadnień farmakokinetyki i farmakodynamiki leków oraz rozwijanie umiejętności samodzielnego korzystania z różnych dostępnych źródeł dotyczących farmakologii. Tematy samokształcenia: 1. Leki stosowane w eradykacji helicobacter pylori. 2. Zastosowanie NLPZ w terapii. 3. Preparaty stosowane w żywieniu enteralnym i parenteralnym. 4. Rola witamin i mikroelementów dla prawidłowego rozwoju organizmu człowieka. 5. Wpływ leków oraz środków psychoaktywnych na rozwój zarodka i płodu. 6. Leczenie hormonalne w różnych fazach życia kobiety.
		Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania; • podstawowe zasady farmakoterapii; • poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania; • wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków; • ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków; • zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich; • zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych. • posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych; • wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich; • przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;

17.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Rajtar-Cynke G. red. Farmakologia podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu akademii medycznych. Wydanie II PZWL Warszawa 2013. 2. Schmid B, Strub P, Studer A. red. wydania polskiego Prandota J. farmakologia dla zawodów pielęgniarzkich. MedPharm 2013. 3. Juzwenko K. Orzechowska.: Farmakologia kliniczna : Znaczenie w praktyce medycznej. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2006. Literatura uzupełniająca: 1. Kostowski W, Herman Z. Farmakologia – podstawy farmakoterapii (tom I i II). Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010. 2. Podlewski J, Chwalibogowska – Podlewska A. Leki Współczesnej Terapii. Split Trading. Wydawnictwa Fundacji PB Buchner, Warszawa 2009.
-----	---	--

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu FARMAKOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
A.W17.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania	Wykłady	odpowiedź ustna
A.W18.	podstawowe zasady farmakoterapii	Wykłady	odpowiedź ustna
A.W19.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania	Wykłady	odpowiedź ustna
A.W.20.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	Wykłady	odpowiedź ustna
A.W.21.	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków	Wykłady	odpowiedź ustna
A.W.22.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich	Wykłady	odpowiedź ustna
A.W.23.	zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi	Wykłady	odpowiedź ustna
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
A.U7.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych	Ćwiczenia/ Samokształcenie	odpowiedź ustna
A.U8.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych	Ćwiczenia	odpowiedź ustna
A.U9.	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich	Ćwiczenia	odpowiedź ustna
A.U10.	przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza	Ćwiczenia	odpowiedź ustna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,0	0		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	30			
Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		

SOCJOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Socjologia
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL. 10.1. W PL. 10.1. C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne i humanistyczne: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok studiów I Semestr I
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr hab. Mirona Ogryzko - Wiewiórska
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Brak
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 15 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie – 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady – 1 punkt ECTS Ćwiczenia – 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie postrzegania i właściwej identyfikacji społeczno - kulturowych uwarunkowań życia człowieka oraz wykazanie postawy wrażliwości na sytuację społeczną człowieka w jej uwarunkowaniach związanych ze zdrowiem i chorobą.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład prowadzony jest z wykorzystaniem środków audiowizualnych. Ćwiczenia są uzupełnieniem wykładów i polegają na analizie tekstów i dyskusjach dotyczących wybranych zagadnień.

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO)- wykłady w I semestrze Egzamin przeprowadzany jest metodą opisową na podstawie podanych wcześniej zagadnień. Praca pisemna składa się z 5 pytań opisowych. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest udzielenie co najmniej 55% poprawnych odpowiedzi. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO)- ćwiczenia w I semestrze Ocena końcowa z ćwiczeń: 50% oceny stanowić będzie ocena z kolokwium, 30% oceny stanowić będzie aktywność, 20% oceny - obecność na zajęciach. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest aktywne uczestnictwo w zajęciach prowadzonych metodą warsztatową.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Pojęcie, przedmiot badań oraz status socjologii jako nauki. Socjologia ogólna, a socjologie szczegółowe oraz charakterystyka wybranych subdyscyplin socjologicznych. 2. Podstawowe uwarunkowania życia społecznego (przyrodnicze, ekonomiczne i kulturowe). 3. Osobowość i postawy. 4. Pojęcie i komponenty więzi społecznej (stosunki i zależności społeczne, kontrola społeczna, instytucje społeczne, organizacje społeczne). 5. Zbiorowości społeczne (pojęcie kategorii i zbiorowości społecznej, pojęcie i struktura grupy społecznej, podział i klasyfikacja grup społecznych, społeczność lokalna, naród). 6. Założenia i dyrektywy metodologiczne badań socjologicznych oraz metody i techniki badań socjologicznych. Tematy ćwiczeń: 1. Powstanie i rozwój socjologii (na przykładzie wybranych klasyków dyscypliny). Badania społeczne i kierunki socjologiczne przełomu IX i XX w. 2. Współczesne perspektywy socjologiczne. 3. Struktura społeczna. Teoria struktury społecznej, pojęcie i typologia procesów społecznych, klasy i warstwy społeczne, zróżnicowanie społeczno-zawodowe, mobilność społeczna. 4. Socjalizacja. Pojęcie socjalizacji, rola społeczna, rodzaje socjalizacji, resocjalizacja. 5. Kultura. Kultura jako wyróżnik człowieka, wielość kultur i relatywizm kulturowy, dziedziny 6. kultury i kultura symboliczna, kultura jako przedmiot zainteresowania socjologii 7. Interakcje społeczne. 8. Rodzina jako podstawowa mikrostruktura społeczna. Samokształcenie Celem samokształcenia jest pogłębianie wiedzy dotyczącej metod i technik diagnozowania oraz rozwiązywania problemów społecznych dotyczących zdrowia i choroby. Tematy samokształcenia: 1. System wsparcia instytucjonalnego rodziny z problemami zdrowotnymi. 2. Rola społeczna pielęgniarki/pielęgniara i jej uwarunkowania. 3. Znaczenie społeczne rodziny w kontekście zdrowia i choroby. 4. Role społeczne w sytuacji choroby i/lub niepełnosprawności.

17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: - pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu; - wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych; - zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu; - pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; - zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Szacka B., Wprowadzenie do socjologii, Oficyna Naukowa, Warszawa 2008. - Sztompka P., Socjologia. Analiza społeczeństwa, Wyd. Znak, Kraków 2002. - Stępień J.: Wstęp do socjologii, psychologii i organizacji pracy.eMPI2, Poznań 2000. Literatura uzupełniająca: - Goodman N., Wstęp do socjologii, Zysk i S-ka, Poznań 2001.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu SOCJOLOGIA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
B.W7.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu	Wykłady	sprawdzian pisemny
B.W8.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych	Wykłady	sprawdzian pisemny
B.W9.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu	Wykłady	sprawdzian pisemny
B.W10.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej	Wykłady	sprawdzian pisemny
B.W11.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć	Wykłady	sprawdzian pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
B.U9.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży	Ćwiczenia/ Samokształcenie	praca pisemna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Przygotowanie do zaliczenia	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	15			
Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,5	0,5		

PEDAGOGIKA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Pedagogika
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL .11.1 .W PL .11.1. C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne i humanistyczne: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok studiów I Semestr I
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Marzena Szuwalska
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Brak wymagań
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 15 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady – 1 punkty ECTS Ćwiczenia – 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem kształcenia jest: zapoznanie studentów z koncepcjami pedagogicznymi, stosowanymi w wychowaniu, ukazanie genezy współczesnej szkoły i instytucji wychowawczych, zapoznanie z teoretycznymi podstawami pedagogiki: przedmiotem, celami, zadaniami, kształtowanie właściwych wychowawczo postaw, wobec dzieci i młodzieży, zapoznanie z mechanizmami socjalizacyjnymi, funkcjonującymi w społeczeństwie, rozwijanie zainteresowania pracą z dziećmi i młodzieżą.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład z zastosowaniem środków wizualnych Dyskusja Praca w grupach

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Egzamin (E) - wykłady w I semestrze Aktywność na zajęciach, test jednokrotnego wyboru. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze Obecność na zajęciach, aktywność podczas zajęć, praca w grupach, pisemne zaliczenie w I semestrze. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Metodą zaliczenia jest przygotowanie programu edukacyjnego dla wybranej grupy społecznej.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy wykładów: 1. Wprowadzenie do pedagogiki jako nauki o wychowaniu. Pedagogika w relacjach z innymi naukami. Działy pedagogiki. 2. Podstawowe pojęcia pedagogiki: wychowanie, kształcenie, nauczanie, uczenie się. 3. Cele i metody wychowania. 4. Dziedziny wychowania. Charakterystyka wychowania zdrowotnego. 5. Pojęcie edukacji zdrowotnej. Edukacyjna rola pielęgniarki. 6. Formy, metody i środki dydaktyczne w edukacji dzieci, młodzieży i osób starszych. 7. Określenie pojęć: chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania. 8. Edukacja zdrowotna w promocji zdrowia. Tematy ćwiczeń: 1. Naturalne i instytucjonalne środowisko wychowawcze. Praca pielęgniarki z rodziną oraz w instytucjach wychowawczych. 2. FAS - alkoholowy zespół płodowy – przyczyny, objawy, zapobieganie. 3. Problemy dzieci w rodzinach dotkniętych alkoholizmem. 4. Globalne i parcjalne zaburzenia w rozwoju dzieci – charakterystyka. 5. Przemoc i agresja dzieci i młodzieży. Zagadnienie cyberprzemocy. 6. Potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży z problemami zdrowotnymi, zaburzeniami oraz patologią. Samokształcenie Celem samokształcenia jest rozwijanie umiejętności samodzielnego korzystania i zastosowania w zadaniach zawodowych aktualnie dostępnych narzędzi i źródeł wiedzy pedagogicznej. Tematy samokształcenia: 1. Programy edukacyjne w zakresie zdrowia dla pacjentów – dzieci, młodzieży, dorosłych oraz starszych z różnymi problemami zdrowotnymi.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania); • problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej; • metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych.

		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: - rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarских; - opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Ciechaniewicz W.: Pedagogika, PZWL, Warszawa 2000. - Łobocki M.: Teoria wychowania w zarysie. Kraków 2008. - Śliwerski B. (red.): Pedagogika, T. I, II, Gdańsk 2006. Literatura uzupełniająca: - Kwieciński Z., Śliwerski B.: Pedagogika, T. I i II. Warszawa 2004.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu PEDAGOGIKA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
B.W12.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania)	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru aktywność podczas zajęć
B.W13.	problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru aktywność podczas zajęć
B.W14.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru aktywność podczas zajęć
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
B.U10.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarских	Ćwiczenia / Samokształcenie	Zaliczenia pisemne Praca w formie programu edukacyjnego
B.U11.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców	Ćwiczenia/ Samokształcenie	Zaliczenia pisemne Praca w formie programu edukacyjnego

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Przygotowanie do egzaminu	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	15			
Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30			
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,5	0,5		

ZDROWIE PUBLICZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zdrowie Publiczne
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL. 13.1. W PL. 13.1. C PL. 13.2. C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne i humanistyczne: • obowiązkowy do zaliczenia I, II semestru • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I, II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Elżbieta Trebenda
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Wiedomości z biologii na poziomie szkoły średniej
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady – (I sem.) - 30 godz. + Samokształcenie - (I sem.) 30 godz. Ćwiczenia - (I sem.) 30 godz. + Samokształcenie - (I sem.) 15 godz. Ćwiczenia – (II sem.) - 30 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady (I sem.) - 2 punkty ECTS Ćwiczenia (I sem.) – 2 punkty ECTS Ćwiczenia (II sem.) – 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: • dostarczenie wiedzy na temat koncepcji zdrowia publicznego, • rozwijanie umiejętności różnicowania czynników warunkujących zdrowie, • przedstawienie związku między współczesnymi zagrożeniami zdrowia, polityką zdrowotną oraz organizacją systemu ochrony zdrowia w Polsce i wybranych krajach UE, • rozwijanie umiejętności oceny światowych trendów dotyczących ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych Dyskusja Praca w grupach Praca z tekstem

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów: Egzamin (E)– wykłady w I semestrze. Egzamin pisemny. Ocenianie metodą testu pisemnego. Test jednokrotnego wyboru składający się z 30 pytań zamkniętych. Przewiduje się dwie wersje testów (A i B). Ocena za każde pytanie - 1 pkt. Czas trwania egzaminu – 45 min. Ocena pozytywna, jeżeli student uzyskał co najmniej 17 punktów. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie (Z) – ćwiczenia w I semestrze. Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w II semestrze. Obecność na zajęciach, przygotowanie do zajęć, aktywność podczas zajęć, praca z tekstem, praca w grupach. Ocenianie metodą testu pisemnego. Przewiduje się test do zaliczenia ćwiczeń po II semestrze, składający się z 20 pytań zamkniętych i 1 pytania otwartego (dwie wersje testów A i B). Ocena za pytania zamknięte – 1 pkt, za otwarte - 4 pkt. Czas trwania zaliczenia – 45 min. Ocena pozytywna, jeżeli student uzyskał co najmniej 14 punktów. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Ocena na podstawie pracy semestralnej studenta. Zadanie w formie prezentacji multimedialnej. Ocena w skali 0 – 2 pkt. za każde kryterium (terminowość oddania pracy przygotowanej w formie prezentacji, objętość pracy, układ pracy, zgodność treści z tematem, prezentacja pracy, piśmiennictwo). Ocena pozytywna, jeżeli student uzyskał co najmniej 7 punktów.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Koncepcja zdrowia w medycynie i w naukach społecznych. 2. Zdrowie publiczne - definicje, historia powstania, uwarunkowania, zakres i zadania. 3. Mierniki stanu zdrowia ludności. 4. Promocja zdrowia, edukacja zdrowotna i profilaktyka chorób. 5. Polityka zdrowotna a polityka społeczna. 6. Główne modele opieki zdrowotnej na świecie. 7. Zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce i wybranych krajach UE. 8. Zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy. 9. Międzynarodowe klasyfikacje statystyczne (ICD-10, ICD-9, ICF). 10. Współczesne strategie opieki zdrowotnej i programy zdrowotne w realizacji zdrowia. 11. Jakość opieki pielęgniarstwa.

Tematy ćwiczeń:

1. Pojęcie zdrowia. Determinanty zdrowia.
2. Zachowania zdrowotne – pojęcie, podział, uwarunkowania, wpływ na zdrowie.
3. Kształtowanie prawidłowych zachowań zdrowotnych wśród różnych grup społecznych.
4. Udział pielęgniarki w działaniach prozdrowotnych w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy.
5. Metody i formy profilaktyki i prewencji chorób.
6. Sytuacja demograficzna i epidemiologiczna w Polsce, Europie i na świecie.
7. Globalne trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych.
8. Podstawowe problemy zdrowotne i społeczne polskiej populacji.
9. Systemy opieki medycznej – funkcjonowanie i źródła finansowania.
12. Stres związany z wykonywaniem pracy na stanowisku pielęgniarki.
10. Czynniki obciążające i sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy na stanowisku pielęgniarki.

Samokształcenie

Celem samokształcenia jest: przygotowanie do aktywnego kształtowania prawidłowych zachowań zdrowotnych wobec siebie i różnych grup społecznych.

Tematy samokształcenia:

1. Błędy żywieniowe dzieci i młodzieży w Polsce i ich zdrowotne następstwa
2. Błędy żywieniowe osób dorosłych w Polsce i ich zdrowotne następstwa
3. Błędy żywieniowe osób starszych w Polsce i ich zdrowotne następstwa
4. Rola pielęgniarki szkolnej w zapobieganiu otyłości wśród dzieci i młodzieży
5. Wpływ aktywności fizycznej na zdrowie człowieka
6. Biopsychospołeczne następstwa nadużywania alkoholu
7. Biopsychospołeczne skutki uzależnienia od tytoniu
8. Narkomania jako problem medyczny i społeczny
9. Udział pielęgniarki szkolnej w zapobieganiu uzależnieniom
10. Uzależnienie dzieci i młodzieży od Internetu - psychiczne, fizyczne i społeczne skutki
11. Zachowania ryzykowne a zakażenia HIV. Przeciwdziałanie
12. Samobójstwa jako problem medyczny i społeczny
13. Zagrożenia środowiska naturalnego w Polsce
14. Sytuacja demograficzna Polski na tle demografii światowej
15. Sytuacja epidemiologiczna w Polsce
16. Sytuacja epidemiologiczna na świecie
17. Współczesne zagrożenia zdrowia rodziny
18. Zadania pielęgniarki w promowaniu zdrowia rodziny
19. Problemy zdrowotne polskiej populacji
20. Problemy społeczne polskiej populacji
21. Stres związany z wykonywaniem pracy na stanowisku pielęgniarki
22. Wypalenie zawodowe - pojęcie, przyczyny, objawy, leczenie
23. Zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania
24. Zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku pracy
25. Udział pielęgniarki w działaniach prozdrowotnych w środowisku pracy
26. Zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku edukacji
27. Udział pielęgniarki w działaniach prozdrowotnych w środowisku edukacji

11.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • zadania z zakresu zdrowia publicznego; • kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego; • podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby; • istotę profilaktyki i prewencji chorób; • zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej; • swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy; • międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • oceniać globalne trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych; • analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania; • stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne: chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF);
12.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Czupryna A., Paździoch S., Ryś A., Włodarczyk C.W (red.): Zdrowie publiczne. Wydawnictwo Vesalius Tom 1 i 2, Kraków 2001. 2. Kulik T.B., Pacian A.: Zdrowie publiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014. 3. Sygit M.: Zdrowie publiczne. Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2017. 4. Leowski J.: Polityka Zdrowotna a Zdrowie Publiczne. Wydawnictwa Fachowe CeDeWu, wydanie III, Warszawa 2009. Literatura uzupełniająca: 1. Wojtyniak B., Goryński P., Moskaiewicz B.: Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego, PZM, Warszawa 2012. 2. Wojtczak A.: Zdrowie publiczne wyzwaniem dla systemów zdrowia XXI wieku. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, wydanie I, Warszawa 2009.

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu ZDROWIE PUBLICZNE
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
B.W20.	zadania z zakresu zdrowia publicznego	Wykłady	Test pisemny
B.W21.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego	Wykłady	Test pisemny
B.W22.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby	Wykłady	Test pisemny
B.W23.	istotę profilaktyki i prewencji chorób	Wykłady	Test pisemny
B.W24.	zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce oraz wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej	Wykłady	Test pisemny
B.W25.	swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy	Wykłady/ Samokształcenie	Test pisemny/ Prezentacja multimedialna
B.W26.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne: chorób problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF)	Wykłady	Test pisemny

W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
B.U13.	oceniać globalne trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych	Ćwiczenia/ Samokształcenie	Test pisemny/ Prezentacja multimedialna
B.U14.	analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania	Ćwiczenia	Test pisemny/ Praca w grupach
B.U15.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne: chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF)	Ćwiczenia	Test pisemny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	30			
Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1	1		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	60			
Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,2	0,8		

PODSTAWY PIELĘGNIARSTWA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Podstawy pielęgniarstwa
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL.15.1.W PL.15.1.C PL.15.2.W PL.15.2.C PL.15.2.ZP PL.15.2.PZ
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarckiej: • obowiązkowy do zaliczenia I i II semestru, I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I, II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr n. o zdr. Aneta Mielnik mgr Lucyna Gazdowicz mgr Edyta Krowicka mgr Teresa Maliwiecka mgr Dorota Gembalik mgr Marzena Szuwalska mgr Elżbieta Oliwko
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii człowieka
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 30 godz. (I sem.) Wykłady - 30 godz. (II sem.) Ćwiczenia - 105 godz. (I sem.) + Samokształcenie - 15 godz. Ćwiczenia - 90 godz. (II sem.) + Samokształcenie - 15 godz. Zajęcia praktyczne - 80 godz. (II sem.) Praktyki zawodowe - 120 godz. (II sem.)
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 1 punkt ECTS (I sem.) + 1 punkt ECTS (II sem.) Ćwiczenia - 4 punkty ECTS (I sem.) + 4 punkt ECTS (II sem.) Zajęcia praktyczne - 3 punkty ECTS (II sem.) Praktyki zawodowe - 4 punkty ECTS (II sem.)
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: • zapoznanie z teoretycznymi podstawami pielęgniarstwa (w tym klasycznych założeń teoretycznych, uwarunkowań rozwoju zawodu, procesu jego profesjonalizacji, definiowania pojęć, roli i funkcji zawodowych, warunków pracy); • przygotowanie do pracy metodą procesu pielęgnowania (w tym stosowania diagnoz pielęgniarckich) oraz <i>primary nursing</i>; • przygotowanie do współpracy z zespołem interdyscyplinarnym; • kształtowanie umiejętności praktycznych niezbędnych do podejmowania działań w zakresie umacniania i potęgowania zdrowia, postępowania w chorobie oraz poprawie jakości życia człowieka i/lub rodziny i grup społecznych; • kształtowanie wzoru osobowościowego pielęgniarki/pielęgniarza.

14.	Metody dydaktyczne	Wykład z wykorzystaniem technik audiowizualnych Praca w grupach ćwiczeniowych Pokaz Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w naturalnych warunkach oddziałów szpitalnych
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w I semestrze • aktywne uczestnictwo w wykładach; Egzamin (E) - wykłady w II semestrze Ocenę końcową z wykładów stanowi: • aktywne uczestnictwo w wykładach w I i II semestrze; • egzamin pisemny w formie testu. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie (Z) – ćwiczenia w I semestrze. Zaliczenie (ZO) – ćwiczenia w II semestrze. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń z podstaw pielęgniarstwa w I semestrze jest: • aktywność na ćwiczeniach; • zaliczenia pisemne po każdym z działów programowych; • zaliczenie umiejętności zawartych w „Karcie umiejętności pielęgniarских w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza” na podstawie wykonania zadania praktycznego; • systematyczne przygotowywanie się do zajęć. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń z podstaw pielęgniarstwa w II semestrze jest: • aktywność na ćwiczeniach; • zaliczenia pisemne po każdym z działów programowych; • zaliczenie umiejętności zawartych w „Karcie umiejętności pielęgniarских w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza” na podstawie wykonania zadania praktycznego; • systematyczne przygotowywanie się do zajęć; • zaliczenie końcowe w formie mini OSCE, polegające na wykonaniu wylosowanego zadania praktycznego Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie (ZO) – zajęcia praktyczne w II semestrze. • frekwencja 100% na zajęciach praktycznych, • zaliczenie umiejętności zawartych w „Karcie umiejętności pielęgniarских w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza”, na podstawie wykonania zadania praktycznego; • udokumentowanie procesu pielęgnowania wybranych pacjentów, • samoocena studenta w oparciu o arkusz samooceny. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie (ZO) – ćwiczenia w II semestrze. • frekwencja 100% na zajęciach praktycznych, • zaliczenie umiejętności zawartych w „Karcie umiejętności pielęgniarских w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza”, na podstawie wykonania zadania praktycznego; • udokumentowanie procesu pielęgnowania wybranych pacjentów. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: • samokształcenie realizowane jest w ramach ćwiczeń; • zaliczenie tematów z samokształcenia odbywa się w formie pisemnej lub prezentacji multimedialnej.

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Pielęgniarstwo i jego istota. 2. Determinanty rozwoju pielęgniarstwa. 3. Współczesne uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa. 4. Definiowanie pielęgniarstwa, pielęgnowania oraz zdrowia i choroby. 5. Podstawy teorii pielęgnowania. 6. Charakterystyka wybranych założeń teoretycznych pielęgniarstwa (F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, C. Roy, B. Neuman). 7. Rola i funkcje zawodowe pielęgniarki. 8. Wybrane wzory pielęgnowania. 9. Proces pielęgnowania jako metoda pielęgnowania zindywidualizowanego. 10. Pielęgniarka jako świadczeniodawca profesjonalnego pielęgnowania. 11. Pacjent jako biorca świadczeń pielęgniarki. 12. Warunki pracy pielęgniarki w wybranych podmiotach leczniczych. 13. Przyjęcie pacjenta do podmiotu leczniczego. Prawa pacjenta w szpitalu. 14. Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania i leczenia. 15. Rola pielęgniarki w procesie rehabilitacji chorego i przygotowanie do samoopieki. 16. Profilaktyka zakażeń wewnątrzszpitalowych. 17. Podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki. 18. Jakość w opiece pielęgniarskiej. 19. Specyfika opieki pielęgniarskiej nad człowiekiem zdrowym w poszczególnych okresach jego życia. 20. Opieka pielęgniarska nad człowiekiem zagrożonym chorobą- czynniki ryzyka chorób. 21. Wybrane elementy interwencji pielęgniarskich w zakresie zachowań antyzdrowotnych.. 22. Opieka pielęgniarska nad pacjentem w sytuacji choroby (w stanie ostrym i przewlekłym, o niepomyślnym rokowaniu, nieprzytomnym, długotrwale unieruchomionym, cierpiącym ból, z zaburzeniami snu). 23. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami termoregulacji. 24. Pielęgnowanie pacjentów ze zmianami na skórze i błonach śluzowych. 25. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami pracy przewodu pokarmowego. 26. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu moczowego. 27. Pielęgnowanie pacjentów z dysfunkcją układu sercowo – naczyniowego. 28. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu oddechowego. 29. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcji układu nerwowego. 30. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcji narządów zmysłów. 31. Pielęgnowanie pacjentów w wybranych zaburzeniach sfery psychicznej. 32. Pielęgnowanie pacjentów w niektórych zaburzeniach psychospołecznych. Tematy ćwiczeń: DZIAŁY TEMATYCZNE (I - VII): I. Działania profilaktyczno – pielęgnacyjne zapewniające pacjentom wygodę, bezpieczeństwo, zmianę ułożenia i przemieszczanie się. 1. Przygotowanie łóżka dla chorego. 2. Słanie łóżka z chorym leżącym. 3. Stosowanie pozycji ułożeniowych w zależności od stanu chorego. 4. Stosowanie udogodnień w określonych pozycjach ciała. 5. Przenoszenie i transport chorego. 6. Profilaktyka powikłań u pacjentów długotrwale unieruchomionych. II. Komunikowanie się w relacji pielęgniarka - pacjent: 1. Zasady komunikacji w relacjach terapeutycznych. 2. Błędy w komunikacji interpersonalnej w relacjach pielęgniarka - pacjent. 3. Sposoby nawiązywania kontaktu z pacjentem w zakresie przygotowania do zabiegu, działań opiekuńczych i współpracy podczas ich wykonywania.
-----	---	--

III. Działania opiekuńcze w zakresie higieny osobistej i otoczenia pacjenta.

1. Kryteria oceny stanu higienicznego pacjenta.
2. Zmiana bielizny pościelowej i osobistej u chorego.
3. Utrzymanie łóżka i otoczenia pacjenta w czystości.
4. Zapewnienie czystości całego ciała pacjenta.
5. Toaleta jamy ustnej u pacjenta ciężko chorego.
6. Pielęgnacja przydatków skóry.
7. Utrzymanie higieny u pacjenta z trudnościami w wydalaniu moczu i stolca.
8. Toaleta pośmiertna.

IV. Współudział pielęgniarki w ocenie stanu zdrowia pacjenta.

1. Elementy badania podmiotowego i fizykalnego pacjenta dla potrzeb pielęgnowania.
2. Pomiary antropometryczne.
3. Podstawowe badanie wzroku i słuchu.
4. Podstawowe badanie w zakresie narządu ruchu - ocena w zakresie wad postawy.
5. Badanie fizjologicznych odruchów neurologicznych.
6. Ocena stanu psychicznego pacjenta.
7. Zastosowanie standaryzowanych skal w ocenie stanu bio-psycho-społecznego pacjenta.

V. Działania leczniczo – rehabilitacyjne wynikające z diagnozy lekarskiej i pielęgniarskiej.

1. Klasyczne i alternatywne metody bandażowania.
2. Zabiegi przeciwzapalne.
3. Zgłębnikowanie żołądka.
4. Podawanie leków różnymi drogami: przez przewód pokarmowy, układ oddechowy, miejscowo, dotkankowo.
5. Wstrzyknięcia podskórne.
6. Wstrzyknięcia domięśniowe.
7. Wstrzyknięcia śródskórne.
8. Wstrzyknięcia dożylnie.
9. Kroplowy wlew dożylny.
10. Pielęgnacja miejsca wkłucia centralnego, obwodowego i portu naczyniowego.
11. Metody wspomagające wydalanie moczu (cewnikowanie pęcherza moczowego).
12. Metody wspomagające wydalanie kału.
13. Metody wspomagające oddychanie: (drenaż ułożeniowy, gimnastyka oddechowa, toaleta drzewa oskrzelowego).
14. Gimnastyka bierna i czynna.

VI. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych.

1. Pomiary i dokumentowanie podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze, oddech).
2. Pobieranie krwi żyłnej do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych.
3. Pobieranie materiału biologicznego do badań.
4. Wykonywanie pulsoksymetrii i kapnometrii.
5. Wykonywanie elektrokardiogramu (EKG).
6. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych: (radiologicznych, endoskopowych, ultrasonograficznych i komputerowych).
7. Przygotowanie i asystowanie przy pobieraniu płynu z jamy otrzewnej.
8. Przygotowanie i asystowanie przy pobieraniu szpiku kostnego.
9. Przygotowanie i asystowanie przy pobieraniu płynu z jamy opłucnej.
10. Przygotowanie i asystowanie przy nakłuciu lędźwiowym.
11. Pomiary miednicy kostnej.

VII. Działania leczniczo – zapobiegawcze wynikające z opieki przed i pooperacyjnej.

1. Przygotowanie pielęgniarki do instrumentowania.
2. Chirurgiczne mycie rąk, nakładanie bielizny operacyjnej.
3. Przygotowanie stolika opatrunkowego.
4. Zmiana opatrunku na ranie.

VIII. Działania diagnostyczno– pielęgnacyjne w opiece nad dzieckiem.

1. Pomiary antropometryczne u dziecka.
2. Utrzymanie czystości ciała u noworodka, niemowlęcia i dziecka.
3. Zasady karmienia dziecka w różnych okresach rozwojowych.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Udział pielęgniarki w realizacji funkcji zawodowych.
2. Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej

		Tematy praktyk zawodowych: 1. Sposoby nawiązywania kontaktu z chorym w zakresie działań pielęgnacyjnych i współpracy podczas ich wykonywania. 2. Działania profilaktyczno – pielęgnacyjne zapewniające wygodę, bezpieczeństwo, zmianę ułożenia i przemieszczanie się. 3. Działania pielęgnacyjne w zakresie higieny osobistej, estetyki i otoczenia pacjenta. 4. Bio – psycho – społeczna ocena stanu pacjenta. 5. Próby formułowania diagnozy pielęgniarstwa i dokumentowanie procesu pielęgnowania. 6. Udział w działaniach wynikających z diagnozy pielęgniarstwa i lekarskiej. 7. Pielęgnowanie chorych w różnym stanie metodą procesu pielęgnowania. 8. Działania wynikające z opieki przed i pooperacyjnej. Samokształcenie Celem samokształcenia jest: • pogłębianie i utrwalanie wiedzy z zakresu podstaw pielęgniarstwa, • przygotowanie do samodzielnego planowania i realizowania zadań zawodowych w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym lub zagrożonym chorobą, • doskonalenie umiejętności umożliwiających realizację funkcji zawodowych pielęgniarki, • kształtowanie odpowiedzialności za podejmowane działania w ramach obowiązujących procedur, • rozwijanie zainteresowań pielęgniarstwem. Tematy samokształcenia: 1. Proces pielęgnowania pacjenta z chorobą przewlekłą w odniesieniu do wybranej teorii pielęgnowania. 2. Plan ćwiczeń biernych wykonywanych przez pielęgniarkę w dla chorych przewlekle, unieruchomionych w łóżku. 3. Zalecenia dotyczące profilaktyki powikłań długotrwałego unieruchomienia dla chorych i ich rodzin. 4. Nowoczesne opatrunki stosowane w profilaktyce odleżyn. 5. Opracowanie „Kwestionariusza wywiadu do gromadzenia danych o pacjencie” hospitalizowanego na oddziale szpitalnym. 6. Zalecenia dla pacjenta z zaparciami. 7. Zalecenia dla pacjenta z biegunką. Walory praktyczne skal do oceny rozwoju odleżyn.
17.	Zamierzone efekty uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa; • pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia; • funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarstwa; • proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primary nursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwa; • klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarstwa; • istotę opieki pielęgniarstwa opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman); • istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwa, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych; • zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu; • zakres i charakter opieki pielęgniarstwa w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej; • zakres opieki pielęgniarstwa i interwencji pielęgniarstwa w wybranych diagnozach pielęgniarstwa; • udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.

		Umiejętności W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem; • gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarstwa; • ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną; • monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia • dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarstwa; • wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe; • prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta; • wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych); • pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych; • stosować zabiegi przeciwzapalne; • przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami; • podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków; • wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi; C • wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany; • zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego; • wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze); • przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod; • wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację; • wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne; • wykonywać zabiegi higieniczne; • pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze; • oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne; • wykonywać zabiegi doodbytnicze; • zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik; • zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik; • prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;
--	--	--

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Ciechaniewicz W. (red.): Pielęgniarstwo - ćwiczenia. Tom I, II. Wyd. PZWL, Warszawa 2006. 2. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.): Procedury pielęgniarские. Wyd. PZWL, Warszawa, 2009. 3. Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K.: Podstawy pielęgniarstwa. Podręcznik dla studentów i absolwentów kierunków pielęgniarstwo i położnictwo. Tom I, Tom II. Wyd. Czelej, Lublin 2008. 4. Zahradniczek K.: Pielęgniarstwo. Podręcznik dla studiów medycznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2004. Literatura uzupełniająca: 1. Chrzęszczewska A.: Bandażowanie. Wyd. PZWL, Warszawa 2000. 2. Ciechaniewicz W., Grochans E., Łoś. E. (red.): Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. 3. Kózka M., Płaszewska-Żywko L.: Diagnostyka i interwencje pielęgniarские. Wyd. PZWL, Warszawa 2008. 4. Zahradniczek K.: Wprowadzenie do pielęgniarstwa. Podręcznik dla szkół medycznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2000.
-----	---	--

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu PODSTAWY PIELĘGNIARSTWA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa	Wykłady	test jednokrotnego wyboru lub test luk i uzupełnień
C.W2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia	Wykłady	test jednokrotnego wyboru lub test luk i uzupełnień
C.W3.	funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej;	Wykłady	test jednokrotnego wyboru lub test luk i uzupełnień
C.W4.	proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primary nursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej	Wykłady	test jednokrotnego wyboru lub test luk i uzupełnień
C.W5.	klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarских	Wykłady	test jednokrotnego wyboru lub
C.W6.	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman)	Wykłady	test jednokrotnego wyboru lub test luk i uzupełnień
C.W7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarских, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych	Wykłady	test jednokrotnego wyboru lub test luk i uzupełnień
C.W8.	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu	Wykłady	pytanie opisowe
C.W9.	zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej	Wykłady	pytanie opisowe
C.W10.	zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarских w wybranych diagnozach pielęgniarских	Wykłady	pytanie opisowe

C.W11.	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji	Wykłady	pytanie opisowe
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
C.U1.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	opis przypadku
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
C.U3.	ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U4.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U5.	dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
C.U6.	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
C.U7.	przewodzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U8.	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych)	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe/ Samokształcenie	proces pielęgnowania
C.U9.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U10.	stosować zabiegi przeciwzapalne	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U11.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U12.	podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U13.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U14.	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U15.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

C.U16.	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze)	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U17.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U18.	wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U19.	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U20.	wykonywać zabiegi higieniczne	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U21.	pielegnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U22.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U23.	wykonywać zabiegi doodbytnicze	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U24.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U25.	zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U26.	prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe / Samokształcenie	sprawdzian praktyczny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	60			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,0	0		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	195			
Samokształcenie	30			
Przepracowanie za zaliczenia	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	8			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	6,5	1,5		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	80			
Przygotowanie do zajęć	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	90			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,7	0,3		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktyce zawodowej	120			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	120			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	4,0	0		

ETYKA ZAWODU PIEŁĘGNIARKI

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Etyka zawodu pielęgniarki
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL.16.1.W
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Grażyna Rogala-Pawelczyk
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Brak
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 15 godz. + Samokształcenie – 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Przedmiot ukazuje założenia etyki, dającą studentowi umiejętność poszukiwania w praktyce rozwiązań problemów etycznych z zakresu pielęgniarstwa. Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z: • zasadami etyki w pielęgniarstwie; • współczesną problematyką bioetyczną w odniesieniu do pielęgniarstwa.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Dyskusja dydaktyczna Praca w grupach Praca z tekstem

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (ZO) – wykłady w I semestrze. Kolokwium zaliczeniowe na koniec semestru zawierające elementy samooceny. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Uzyskanie pozytywnej oceny z referatu przygotowanego samodzielnie przez studenta na proponowany temat. Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 6 pkt./10 pkt. (60% na 100%) (6 pkt. – 3,0; 6,5-7 pkt. -3,5; 7,5-8 pkt. – 4,0; 8,5-9 pkt. – 4,5; 9,5-10 pkt. - 5). Praca jest oceniana wg kryteriów: 1. Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu - 0-2 pkt. 2. Zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy - 0-2 pkt. 3. Poprawność terminologiczna i językowa - 0-2 pkt. 4. Prawidłowy i logiczny układ treści - 0-2 pkt. 5. Właściwy dobór literatury- 0-2 pkt.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy wykładów: 1. Etyka jako teoria moralności, jej przedmiot i podstawowe pojęcia. 2. Przedmiot i zasady etyki. 3. Etyka ogólna i zawodowa 4. Koncepcje etyczne w praktyce pielęgniarstwa. 5. Standardy zachowań etycznych. 6. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarek i położnych. 7. Analiza sytuacji moralnej i procesu podejmowania decyzji moralnej, wartości, normy i oceny moralne. 8. Rozwiązywanie dylematów moralnych w pracy pielęgniarki 9. Odpowiedzialność etyczna pielęgniarki. 10. Problematyka etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki Samokształcenie Celem samokształcenia jest pogłębianie wiedzy z zakresu etyki w kontekście pracy zawodowej pielęgniarki, doskonalenie umiejętności rozwiązywania dylematów moralnych, kształtowanie umiejętności uzasadniania, krytyki i prowadzenia dyskusji, wyrażanie swoich opinii w oparciu o zasady etyki i własnego sumienia. Tematy samokształcenia: 1. Dylematy etyczne w antykoncepcji. 2. Zapłodnienie in vitro. 3. Etyczne implikacje seksuologii. Genderyzm 4. Etyczne dylematy operacji plastycznych 5. Uporczywa terapia a odżywianie i nawadnianie terminalnie chorego. 6. Problem informowania i mówienia prawdy ciężko choremu. Świadoma zgoda w praktyce medycznej. 7. Etyczna ocena pozyskiwania i wykorzystania embrionalnych komórek ludzkich. 8. Choroba nowotworowa w ciąży jako dylemat etyczny zespołu terapeutycznego.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • przedmiot etyki ogólnej i zawodowej; • istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki; • problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki; • kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarstwa.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Górąjek-Jóźwik J. (red.): Filozofia i teorie pielęgniarstwa. Wyd. Czelej, Lublin 2007 2. Fry S.T. Johnstone M.J.: Etyka w praktyce pielęgniarstwa. Zasady podejmowania decyzji etycznych Wyd. MakMed, Warszawa-Lublin, 2009. 3. Kodeks Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej Rzeczypospolitej Polskiej. 4. Konstańczak S.: Etyka pielęgniarstwa. Wyd. Difin, Warszawa, 2010. 5. Tatarkiewicz H. Historia filozofii. Wyd. PWN, Warszawa, 2010. Literatura uzupełniająca: 1. Mempham B., Bioetyka. Wprowadzenia dla studentów nauk medycznych. Warszawa 2008. 2. Wrońska I., Mariański J.: Etyka w pracy pielęgniarstwa : Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa studiów licencjackich. Wyd. Czelej, Lublin 2002.
-----	---	---

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu FILOZOFIA I ETYKA ZAWODU PIELEŃNIARKI w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
C.W12.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej	Wykłady	kolokwium
C.W13.	istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki	Wykłady	kolokwium
C.W14.	problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki	Wykłady	zadanie praktyczne
C.W15.	kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej	Wykłady / Samokształcenie	zadanie praktyczne
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
C.U27.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarstwa	Wykłady/ Samokształcenie	zadanie praktyczne

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Samokształcenie	15			
Przygotowanie do zaliczenia	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	1,4		

ZAKAŻENIA SZPITALNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zakażenia szpitalne
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL.22.1.W
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I rok studiów; • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Bożena Jastrzębska
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej, bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 15 godz. + Samokształcenie - 10 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z regulacjami prawnymi dotyczącymi zwalczania zakażeń szpitalnych oraz odpowiedzialności placówek ochrony zdrowia, nabycie umiejętności definiowania postaci najczęstszych zakażeń wewnątrzszpitalnych, podejmowania działań profilaktycznych ograniczających ryzyko występowania zakażeń w wybranych obszarach w odniesieniu do personelu i pacjentów.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Praca w grupach ćwiczeniowych

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (ZO) - wykłady w I semestrze. Podstawą zaliczenia wykładów jest obecność oraz aktywne uczestnictwo w zajęciach prowadzonych metodą dyskusyjną oraz warsztatową oraz sprawdzian pisemny w formie testu. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Prezentacja multimedialna z podziałem na grupy na 2 podane tematy: 1. Ognisko epidemiczne – przykłady. 2. Izolacja – zależności od dróg szerzenia się zakażeń.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy wykładów: 1. Akty prawne regulujące profilaktykę zakażeń szpitalnych w zakładach opieki zdrowotnej, rola i zadania zespołów ds. 2. Zakażeń szpitalnych oraz innych struktur epidemiologicznych działających na rzecz profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych. 3. Przyczyny i profilaktyka zakażeń szpitalnych w wybranych oddziałach szpitala (oddział położniczo-noworodkowy, OAiIT, stacja dializ, oddział chirurgiczny, blok operacyjny). 4. Higiena szpitalna – higiena rąk, dekontaminacja sprzętu medycznego, segregacja odpadów szpitalnych, zasady obiegu bielizny szpitalnej, monitorowanie higieny szpitalnej. 5. Ekspozycje zawodowe pracowników definicja, zasady postępowania poekspozycyjnego. 6. Izolacja chorych. Tematy samokształcenia: 1. Mycie i dezynfekcja rąk w warunkach szpitalnych. 2. Zasady postępowania z pacjentem zakażonym MRSA – analiza przypadku. Dekontaminacja narzędzi chirurgicznych, zasady przygotowania pakietów do sterylizacji. 3. Procedury postępowania po użyciu ze sprzętem i aparaturą medyczną. Ochrona personelu przed zakażeniami, środki ochrony osobistej, zasady postępowania. Opracowanie miejsca ekspozycji zawodowej. Instrukcja postępowania z odpadami szpitalnymi. Procedury izolacji chorych z uwzględnieniem dróg szerzenia się zakażeń. 4. Zasady opracowania ogniska epidemicznego – plan postępowania.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia. • sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych; • mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego;
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym; • stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Jabłoński L., Karwat I.: Podstawy epidemiologii ogólnej. Epidemiologia chorób zakaźnych. Wyd. Czelej, Lublin 2002. 2. Heczko P.B., Wójkowska-Mach J.: Zakażenia szpitalne : Podręcznik dla zespołów kontroli zakażeń. Wyd. PZWL, Warszawa 2009. 3. Bzdęga J., Gębska-Kuczerowska A.: Epidemiologia w zdrowiu publicznym. Wyd. PZWL, Warszawa 2010. Literatura uzupełniająca: 1. Bulanda M., Heczko P.: Kontrola zakażeń szpitalnych. 2. Ciuruś M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, 2007. 3. Piegoń G., Rzewuska I., Pękalski J., Dec Z.: Wybrane zagadnienia z tematyki zakażeń szpitalnych. 4. Prokopowicz D.: Zakażenia – obraz kliniczny, rozpoznanie, leczenie. Ekonomia i środowisko, Białystok 2004.
-----	---	--

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu ZAKAŻENIA SZPITALNE w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
C.W36.	pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia	Wykłady	aktywność na zajęciach test pisemny
C.W37.	sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych	Wykłady	aktywność na zajęciach test pisemny
C.W38.	mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego	Wykłady/ Samokształcenie	aktywność na zajęciach test pisemny
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
C.U48.	wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym	Wykłady	test jednokrotnego wyboru
C.U49.	stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami	Wykłady	test jednokrotnego wyboru

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Samokształcenie	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4		

ZAJĘCIA FAKULTATYWNE (do wyboru)

JĘZYK MIGOWY - przedmiot realizowany w roku akademickim 2019/2020

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Język migowy (przedmiot do wyboru)
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL.24.1.C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwiej: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Agnieszka Sośnicka
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Brak
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Ćwiczenia - 20 godz. + Samokształcenie - 40 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Ćwiczenia - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Podstawowym celem nauczania przedmiotu jest zdobycie przez studentów wiedzy teoretycznej obejmującej podstawową terminologię i pojęcia związane z językiem migowym, a także nabycie praktycznych umiejętności posługiwania się językiem migowym w komunikacji z osobami niesłyszącymi według zasad Systemu Językowo – Migowego z elementami Polskiego Języka Migowego.
14.	Metody dydaktyczne	Ćwiczenia opierają się na następujących metodach dydaktycznych: • wykład problemowy w postaci prezentacji multimedialnej • ćwiczenia praktyczne – praca indywidualna i praca w grupach • Wykorzystanie środków dydaktycznych: filmy, rysunki, fotografie, praca z dostępną literaturą naukową, plansze edukacyjne • konsultacje indywidualne lub grupowe w zależności od zgłaszanych potrzeb studentów

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się: Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie (Z) - ćwiczenia w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia z przedmiotu jest: • 100% obecność na zajęciach (w przypadku nieobecności – zaliczenie treści tematycznej zajęć) • aktywny udział w zajęciach • zaliczenie końcowe: forma zaliczenia indywidualnego, składającego się z zaprezentowania wybranych znaków ideograficznych, daktylograficznych, przetłumaczeniu na język migowy wyrazów oraz krótkich zdań, odczytaniu prezentowanych znaków i zdań w języku migowym i przetłumaczeniu na język polski oraz zdefiniowaniu pojęcia związanego z językiem migowym lub środowiskiem osób niesłyszących. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie referatu na jeden z wybranych tematów.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematyka ćwiczeń: 1. Podstawowe terminy i pojęcia związane z językiem migowym. oraz środowiskiem osób niesłyszących. 2. Konsekwencje medyczne i społeczne utraty słuchu. 3. Język migowy jako sposób porozumiewania się osób niesłyszących. 4. Daktylografia – alfabet palcowy (znaki statyczne i dynamiczne), znaki polskich liter i digrafów. 5. Specjalne układy dłoni stosowane w języku migowym. 6. Znaki pojęć liczbowych. 7. Podstawowe znaki określające czas (godziny, dni tygodnia, miesiące). 8. Znaki ideograficzne obejmujące następującą tematykę: zwroty podstawowe, rodzina i dom, praca i zatrudnienie, komunikacja w szpitalu, izbie przyjęć i przychodni, zawiadomienie bliskich osób, wezwanie tłumacza języka migowego, stan zdrowia pacjenta, wykonywane badania i opieka podczas pobytu w szpitalu. Samokształcenie: Celem samokształcenia jest: pogłębianie i utrwalanie wiedzy dotyczącej świata osób niesłyszących oraz wdrażanie do samodzielnego wykorzystania wiedzy i umiejętności w posługiwaniu się językiem migowym. Tematy samokształcenia: 1. Sposoby komunikowania się osób niesłyszących. 2. Klasyfikacja i przyczyny uszkodzeń słuchu. 3. Sposoby diagnozowania i rehabilitacji uszkodzeń słuchu. 4. Różnice pomiędzy PJM a SJM. 5. Kultura Głuchych. 6. Polski Związek Głuchych – cele i zadania.
17.	Zamierzone efekty uczenia się *	Wiedza W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta; • zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym;

		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu;
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Kosiba O. Grenda P. Leksykon języka migowego. Wyd. Silentium. Bogatynia 2011. - Szczepankowski B. Koncewicz D. Język migowy w terapii. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi / Edukacyjna Grupa Projektowa. Łódź 2008. Literatura uzupełniająca: - Hendzel J. K. Słownik polskiego języka migowego. Wyd. RAKIEL. Olsztyn 2006. - Szczepankowski B. Kossakowska B., Wasilewska T.M. Język migany pierwsze kroki. Wyd. INFOPRESS. Olsztyn 2001. - Szczepankowski B. ks. Sokalski G. Panas A., Cis K. Effatha! Język migowy cz. 1. Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Warszawa 2005.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu <u>JEZYK MIGOWY</u> w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
C.W39.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta	Ćwiczenia	sprawdzian ustny
C.W40.	zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym	Ćwiczenia	sprawdzian ustny
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
C.U50.	posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu	Ćwiczenia/ Samokształcenie	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	20			
Samokształcenie	40			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,7	1,3		

PODSTAWY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Podstawy ratownictwa medycznego
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL.37.1.W PL.37.1.C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej: • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, • obowiązkowy do zaliczenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Krzysztof Sośnicki
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Opanowanie wiedzy z zakresu anatomii, fizjologii i patologii
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: • zapoznanie studentów z podstawową wiedzą dotyczącą stanów zagrożenia zdrowia i życia, • nabycie umiejętności praktycznych w prowadzeniu działań ratowniczych zgodnie ze standardami Europejskiej Rady Resuscytacji u osób w różnym wieku.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Metody praktyczne Ćwiczenia na fantomach

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (Z) - wykłady w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest pozytywna ocena z testu pisemnego jednokrotnego wyboru. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO)- ćwiczenia w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia z ćwiczeń jest: • 100% frekwencja na zajęciach (w przypadku nieobecności – ustne zaliczenie treści tematycznej zajęć), • pozytywne zaliczenie ćwiczeń wykonywanych na fantomach, Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Warunkiem uzyskania zaliczenia z samokształcenia jest pisemna praca kontrolna na temat: „Rola pielęgniarki w Państwowym Systemie Ratownictwa Medycznego”.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Czynności ratunkowe w aktach prawnych. 2. Wprowadzenie do reanimacji: podstawowe pojęcia (reanimacja, resuscytacja, pojęcie śmierci), wskazania i przeciwwskazania do wykonywania reanimacji krążeniowo – oddechowej, „łańcuch przeżycia” 3. Aktualne standardy prowadzenia zabiegów reanimacyjnych u dorosłych i dzieci. Nagłe zatrzymanie krążenia (NZK); przyczyny, mechanizmy, sytuacje szczególne. Organizacja i funkcjonowanie systemu ratownictwa medycznego w Polsce w oparciu o akty prawne. 4. Rola i zadania pielęgniarki w systemie ratownictwa medycznego. 5. Wstępne badanie i transport pacjentów urazowych, prawa pacjenta w sytuacjach nadzwyczajnych. Tematy ćwiczeń: 1. Podstawowe zabiegi reanimacyjne u dorosłych i dzieci: udrażnianie górnych dróg oddechowych, kontrola podstawowych parametrów, ułożenie pacjenta nieprzytomnego, wentylacja za pomocą ustnika, maski twarzowej, masaż pośredni serca, zasady wzywania pomocy. 2. Zaawansowane zabiegi reanimacyjne (wprowadzenie): wentylacja za pomocą worka samorozprężalnego, zasady defibrylacji, przyrządowe zabezpieczenie górnych dróg oddechowych, intubacja – wskazania i przeciwwskazania, technika wykonania. 3. Rola i zadania pielęgniarki w udzielaniu pierwszej pomocy przedlekarskiej. 4. Udział pielęgniarki w zaawansowanych zabiegach reanimacyjnych. 5. Segregacja poszkodowanych w zdarzeniach masowych i katastrofach. 6. Zabiegi reanimacyjne w sytuacjach szczególnych: zadławienia, zanurzenie i podtopienie, odma płuenna, zatrucia, hipotermia, anafilaksja, ciąża, oparzenia, krwotok zewnętrzny. 7. Postępowanie na miejscu wypadku drogowego, ocena pierwotna i wtórna pacjenta po urazie. 8. Transport pacjenta urazowego, w poszczególnych stanach zagrożenia życia.

			Samokształcenie: Realizowane jest na wykładach i ćwiczeniach. Celem samokształcenia jest poszerzenie wiedzy z zakresu postępowania ratowniczego w stanach zagrożenia zdrowia lub życia. Tematy samokształcenia: 1. Rola pielęgniarki w Państwowym Systemie Ratownictwa Medycznego.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie; • zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (Advanced Life Support, ALS); • zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; • procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; • przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; • udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; • doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu; • doraźnie tamować krwawienia i krwotoki; • wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nagłośniowych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Akty prawne: www.sejm.gov.pl 2. Goniewicz M. Pierwsza pomoc. Podręcznik dla studentów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2012. 3. Kózka M., Rumian B., Maślanka M.: Pielęgniarstwo ratunkowe. Wydawnictwo PZWL. Warszawa 2013. 4. Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo – oddechowa. Podręcznik dla studentów pod redakcją prof. dr hab. Med. Janusza Andersa. Wydanie III. Polska Rada Resuscytacji. Kraków 2011. 5. Wytyczne resuscytacji 2010. Polska Rada Resuscytacji. Kraków 2010. 6. Zawadzki A. (red.) Medycyna ratunkowa i katastrof. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych. Wydawnictwo PZWL. Warszawa 2011.
			Literatura uzupełniająca: 1. Emory Campbell (red.) ITLS International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna praktyczna 2009. 2. Frank Flake, Klaus Runggaldier, red. wyd. pol. Marek Maślanka: Ratownictwo medyczne Procedury od A do Z. Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner. Wrocław 2012 3. Gaszyński W. Intensywna terapia i wybrane zagadnienia medycyny ratunkowej. Repetytorium. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2010. 4. Zespół Advanced Life Support Group (red. wyd. pol.) Jakubaszko J. Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia zdrowotne pochodzenia wewnętrznego. Górnicki Wydawnictwo Medyczne. Wydanie 2. Wrocław 2014.

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu
PODSTAWY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
D.W28.	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru
D.W35.	zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (Advanced Life Support, ALS)	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru
D.W36.	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	Wykłady/ Samokształcenie	Test jednokrotnego wyboru
D.W37.	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych	Wykłady/	Test jednokrotnego wyboru
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
D.U22.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
D.U27.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
D.U28.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
D.U.29	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
D.U30.	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzewodowe udrożnienie dróg oddechowych	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,5	0,5		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	15			
Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,5	0,5		

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Wychowanie fizyczne
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL. 40.1.C PL. 40.2.C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia I i II semestru • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów
6.	Rok studiów, semestr	Rok: I Semestr: I, II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Barbara Hejnosz mgr Mateusz Kowalski
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia
10.	Wymagania wstępne	Brak przeciwwskazań lekarskich
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Ćwiczenia - 30 godz. (I semestr) Ćwiczenia - 30 godz. (II semestr)
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: kształtowanie umiejętności przydatnych w aktywności sportowo-rekreacyjnej, wyrobienie potrzeby ruchu oraz dbanie o zdrowie i poprawną sylwetkę, podnoszenie sprawności i aktywności psychoruchowej studentów, rozwijanie zainteresowań, upodobań i indywidualnych możliwości studentów.
14.	Metody dydaktyczne	Ćwiczenia sprawnościowe
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną(ZO) - w I i II semestrze. <u>Warunkami zaliczenia przedmiotu są:</u> • obecność oraz aktywność na zajęciach, • test sprawnościowy, • przeprowadzenie rozgrzewki z elementami ćwiczeń kształtujących i rozciągających • aktywny udział studenta na zajęciach z wychowania fizycznego lub sekcjach sportowych.

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Ćwiczenia: 1. Zasady gier zespołowych – koszykówka, siatkówka, unihokej, futsal, piłka ręczna i nożna. 2. Doskonalenie wybranych elementów technicznych lekkiej atletyki, gimnastyki, form muzyczno - ruchowych oraz gier zespołowych. 3. Podstawowe elementy taktyczne w grach zespołowych. 4. Turniej tenisa stołowego systemem „każdy z każdym” 5. Ćwiczenia koordynacyjne i ogólnorozwojowe z wykorzystaniem piłek lekarskich oraz drabinek koordynacyjnych. 6. Kształtowanie poszczególnych zdolności motorycznych na torze przeszkód oraz w formie wyścigów rzędu. 7. Ćwiczenia wzmacniające z wykorzystaniem maszyn i ciężarów wolnych na siłowni. 8. Poznanie podstawowych ćwiczeń na akcesoriach fitness typu: step, TRX, BOSU, FITBALL, Kettlebel, Tubing, Sztangi oraz hantelki. 9. Trening wytrzymałościowy w formie obwodu stacyjnego. 10. Nauka zasad treningu zdrowia – monitoring tętna w aktywności fizycznej, ćwiczenia rozciągające poszczególne grupy mięśniowe.. 11. Aktywne formy rekreacji na powietrzu - Jogging, NordicWalking 12. Inne formy aktywności ruchowej: Badminton, Tenis Ziemny, Tenis Stołowy. 13. Udział w turnieju kierunków w ramach dnia sportu organizowanego na Juwenalia/Kulturalia.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	• wyjaśnia różnice między wychowaniem fizycznym, sportem, rekreacją ruchową, • omawia zasady promocji zdrowia, właściwego odżywiania i zdrowego stylu życia.
		Umiejętności	• potrafi kontrolować kształtowanie się postawy ciała oraz wzorców i nawyków ruchowych, • potrafi zaplanować różne formy aktywności fizycznej
		Kompetencje społeczne	• systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Grabowski H.: Teoria fizycznej edukacji. Warszawa 1997. 2. Kawczyńska-Butrym Z.: Uczelnia promująca zdrowie. Lublin 1995. 3. Kozłowski S.: Granice przystosowania. Warszawa 1986. 4. Kuński H.: Lekarski poradnik aktywności ruchowej osób w średnim wieku. PZWL, Warszawa 1985. Literatura uzupełniająca: 1. Kuński H.: Trening rekreacyjno-zdrowotny (w:) Droga ku zdrowiu. Warszawa 1983. 2. Maszczak T.: Metodyka wychowania fizycznego. Warszawa 1995. 3. Ulatowski T.: Teoria sportu. t. I. Warszawa 1992.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu WYCHOWANIE FIZYCZNE w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
EKW-1	wyjaśnia różnice między wychowaniem fizycznym, sportem, rekreacją ruchową	Ćwiczenia	aktywność
EKW-2	omawia zasady promocji zdrowia, właściwego odżywiania i zdrowego stylu życia	Ćwiczenia	aktywność

UMIEJĘTNOŚCI

EKU-1	potrafi kontrolować kształtowanie się postawy ciała oraz wzorców i nawyków ruchowych	Ćwiczenia	test sprawnościowy
EKU-2	potrafi zaplanować różne formy aktywności fizycznej	Ćwiczenia	test sprawnościowy

FIZJOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Fizjologia
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL. 02.2. W PL. 02.2 .C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe: • obowiązkowy do zaliczenia II semestru , I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	prof. zw. dr hab. Elżbieta Pac-Kożuchowska dr Beata Bałon
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z biologii i biochemii
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie – 20 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: opanowanie wiedzy i zrozumienie zasad prawidłowego funkcjonowania organizmu oraz kształtowanie logicznej interpretacji faktów i wyników wykonywanych doświadczeń z zakresu fizjologii człowieka.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Dyskusja Praca w grupach Ćwiczenia w pracowni Pokaz

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów: Egzamin (E) - wykłady w II semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia z wykładów jest aktywne uczestnictwo w zajęciach oraz pozytywny wynik sprawdzianu pisemnego w formie testu jednokrotnego wyboru. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia ćwiczeń jest aktywność na zajęciach i pozytywny wynik sprawdzianu pisemnego w formie testu jednokrotnego wyboru. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie prezentacji multimedialnej na wybrany temat.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Podstawy ogólne i komórkowe fizjologii. 2. Elektrofizjologia. 3. Fizjologia mięśni poprzecznie prążkowanych i gładkich. 4. Obwodowy układ nerwowy. 5. Czucie. 6. Centralny układ nerwowy. 7. Rdzeń kręgowy. 8. Postawa, równowaga, ruch. 9. Kora mózgowa. 10. Układ limbiczny, podwzgórze, układ autonomiczny. 11. Fizjologia przewodu pokarmowego. 12. Czynność nerek. 13. Fizjologia krwi. 14. Praca serca. 15. Krążenie krwi. 16. Gruczoły wewnętrznego wydzielania i przemiana materii. 17. Próby czynnościowe układu krążenia. 18. Regulacja krążenia krwi. 19. Próby czynnościowe układu oddechowego. 20. Osluchiwanie klatki piersiowej. Tematy ćwiczeń: 1. Skurcze mięśni szkieletowych, przewodnictwo synaptyczne. 2. Praca mięśni. 3. Odruchy rdzeniowe. 4. Odruchy kliniczne. 5. Czucie eksteroceptywne. 6. Telereceptory. 7. Krwinki czerwone, hematokryt, hemoliza. 8. Krwinki białe, odczyn Biernackiego. 9. Krzepnięcie krwi. 10. Grupy krwi. 11. Elektrokardiogram. 12. Tętno serca, ciśnienie krwi, tętno. 13. Próby czynnościowe układu krążenia. 14. Regulacja krążenia krwi.

			Tematy samokształcenia: 1. Spirometria. 2. Reakcja układu krążenia na zmianę pozycji ciała (próba ortostatyczna). 3. Podstawowe mechanizmy regulujące czynność oddychania. 4. Podstawowa przemiana materii, oznaczanie p.p.m. 5. Kalorymetria pośrednia. 6. Reakcja organizmu na wysiłek fizyczny. Wysiłek dynamiczny i statyczny. 7. Wpływ rozgrzewki na organizm. 8. Ocena wydolności fizycznej. 9. Komponenty ciała a wydolność fizyczna.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie; • udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy; • fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu; • podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Borodulin – Nadzieja L.: Fizjologia człowieka – podręcznik dla studentów licencjatów medycznych. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2005. 2. Borodulin-Nadzieja L. (red.): Fizjologia praktyczna : Podręcznik dla studentów medycyny. Wyd. Górnicki, Wrocław 2008. 3. Traczyk W.Z.: Fizjologia człowieka w zarysie. Wyd. 7. Wyd. PZWL, Warszawa 2002. 4. Traczyk W.Z.: Fizjologia człowieka w zarysie. Wyd. 8. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. Literatura uzupełniająca: 1. Eberhardt A (red.): Fizjologiczne podstawy rekreacji ruchowej z elementami fizjologii ogólnej człowieka. Wyd. AlmaMer Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa 2008. 2. Konturek S.J. (red.): Fizjologia człowieka : Podręcznik dla studentów medycyny. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2010.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu FIZJOLOGIA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
A.W2.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie;	Wykłady	test pisemny jednokrotnego wyboru
A.W3.	udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;	Wykłady	test pisemny jednokrotnego wyboru
A.W4.	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu;	Wykłady	test pisemny jednokrotnego wyboru

A.W5.	podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;	Wykłady	test pisemny jednokrotnego wyboru
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
A.U2.	łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;	Ćwiczenia/ Samokształcenie	test pisemny jednokrotnego wyboru prezentacja multimedialna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,0	0		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	30			
Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		

PATOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Patologia
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Kierunek Pielęgniarstwo
3.	Kod przedmiotu	PL.03.2.W PL.03.2.C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe: • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Beata Bałon
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z zakresu biologii i biochemii
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 20 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności z zakresu procesów patologicznych przebiegających w organizmie człowieka, etiologii i patomechanizmu chorób.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych Dyskusja Metoda sytuacyjna, metoda przypadków Praca w grupach ćwiczeniowych

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczania do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Egzamin (E) – wykłady w II semestrze. Egzamin odbywa się w formie pisemnej z użyciem testu złożonego z pytań zamkniętych z możliwością wielokrotnej odpowiedzi. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest obecność na zajęciach oraz uzyskanie pozytywnych ocen z częściowych zaliczeń pisemnych w formie opisowej. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest terminowe przygotowanie pracy pisemnej na wybrany temat z zakresu tematyki samokształcenia.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne. Ogniwa patogenetyczne na poziomie molekularnym, komórkowym, tkankowym, narządowym i układowym. 2. Zmiany wsteczne w organizmie: zanik, zwyrodnienie, martwica. Śmierć komórek i tkanek. 3. Zmiany postępowe w organizmie: odrost, przetwarzanie, przerost, rozrost, gojenie się ran, nowotworzenie. 4. Podstawy homeostazy organizmu. 5. Zaburzenia krążenia krwi: krwotok, krzepnięcie krwi, zakrzep i skrzep, przekrwienie (płuc, wątroby), zawał, zator (zatory w krążeniu płucnym, systemowym, mózgowym), obrzęk, wstrząs. 6. Hemopoeza. Etiologia, patogeniza oraz następstw niedokrwistości, nadkrwistości, nadpłytkowości, małopłytkowości, nadmiaru i niewystarczających ilości leukocytów. 7. Zapalenia: klasyfikacja zapaleń, zapalenia ostre (włóknikowe, ropne), zapalenia przewlekłe. 8. Reakcje wolnorodnikowe w patogenezie chorób. 9. Mechanizmy produkcji i utraty ciepła. Gorączka i jej patogeniza. 10. Nowotwory. Karcynogeny i karcynogeneza. 11. Choroby uwarunkowane genetycznie. 12. Patologia transplantacyjna. 13. Patologia chorób serca i naczyń. 14. Patologia układu oddechowego. 15. Patologia układu trawiennego. 16. Patologia nerek. 17. Patofizjologia układu hormonalnego. Struktura i regulacja czynności układu dokrewnego. Mechanizm działania hormonów. 18. Choroby zakaźne i pasożytnicze. 19. Patologia i specyfika chorób układu płciowego żeńskiego i męskiego. 20. Patologia układu nerwowego ośrodkowego i obwodowego.

			Tematy ćwiczeń: 1. Zmiany w funkcjonowaniu organizmu w sytuacji zaburzenia jego homeostazy. 2. Zapalenie - definicja, etiologia, patogenezą, etapy i mediatory zapalania. Właściwości morfologiczne i fizjologiczne komórek biorących udział w odczynie zapalnym. Rodzaje zapaleń. Zejście zapaleń. 3. Regulacja krążenia. Nerwowa i humoralna regulacja krążenia krwi. 4. Zakrzep, zator. Triada Virchowa. Podział zatorów ze względu na materiał zatorowy. 5. Stres. Teoria wg Selye`go. Fazy reakcji stresowej (GAS). Reakcja Cannona. 6. Alergia. Demonstracja wstrząsu anafilaktycznego i alergicznej dychawicy oddechowej. 7. Etiologia i patogenezą następstw nieprawidłowej czynności hormonów (nadmiernej lub niewystarczającej). 8. Działanie insuliny. Regulacja gospodarki węglowodanowej. Cukrzyca, jej patomechanizm i objawy kliniczne. Rodzaje hipoglikemii. 9. Fizjologia i patologia przytarczyc. Tężyca. 10. Gospodarka wodno-elektrolitowa. Rozmieszczenie wody w ustroju, bilans wodny. Odwodnienie i przewodnienie. Patogeneza i rodzaje obrzęków. 11. Wstrząs jego istota i przyczyny. Fazy wstrząsu. Teorie nieodwracalności IV fazy wstrząsu. Zaburzenia metaboliczne we wstrząsie. 12. Wpływ hipotermii i hipertermii na organizm. 13. Patologia zaburzeń o podłożu neurologicznym. 14. Podstawy immunologii (przeciwciała, komórki układu odpornościowego), choroby autoimmunologiczne, choroby wynikające z niedoborów odporności. 15. Patologia środowiskowa i stanu odżywienia: choroby związane z paleniem tytoniu i nadużywaniem alkoholu, uzależnienia od substancji psychoaktywnych, zaburzenia stanu odżywienia (niedożywienie, otyłość), niepożądane działanie leków, doustne środki antykoncepcyjne. Samokształcenie Celem samokształcenia jest utrwalenie wiadomości i umiejętności dotyczących przebiegu procesów chorobowych niezbędnych do oceny stanu klinicznego pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej. Tematy samokształcenia: 1. Hipoksja. Parametry tlenowe krwi w normie i patologii. Rodzaje hipoksji. Mechanizmy przystosowawcze do hipoksji. 2. Morfologia, podział i cechy nowotworów. 3. Hipotermia naturalna i sztuczna. Hipertermia i jej stany kliniczne. 4. Wpływ stresu na organizm człowieka - charakterystyka zmian powstających w wyniku stresu. 5. Środki psychoaktywne i ich wpływ na organizm.
	17.	Zamierzone efekty uczenia się*	
		Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu; • wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego; • czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Adamek D.: Wybrane zagadnienia patologii klinicznej. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2015. 2. Domagała W., Chosia M., Urasińska E.: Podstawy patologii. PZWL, Warszawa, 2014. 3. Stevens A., Lowe J.: Patologia. Czelej, Lublin 2010. 4. Zahorska-Markiewicz B., Małecka-Tendera E.: Patofizjologia kliniczna. Edra Urban & Partner, 2014. Literatura uzupełniająca: 1. Kumar Vinay, Abbas Abul K., Aster Jon C.: Patologia Robbins. Edra Urban & Partner, 2014.
-----	---	--

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu PATOLOGIA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
A.W6.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu	Wykłady	test wielokrotnego wyboru
A.W7.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego	Wykłady	test wielokrotnego wyboru
A.W8.	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne	Wykłady	test wielokrotnego wyboru
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
A.U3.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych	Ćwiczenia / Samokształcenie	sprawdzian pisemny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,0	0		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	30			
Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		

MIKROBIOLOGIA I PARAZYTOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Mikrobiologia i parazytologia
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL.06.2.W PL. 06.2.C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe: • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Magdalena Konieczny mgr Ryszard Prosiecki
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z biologii i fizjologii
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 15 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z ogólną charakterystyką bakterii, wirusów, grzybów i pasożytów szkodliwych dla człowieka oraz przekazanie im wiedzy na temat zasad postępowania wobec pacjenta z zakażeniem bakteryjnym, wirusowym, grzybiczym i zarażeniem pasożytniczym w zakresie planowania działań przeciwepidemicznych oraz edukacyjnych w wybranych zakażeniach i zarażeniach.
14.	Metody dydaktyczne	Metody dydaktyczne: wykład konwencjonalny i wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych, pogadanka, metoda laboratoryjna. Środki dydaktyczne: komputer, rzutnik i prezentacje multimedialne, mikroskopy, preparaty.

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (Z) - wykłady w II semestrze. • aktywność na wykładach, • uzyskanie pozytywnej oceny z testu jednokrotnego wyboru. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w II semestrze. • aktywność na ćwiczeniach, • uzyskanie pozytywnego zaliczenia ćwiczeń w formie testu w zakresie efektów kształcenia objętych programem studiów. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Uzyskanie pozytywnej oceny z referatu przygotowanego samodzielnie przez studenta na proponowany temat.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Wprowadzenie do mikrobiologii, wirusologii, bakteriologii i parazytologii. Systematyka drobnoustrojów chorobotwórczych. 2. Elementy immunologii. Odporność. Uodpornienie czynne i bierne człowieka. Mechanizm alergii i autoagresji. 3. Morfologia, anatomia, fizjologia drobnoustrojów chorobotwórczych dla człowieka: bakterie, wirusy, chlamydie, riketsje, mikoplazmy, grzyby, pasożyty. Mikroflora ciała ludzkiego i otoczenia. 4. Zakażenia bakteryjne i wirusowe dróg oddechowych, przewodu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, skóry i układu nerwowego. 5. Grzyby chorobotwórcze dla człowieka. Diagnostyka mikrobiologiczna zakażeń grzybiczych. 6. Drobnoustroje wywołujące choroby odzwierzęce. 7. Funkcjonowanie układu pasożyt – żywiciel a terapia chorób wywołanych przez pasożyty. 8. Zakażenia szpitalne. Tematy ćwiczeń: 1. Podstawy morfologii drobnoustrojów patogennych i obecnych we florze fizjologicznej. 2. Chorobotwórczość, drogi szerzenia się zakażeń. Elementy epidemiologii chorób zakaźnych. Zagrożenia chorobami zakaźnymi w Polsce i na świecie. 3. Profilaktyka nieswoista. Dezynfekcja, sterylizacja. Metody kontroli zanieczyszczeń: powietrza, powierzchni rąk, środków dezynfekcyjnych. 4. Profilaktyka swoista. Surowice i szczepionki. Kalendarz szczepień. 5. Morfologia i fizjologia komórki bakteryjnej. Charakterystyka wybranych bakterii wywołujących zakażenia układu oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego, nerwowego i skóry. 6. Charakterystyka wybranych wirusów wywołujących choroby u człowieka. Zakażenia HIV, AIDS, wirusowe zapalenia wątroby, grypa. 7. Charakterystyka wybranych grzybów patogennych wywołujących choroby u człowieka. 8. Najczęściej spotykane pasożyty człowieka. Rola pielęgniarstwa w zapobieganiu rozprzestrzeniania się chorób pasożytniczych. 9. Mikrobiologiczna diagnostyka zakażeń. Metody bezpośredniego i pośredniego wykrywania drobnoustrojów w materiale klinicznym. Zasady hodowli drobnoustrojów chorobotwórczych. Określenie wrażliwości na chemioterapeutyki. 10. Pobieranie, dokumentowanie i transport materiałów klinicznych do badań mikrobiologicznych. Kolejność postępowania w badaniach mikrobiologicznych, ich znaczenie i zastosowanie.

			Tematy do samokształcenia: 1. Współczesna diagnostyka i leczenie zakażeń wirusowych. 2. Współczesna diagnostyka i leczenie zakażeń bakteryjnych. 3. Zasady postępowania przeciwepidemicznego wobec pacjenta z gruźlicą płuc. 4. Drobnoustroje patogenne wywołujące choroby zakaźne wieku dziecięcego. 5. Ospa wietrzna – patogen, drogi szerzenia się zakażenia, okres zakaźności i wylegania, objawy kliniczne, profilaktyka. 6. Patogeny przenoszone przez wektory. 7. Borelioza – patogen, droga szerzenia się zakażenia, okres wylegania, objawy kliniczne, profilaktyka. 8. Drobnoustroje patogenne przenoszone drogą płciową. 9. Rola pielęgniarki w rozpoznawaniu, farmakoterapii i profilaktyce grzybic 10. Rola pielęgniarki w edukacji zdrowotnej w zakresie profilaktyki zakażeń grzybiczych skóry, paznokci i owłosionej skóry głowy.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka; • podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywołanych przez nie objawów chorobowych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Baumann-Popczyk A., Małgorzata Sadkowska-Todys M., Zieliński A.: Choroby zakaźne i pasożytnicze – epidemiologia i profilaktyka. Wyd. α- medica press. Bielsko-Biała 2014. 2. Heczko P. B.: Mikrobiologia. Podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych. PZWL, Warszawa 2007. 3. Mrożek-Budzyń D.: Wakcynologia praktyczna. Wyd. α-media Press. Warszawa 2014. Literatura uzupełniająca: 1. Aktualna Ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. 2. Krajewska-Kułak E.: Zarys mikologii dla pielęgniarek. Wyd. Czelej, Lublin 2005. 3. Lrving W., Boswell T.: Krótkie wykłady Mikrobiologia medyczna. PWN, Warszawa 2012. 4. Magdzik W., Naruszewicz-Lesiuk D., Zieliński A.: Choroby zakaźne i pasożytnicze – epidemiologia i profilaktyka. Wyd. α-media Press. Warszawa 2007.

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu
MIKROBIOLOGIA I PARAZYTOLOGIA w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
A.W16.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;	Wykłady	test pisemny
A.W26.	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;	Wykłady	test pisemny
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
A.U6.	rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych.	Ćwiczenia/ Samokształcenie	test pisemny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Przygotowanie do zaliczenia	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4		

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	30			
Samokształcenie	15			
Przygotowanie do zaliczenia	5			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		

RADIOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Radiologia
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL.08.2. C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe: • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	lek. Igor Wójciak
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z anatomii
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Ćwiczenia - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Ćwiczenia - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: poznanie współczesnych metod radiologii i techniki obrazowej oraz przedstawienie roli diagnostycznej pielęgniarki w badaniach z zakresu diagnostyki obrazowej.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych. Praca w grupach ćwiczeniowych.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze. Frekwencja 100% potwierdzona listą obecności. Zaliczenie na podstawie odpowiedzi ustnej z tematyki ćwiczeń.

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy ćwiczeń: 1. Nowoczesne techniki obrazowania – rodzaje, wskazania, przydatność w diagnostyce chorego. 2. Skutki promieniowania jonizującego na żywy organizm. 3. Zasady ochrony przed promieniowaniem jonizującym. 4. Radioterapia – rodzaje, wskazania. 5. Środki cieniujące, postępowanie w wypadkach ich nietolerancji. 6. Zadania pielęgniarki w diagnostycznych badaniach obrazowych. 7. Rola pielęgniarki w badaniach kontrastowych. 8. Opieka nad chorym leczonym radioterapią.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • stosować zasady ochrony radiologicznej.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Canavaugh B. M., (red.) Rowiński W.: Badania laboratoryjne i obrazowe dla pielęgniarek, Wydanie I, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007. 2. Nigel R., Berman L., De Lacey G., red. Pruszyński B.: Radiologia w stanach nagłych. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2007. Literatura uzupełniająca: 1. Jakubowski W.: Błędy i pomyłki w diagnostyce ultrasonograficznej, Wydanie I, Roztoczańska Szkoła Ultrasonografii, Warszawa 2005. 2. Jakubowski W.: Diagnostyka obrazowa w chorobach sutka, Wydanie I, Roztoczańska Szkoła Ultrasonografii, Warszawa 2005. 3. Kawęcki P.: Badanie ultrasonograficzne żył kończyn dolnych, Wydanie I, Medipage, Warszawa 2005.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu RADIOLOGIA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
A.W24.	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej	Ćwiczenia	sprawdzian ustny
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
A.U11.	stosować zasady ochrony radiologicznej	Ćwiczenia	sprawdzian ustny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	15			
Przygotowanie do zaliczenia	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4		

PSYCHOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Psychologia
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL. 09.2. W PL. 09.2. C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne i humanistyczne: • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, I roku studiów; • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok studiów I Semestr II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Agata Wolanin mgr Nina Bober
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Brak
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 15 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z pojęciami psychologicznymi, podstawowymi mechanizmami zachowań człowieka i uwarunkowaniami jego prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania. Przygotowanie studentów do dostrzegania zależności człowieka od otoczenia, przemian zachodzących w procesie jego rozwoju oraz wpływu różnych sytuacji na jego zachowanie. Doskonalenie umiejętności interpersonalnego komunikowania się oraz wdrażanie do podejmowania współpracy z psychologami oraz korzystania z wyników badań psychologicznych.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Praca w grupach ćwiczeniowych

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Egzamin (E) –wykłady w II semestrze Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń z tego samego przedmiotu. Egzamin przeprowadzany jest w formie odpowiedzi ustnej na podstawie podanych zagadnień. Warunkiem zaliczenia wykładów jest otrzymanie z egzaminu końcowego co najmniej oceny dostateczny. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze Warunkiem uzyskania zaliczenia jest aktywność na zajęciach oraz uzyskanie pozytywnej oceny z pracy pisemnej metodą wywiadu psychologicznego (zgodnie z przedmiotowymi kryteriami ocen). Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie pracy pisemnej na podany temat.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Podstawowe pojęcia psychologiczne i metody badawcze. 2. Zachowanie człowieka w sytuacjach społecznych. Osobowość – struktura, mechanizmy, rozwój. 3. Emocje, motywacja oraz zaburzenia osobowościowe. 4. Bio-psycho-społeczny model zdrowia i choroby. 5. Choroba jako sytuacja trudna. Proces adaptacji do choroby. 6. Stres, a zdrowie. Radzenie sobie ze stresem. 7. Wypalenie zawodowe. 8. Specyficzne problemy związane z chorobą oraz niepełnosprawnością. Tematy ćwiczeń: 1. Rola psychologii w pracy pielęgniarstwa. 2. Relacje człowiek – środowisko społeczne. 3. Mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych. 4. Psychologiczne uwarunkowania kontaktu z pacjentem. Komunikacja w obrębie personelu medycznego. 5. Psychologia kliniczna- działy i obszar zainteresowań. Udzielanie pomocy psychologicznej. 6. Psychologiczne aspekty stanu zdrowia człowieka. 7. Zbieranie danych o stanie psychicznym pacjenta. Współpraca z psychologiem. 8. Rozwój człowieka, a stan jego zdrowia. 9. Problemy psychologiczne w pracy pielęgniarstwa. 10. Mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego Samokształcenie Celem samokształcenia jest wdrażanie studentów do podejmowania działań doskonalących umiejętność współpracy w zespole terapeutycznym przy rozwiązywaniu różnych sytuacji w sferze psychologicznej oraz kształtowanie umiejętnego komunikowania się z pacjentem i zespołem terapeutycznym. Tematy samokształcenia: 1. Sytuacje jatrogenne w relacjach pielęgniarka – analiza przypadku. 2. Reakcje pacjenta na fakt choroby i hospitalizacji - analiza przypadku. 3. Zastosowanie wybranych narzędzi diagnostycznych w psychologii. 4. Rola komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w psychoterapii.

17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: - psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone; - problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych; - etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości; - pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe; - istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej; - techniki redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: - rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne; - ocenić wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka; - oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej; - identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się; - wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwie; - tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki; - wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne; - stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: - Formański J.: Psychologia. Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa PZWL 2003. - Łosiak W.: Psychologia stresu. Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008. - Trzcieniecka - Green Anna (red.): Psychologia. Podręcznik dla studentów kierunków medycznych, Kraków, Universitas 2006. - Brzezińska A. I. (2013). Psychologiczne portrety człowieka. Gdańsk: GWP. - Franken R. (2013). Psychologia motywacji. Gdańsk: GWP.	
		Literatura uzupełniająca: - Sęk H., Cieślak R. (2013). Wsparcie społeczne stres i zdrowie. Warszawa Wydawnictwo Naukowe PWN. - Studzińska M., Palus G. (2008). Psychologia w położnictwie i ginekologii. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL. - Sheridan Ch.L., Radmacher S.A.: Psychologia zdrowia, wyzwania dla biomedycznego modelu zdrowia. Wyd. Instytutu Psychologii Zdrowia, Warszawa 1998.	

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu PSYCHOLOGIA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie;			
B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone	Wykłady	egzamin ustny
B.W2.	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych	Wykłady	egzamin ustny

B.W3.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości	Wykłady	egzamin ustny
B.W4.	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe	Wykłady	egzamin ustny
B.W5.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej	Wykłady	egzamin ustny
B.W6.	techniki redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego	Wykłady	egzamin ustny
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U2.	oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka	Ćwiczenia / Samokształcenie	sprawdzian pisemny
B.U3.	ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żaloba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej	Ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U4.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się	Ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U5.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwa	Ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U6.	tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki	Ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne	Ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U8.	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego	Ćwiczenia	sprawdzian pisemny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Przygotowanie do egzaminu	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	15			
Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,5	0,5		

PRAWO MEDYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Prawo medyczne
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL. 12.2. W
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne i humanistyczne: • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Magdalena Materniak
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	brak
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: • dostarczenie wiedzy z podstaw prawa medycznego dotyczącego wykonywania zawodu pielęgniarki w krajowym systemie zdrowotnym; • nauczanie interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w praktyce; • zachęcenie do postępowania zgodnie z prawem i wyrobienie odpowiedzialności za podejmowanie decyzji.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Praca samokształceniowa
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczania do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (ZO) - wykłady w II semestrze. Ocenianie metodą testu. Test składa się z 30 pytań z jedną poprawną odpowiedzią. Czas trwania egzaminu – 45 min. Ocena pozytywna, jeżeli student uzyskał co najmniej 51% punktów. Praca samokształceniowa – projekt, rozwiązanie problemu lub opis i analiza sytuacji prawnej.

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy wykładów: 1. Prawo w organizacji życia społecznego. 2. Podstawowe elementy prawa cywilnego. 3. Podstawowe pojęcia z zakresu administracji publicznej. 4. Podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych. 5. Formy organizacyjno-prawne udzielania świadczeń zdrowotnych. 6. Prawne formy wykonywania zawodu pielęgniarki. 7. Prawo do świadczeń zdrowotnych na podstawie ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym. 8. Prawa pacjenta.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy; • podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej; • podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków; • zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki; • prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Kubiak R.: Prawo medyczne. C. H. Beck, Warszawa 2010. Literatura uzupełniająca: 1. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039). 2. Ustawa z dnia 22 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej (Dz. U. 2014 poz. 1136). 3. Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. 2011 r. Nr 174, poz. 1038). 4. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. 2011 Nr 112 poz. 654). 5. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135).

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu PRAWO MEDYCZNE
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
B.W15.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy	Wykłady	test pisemny
B.W16.	podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej	Wykłady	test pisemny
B.W17.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków	Wykłady	test pisemny
B.W18.	zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;	Wykłady	test pisemny
B.W19.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta	Wykłady	test pisemny
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
B.U12.	stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki	Wykłady / Samokształcenie	test uzupełnień

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,5	0,5		

JĘZYK ANGIELSKI

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Język angielski
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Studium Języków Obcych
3.	Kod przedmiotu	PL.J. 14.2. C PL.J. 14.3. C PL.J. 14.4. C PL.J. 14.5. C
4.	Język przedmiotu	Język angielski Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne i humanistyczne: • obowiązkowy do zaliczenia II, III, IV, V semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I, II, III Semestr II, III, IV, V
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Michał Żuk mgr Marcin Wrona
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia
10.	Wymagania wstępne	Znajomość języka angielskiego na poziomie A2(N)/B1(S) wg. ESKOJ
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Ćwiczenia - (II sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (III sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (IV sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (Vsem.) - 30 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Ćwiczenia –(II sem.) - 1 punkt ECTS Ćwiczenia –(III sem.) -1 punkt ECTS Ćwiczenia –(IV sem.) - 1 punkt ECTS Ćwiczenia –(V sem.) - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: • przyswojenie języka specjalistycznego z zakresu specjalności studiów dla porozumiewania się z obcokrajowcami na tematy zawodowe oraz samodzielnego czytania tekstów specjalistycznych; • rozwinięcie umiejętności językowych czytania, słuchania, mówienia i pisanie w zakresie języka specjalistycznego; • osiągnięcie poziomu znajomości języka ogólnego B1/B2 wg ESKOJ, umożliwiającego swobodną komunikację w języku angielskim w codziennych kontaktach z obcokrajowcami.

14.	Metody dydaktyczne	Lektorat języka angielskiego realizowany jest w formie ćwiczeń praktycznych, podczas których studenci rozwijają głównie umiejętności komunikacyjne oraz znajomość słownictwa specjalistycznego. Oprócz pracy z tekstem stosowane są metody aktywizujące: dyskusja, symulacja, metoda przypadku, kwestionariusz, metoda sytuacyjna, projekt. Studenci pracują indywidualnie, w parach i w grupach, w zależności od rodzaju zadań. Liczba godzin zajęć: 2 godziny w tygodniu. Liczba tygodni: 60. Oprócz uczestniczenia w zajęciach studenci mogą korzystać z cotygodniowych konsultacji. W razie potrzeby organizowane są konsultacje dodatkowe.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO)- ćwiczenia w II, III, IV semestrze Egzamin (E) - ćwiczenia w V semestrze. Zaliczenie semestru: Warunkiem zaliczenia semestru jest systematyczne i aktywne uczestnictwo w zajęciach, które jest oceniane w sposób ciągły oraz uzyskanie pozytywnych ocen z pisemnych prac kontrolnych (2 prace w semestrze). Zaliczenie przedmiotu: Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu po czterech semestrach lektoratu. Egzamin ma formę testu pisemnego obejmującego treści merytoryczne przewidziane w niniejszym sylabusie.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy ćwiczeń: 1. Pielęgniarstwo w Wielkiej Brytanii i w Polsce: historia i teraźniejszość. 2. Człowiek: charakterystyka zewnętrzna i wewnętrzna, części ciała, organy wewnętrzne. 3. Zdrowie i samopoczucie. 4. Najczęstsze problemy zdrowotne. 5. Personel medyczny i zadania poszczególnych członków personelu. 6. W szpitalu: nazwy oddziałów, ich specyfika; wyposażenie, sprzęt. 7. Procedura przyjęcia pacjenta do szpitala: wypełnianie dokumentów, wywiad z pacjentem. 8. Postępowanie w nagłych przypadkach, pierwsza pomoc. 9. Objawy różnych chorób i problemów zdrowotnych. 10. Opieka nad pacjentami w podeszłym wieku. 11. Zdrowie i odżywianie. 12. Układ krwionośny. 13. Opieka nad umierającymi. 14. Zasady higieny. 15. Opieka nad pacjentami z chorobami umysłowymi. 16. Monitorowanie pacjenta. 17. Środki farmakologiczne. 18. Alternatywne metody terapii.

			Materiał gramatyczny: 1. Czesy teraźniejsze i przeszłe: Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous, / Formy wyrażania przyszłości / Czasowniki modalne/. 2. Zdania rozkazujące, wykrzyknikowe, warunkowe / Zdania w stronie biernej/ Pytania pośrednie/ Pytania typu <i>question tags</i>. 3. Konstrukcje gerundialne i bezokolicznikowe/ Wyrażenia oznaczające ilość/ Przysłówki – stopniowanie/ Przysłówki – stopniowanie/ Przyimek/ Zaimek/ Liczebnik.
	Zamierzone efekty uczenia się*	Umiejętności	W zakresie umiejętności student: • analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; • porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
17.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Austin D., Crosfield T.: English for Nurses : Podręcznik dla studentów i pielęgniarek. Wyd. PZWL, 2007. Literatura uzupełniająca: 1. English Grammar in Use, Raymond Murphy, Cambridge University Press. 2. Polecone strony internetowe. 3. Test Your Professional English Medical , Longman / Pearson Education).

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu JEZYK ANGIELSKI w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
B.U16.	analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim	ćwiczenia	aktywne uczestnictwo w zajęciach pisemne prace kontrolne test pisemny
B.U17.	porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	ćwiczenia	aktywne uczestnictwo w zajęciach pisemne prace kontrolne test pisemny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,0	0		

DIETETYKA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Dietetyka
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL.19.2.W
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwiej: • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Sabina Dziuba
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z fizjologii, biochemii
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 15godz. + Samokształcenie - 10 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady – 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: Zapoznanie studentów z jakościowym i ilościowym zapotrzebowaniem organizmu człowieka na składniki pokarmowe niezbędne dla funkcjonowania organizmu w warunkach zdrowia i choroby. Wyjaśnienie roli poszczególnych składników pokarmowych w ustroju, norm żywieniowych w zależności od wieku, stanu zdrowia i aktywności fizycznej, składu i wartości odżywczych produktów spożywczych. Zapoznanie z aktualnymi schematami żywienia i dietami zalecanymi przez WHO i inne organizacje.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem nowoczesnych technik audiowizualnych

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO) - wykłady w II semestrze Zaliczenie wykładów obejmuje 10-15 pytań obejmujących zakres materiału programowego (test wyboru lub pytania otwarte) - odpowiedź punktowana: maksymalna ilość 2 pkt. za każdą prawidłową odpowiedź. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Praca pisemna na zadany temat.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy wykładów: 1. Podstawy dietetyki. 2. Przemiany energetyczne w organizmie człowieka. 3. Bilans energetyczny ustroju i obliczenie zapotrzebowania na składniki odżywcze. 4. Wartość odżywcza produktów spożywczych – charakterystyka poszczególnych grup produktów. 5. Fizjologiczne normy zapotrzebowania na składniki odżywcze dla różnych grup ludności. 6. Rola węglowodanów, tłuszczów, białek, witamin i składników mineralnych w procesach metabolicznych ustroju człowieka. 7. Zasady racjonalnego żywienia. Układanie jadłospisów. 8. Wskazania dotyczące żywienia dietetycznego – klasyfikacja diet. 9. Diety stosowane w chorobach przewodu pokarmowego, wątroby i nerek. 10. Wskazania dotyczące żywienia w cukrzycy, otyłości oraz chorobach układu krążenia. 11. Higiena żywności. 12. Wpływ procesów technologicznych na wartość odżywczą posiłków. Samokształcenie Celem samokształcenia jest poszerzenie wiadomości na temat roli żywienia w zdrowiu i w chorobie. Tematy samokształcenia: 1. Jakość zdrowotna żywności. 2. Błonnik i jego rola w żywieniu. 3. Dietoterapia stosowana w leczeniu chorób. 4. Zaburzenia odżywiania i ich wpływ na organizm.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe; • zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego; • zasady leczenia dietetycznego oraz powikłania dietoterapii; • rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia; • stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach; • dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Bujko J.: Podstawy dietetyki. SGGW, Warszawa 2006. 2. Gawęcki J., Chrynowiecki L.: Żywnienie człowieka. Podstawy nauki o żywieniu. Wyd. PWN, Warszawa 2003. Literatura uzupełniająca: 1. Bętkowska T., Rożnowska K.: Diety w różnych chorobach. Emilia, Kraków 2005. 2. Hasik J., Gawęcki J.: Żywnienie człowieka zdrowego i chorego. Wyd. PWN, Warszawa 2007. 3. Kunachowicz H., Czarnowska – Misztal E., Turlejska H: Zasady żywienia człowieka. WSiP, Warszawa 2004.
-----	---	--

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu DIETETYKA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
C.W22.	zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe	Wykłady	test pisemny
C.W23.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego	Wykłady	test pisemny
C.W24.	zasady leczenia dietetycznego oraz powikłania dietoterapii	Wykłady	test pisemny
C.W25.	rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego	Wykłady	test pisemny
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
C.U35.	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia	Wykłady/ Samokształcenie	test pisemny
C.U36.	stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach	Wykłady/ Samokształcenie	test pisemny
C.U37.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania	Wykłady/ Samokształcenie	test pisemny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Samokształcenie	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4		

ORGANIZACJA PRACY PIEŁĘGNIARSKIEJ

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Organizacja pracy pielęgniarskiej
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL.20.2.W
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej: • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, I roku; • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Zenona Radwańska
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	Wiadomości z zakresu prawa i zdrowia publicznego
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady - 15 godz. + Samokształcenie - 10 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 1 punkt ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: Przekazanie wiedzy na temat funkcji kierowniczych, stylów zarządzania w pielęgniarstwie, metod usprawniania i organizowania pracy własnej i kierowniczej kadry. Przygotowanie do rozwiązywania konfliktów oraz negocjowania problemów w kierowaniu zespołami pielęgniarskimi. Wyposażenie w wiedzę dotyczącą specyfiki zarządzania w podsystemie pielęgniarstwa, planowania zasobów ludzkich, rekrutacji, adaptacji, organizacji stanowisk pracy, oceny pracowników i jakości opieki pielęgniarskiej, marketingu usług. Przygotowanie do opracowania strategii marketingowej świadczeń pielęgniarskich, oceny jakości opieki pielęgniarskiej, zawierania kontraktów, planowania obsad pielęgniarskich i ergonomicznej analizy pielęgniarskich stanowisk pracy.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład: wykład informacyjny, wykład problemowy, dyskusja dydaktyczna.

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Wykłady (ZO) - (II sem.) <u>Warunki zaliczenia:</u> Wykłady: • Zaliczenie - test pisemny. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Pisemna praca zaliczeniowa na wybrany temat.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy wykładów: 1. Organizacja i kierowanie jako dyscyplina naukowa. Projektowanie struktury organizacji. 2. System ochrony zdrowia i podsystem pielęgniarstwa. 3. Zarządzanie jakością w pielęgniarstwie. 4. Marketing usług pielęgniarstwach. 5. Kierowanie w organizacji: źródła władzy i wpływu. 6. Funkcje kierownicze na pielęgniarstwach stanowiskach pracy. 7. Wytyczne sprawnego działania. Cykl działania zorganizowanego w kierowaniu zespołami pielęgniarstwach. 8. Przywództwo a styl zarządzania zespołami pielęgniarstwach. 9. Znaczenie konfliktów dla funkcjonowania organizacji. 10. Techniki negocjowania w kierowaniu zespołami pielęgniarstwach. 11. Etyka zarządzania i odpowiedzialność zawodowa pielęgniarstwach. 12. Zarządzanie zasobami w pielęgniarstwie: rekrutacja, adaptacja, ocenianie. 13. Zapotrzebowanie na opiekę pielęgniarstwach a planowanie obsad. 14. Organizowanie pielęgniarstwach stanowisk pracy. 15. Doskonalenie podyplomowe pielęgniarstwach. 16. Usprawnianie pracy w ochronie zdrowia i podsystemie pielęgniarstwa. 17. Badanie i mierzenie pracy. 18. Ergonomiczna analiza pracy na pielęgniarstwach stanowiskach pracy. 19. Wartościowanie pracy pielęgniarstwach.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności; • przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarstwach; • podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarstwach i ich znaczenie dla jakości tej opieki; • etapy planowania pracy własnej i podległego personelu; • możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego; • problematykę jakości w opiece zdrowotnej.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole; • monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarstwach i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy; • współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarstwach oraz monitorować jakość opieki pielęgniarstwach; • nadzorować i oceniać pracę podległego personelu; • planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Piśmiennictwo podstawowe: 1. Griffin R.W.: Podstawy zarządzania organizacjami, Wyd. Naukowe PWN. Warszawa 2004. 2. Koźmiński A., Piotrowski W. (red.): Zarządzanie. Teoria i praktyka, Wyd. Naukowe PWN. Warszawa 2005. 3. Ksykiewicz-Dorota A. (red.): Zarządzanie w pielęgniarstwie. Wyd. PZWL. 2013. Piśmiennictwo uzupełniające: 1. Ksykiewicz-Dorota A. (red.): Podstawy organizacji pracy pielęgniarstwiej. Wyd. Czelej. Lublin 2004. 2. Armstrong M.: Zarządzanie zasobami ludzkimi. Oficyna Ekonomiczna. Kraków 2002. 3. Mikołajczyk Z.: Techniki organizatorskie w rozwiązywaniu problemów zarządzania. PWN. Warszawa 2002. 4. Walshe K., Smith J.: Zarządzanie w opiece zdrowotnej. Oficyna Wolters Kluwer business. Warszawa 2011.
-----	---	--

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu ORGANIZACJA PRACY PIELĘGNIARSKIEJ w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
C.W26.	pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności	Wykłady	Test pisemny
C.W27.	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarstwiej	Wykłady	Test pisemny
C.W28.	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarstwiej i ich znaczenie dla jakości tej opieki	Wykłady	Test pisemny
C.W29.	etapy planowania pracy własnej i podległego personelu	Wykłady / Samokształcenie	Test pisemny
C.W30.	możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego	Wykłady	Test pisemny
C.W31.	problematykę jakości w opiece zdrowotnej	Wykłady	Test pisemny
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
C.U38.	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole	Wykłady	Test pisemny
C.U39.	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarstwiej i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy	Wykłady / Samokształcenie	Test pisemny
C.U40.	współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarstwiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarstwiej	Wykłady	Test pisemny
C.U41.	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu	Wykłady	Test pisemny
C.U42.	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy	Wykłady / Samokształcenie	Test pisemny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Samokształcenie	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4		

BADANIE FIZYKALNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Badanie fizykalne
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PL.21.2.C
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa: • obowiązkowy do zaliczenia II semestru; • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Krzysztof Jakubowski
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z anatomii i fizjologii, podstaw pielęgniarstwa
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 15 godz.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Ćwiczenia - 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie z teoretycznymi podstawami badań fizykalnych człowieka, przedstawienie odrębności prowadzenia oraz interpretacji badań u człowieka dorosłego, starszego oraz u dzieci i noworodków i niemowląt. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za przeprowadzone badanie oraz zapewnienie intymności pacjentowi w trakcie badania fizykalnego.
14.	Metody dydaktyczne	Praca w grupach ćwiczeniowych Metoda sytuacyjna Pokaz
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się: Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja na zajęciach. Metodą oceny jest sprawdzian praktyczny z wykorzystaniem protokołu badania fizykalnego przeprowadzanego w pracowni umiejętności pielęgniarstwa oraz w podmiotach leczniczych. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Pismenna praca zaliczeniowa na wybrany temat.

16.	Treści merytoryczne przedmiotów oraz sposób ich realizacji		Tematy ćwiczeń: 1. Zapoznanie z zasadami, metodami, technikami oraz kolejnością prowadzenia badania fizykalnego i interpretacją uzyskanych wyników badania. 2. Badanie przedmiotowe niemowląt i dzieci oraz osób dorosłych. 3. Rola pielęgniarki w ocenie stanu psychicznego, ogólnego, skóry, oczu, uszu, jamy ustnej, gardła, szyi, klatki piersiowej, płuc, gruczołów piersiowych, układu sercowo-naczyniowego, brzucha, narządów płciowych męskich i żeńskich, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo - szkieletowego, układu nerwowego. 4. Odrębności prowadzenia badania fizykalnego u dzieci i niemowląt. 5. Dokumentacja kliniczna pacjenta. 6. Przygotowanie pacjenta do badania fizykalnego. 7. Wykonanie pomiaru masy ciała, wzrostu oraz ocena postawy. 8. Dokumentowanie i interpretacja wyników badania fizykalnego. Samokształcenie Celem samokształcenia jest aktywizowanie studenta kierunku pielęgniarstwo do samodzielnego rozwiązywania problemów wynikających z ustaleniem diagnozy. Tematy samokształcenia: 1. Ocena sprawności i wydolności pacjenta. 2. Kompleksowa ocena stanu fizykalnego pacjenta. 3. Analiza i ocena wyników badań laboratoryjnych i wynikających z pomiarów. 4. Oznaczanie markerów w diagnozowaniu różnych schorzeń.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: • pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania; • metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego; • znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa; • sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;
		Umiejętności	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: • przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki; • rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku; • wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta; • przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarstwa; • przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Dyk D. (red.): Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010. 2. Krajewska-Kulak E., Szczepański M.: Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wydawnictwo Czelej 2010. Literatura uzupełniająca: 1. Hartleb M., Gutkowski K., Kohut M. Badanie fizykalne jamy brzusznej. Wydawnictwo Czelej 2010.

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu BADANIA FIZYKALNE
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
C.W32.	pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania	Ćwiczenia	Odpowiedz ustna
C.W33.	metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego	Ćwiczenia / Samokształcenie	Odpowiedz ustna
C.W34.	znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa	Ćwiczenia	Odpowiedz ustna
C.W35.	sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności	Ćwiczenia	Odpowiedz ustna
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
C.U43.	przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
C.U44.	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
C.U45.	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
C.U46.	przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarstwa	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
C.U47.	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	30			
Samokształcenie	15			
Przygotowanie do zaliczenia końcowego	5			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		

II ROK

(dla studentów którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2018/2019)

JĘZYK ANGIELSKI

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Język angielski	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Studium Języków Obcych	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		JO. 01.02. C JO. 01.03. C JO. 01.03. C JO. 01.04. C	
4.	Język przedmiotu	Język angielski Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia II, III, IV, V semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I, II Semestr II, III, IV, V	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Michał Żuk mgr Marcin Wrona	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Znajomość języka angielskiego na poziomie A2(N)/B1(S) wg ESKOJ	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - (II sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (IIIsem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (IVsem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (Vsem.) - 30 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		II semestr - 1 punkt ECTS III semestr -1 punkt ECTS IV semestr - 1 punkt ECTS V semestr - 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: • przyswojenie języka specjalistycznego z zakresu specjalności studiów dla porozumiewania się z obcokrajowcami na tematy zawodowe oraz samodzielnego czytania tekstów specjalistycznych; • rozwinięcie umiejętności językowych czytania, słuchania, mówienia i pisanie w zakresie języka specjalistycznego; • osiągnięcie poziomu znajomości języka ogólnego B1/B2 wg ESKOJ, umożliwiającego swobodną komunikację w języku angielskim w codziennych kontaktach z obcokrajowcami.	

14.	Metody dydaktyczne	Lektorat języka angielskiego realizowany jest w formie ćwiczeń praktycznych, podczas których studenci rozwijają głównie umiejętności komunikacyjne oraz znajomość słownictwa specjalistycznego. Oprócz pracy z tekstem stosowane są metody aktywizujące: dyskusja, symulacja, metoda przypadku, kwestionariusz, metoda sytuacyjna, projekt. Studenci pracują indywidualnie, w parach i w grupach, w zależności od rodzaju zadań. Liczba godzin zajęć: 2 godziny w tygodniu. Liczba tygodni: 60. Oprócz uczestniczenia w zajęciach studenci mogą korzystać z cotygodniowych konsultacji. W razie potrzeby organizowane są konsultacje dodatkowe.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO)- ćwiczenia w II, III, IV semestrze. Egzamin (E) - ćwiczenia w V semestrze. Zaliczenie semestru: Warunkiem zaliczenia semestru jest systematyczne i aktywne uczestnictwo w zajęciach, które jest oceniane w sposób ciągły oraz uzyskanie pozytywnych ocen z pisemnych prac kontrolnych (2 prace w semestrze). Zaliczenie przedmiotu: Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu po czterech semestrach lektoratu. Egzamin ma formę testu pisemnego obejmującego treści merytoryczne przewidziane w niniejszym sylabusie.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy ćwiczeń: 1. Pielęgniarstwo w Wielkiej Brytanii i w Polsce: historia i teraźniejszość. 2. Człowiek: charakterystyka zewnętrzna i wewnętrzna, części ciała, organy wewnętrzne. 3. Zdrowie i samopoczucie. 4. Najczęstsze problemy zdrowotne. 5. Personel medyczny i zadania poszczególnych członków personelu. 6. W szpitalu: nazwy oddziałów, ich specyfika; wyposażenie, sprzęt. 7. Procedura przyjęcia pacjenta do szpitala: wypełnianie dokumentów, wywiad z pacjentem. 8. Postępowanie w nagłych przypadkach, pierwsza pomoc. 9. Objawy różnych chorób i problemów zdrowotnych. 10. Opieka nad pacjentami w podeszłym wieku. 11. Zdrowie i odżywianie. 12. Układ krwionośny. 13. Opieka nad umierającymi. 14. Zasady higieny. 15. Opieka nad pacjentami z chorobami umysłowymi. 16. Monitorowanie pacjenta. 17. Środki farmakologiczne. 18. Alternatywne metody terapii.

			Materiał gramatyczny: 1. Czasy teraźniejsze i przeszłe: Present Simple, PresentContinuous, Past Simple, Past Continuous, / Formy wyrażania przyszłości / Czasowniki modalne/. 2. Zdania rozkazujące, wykrzyknikowe, warunkowe / Zdania w stronie biernej/ Pytania pośrednie/ Pytania typu <i>questiontags</i>. 3. Konstrukcje gerundialne i bezokolicznikowe/ Wyrażenia oznaczające ilość/ Przysłówki – stopniowanie/ Przysłówki – stopniowanie/ Przyimek/ Zaimek/ Liczebnik.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student : • zna język angielski na poziomie biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: • analizuje piśmiennictwo w języku angielskim; • porozumiewa się w języku angielskim w sposób odpowiadający poziomowi biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Austin D., CrosfieldT.:English for Nurses : Podręcznik dla studentów i pielęgniarek. Wyd. PZWL, 2007. Literatura uzupełniająca: 1. English Grammar in Use, Raymond Murphy, Cambridge University Press. 2. Polecone strony internetowe. 3. Test Your Professional English Medical , Longman / Pearson Education).

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu JEZYK ANGIELSKI w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
B.W46.	zna język angielski na poziomie biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	Ćwiczenia	Praca pisemna Test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
B.U31.	analizuje piśmiennictwo w języku angielskim	Ćwiczenia	Aktywne uczestnictwo w zajęciach Pisemne prace kontrolne Test pisemny
B.U32.	porozumiewa się w języku angielskim w sposób odpowiadającym poziomowi biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	Ćwiczenia	Aktywne uczestnictwo w zajęciach Pisemne prace kontrolne Test pisemny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Ćwiczenia	Pisemne prace kontrolne Test pisemny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	60			
Przygotowanie do zajęć	40			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,4	1,6		

BADANIE FIZYKALNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
19.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Badanie fizykalne	
20.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
21.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI .19.3.C	
22.	Język przedmiotu	Język polski	
23.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwiej: • obowiązkowy do zaliczenia III semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
24.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
25.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Krzysztof Jakubowski	
26.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
27.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
28.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z anatomii i fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
29.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	
30.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 2 punkty ECTS	
31.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie z teoretycznymi podstawami badań fizykalnych człowieka, przedstawienie odrębności prowadzenia oraz interpretacji badań u człowieka dorosłego, starszego oraz u dzieci i noworodków i niemowląt. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za przeprowadzone badanie oraz zapewnienie intymności pacjentowi w trakcie badania fizykalnego.	
32.	Metody dydaktyczne	Praca w grupach ćwiczeniowych Metoda sytuacyjna Pokaz	

33.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO)- ćwiczenia w III semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja na zajęciach. Metodą oceny jest sprawdzian praktyczny z wykorzystaniem protokołu badania fizykalnego przeprowadzanego w pracowni umiejętności pielęgniarskich oraz w podmiotach leczniczych. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Pisemna praca zaliczeniowa na wybrany temat.
34.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy ćwiczeń: 9. Zapoznanie z zasadami, metodami, technikami oraz kolejnością prowadzenia badania fizykalnego i interpretacją uzyskanych wyników badania. 10. Badanie przedmiotowe niemowląt i dzieci oraz osób dorosłych. 11. Rola pielęgniarki w ocenie stanu psychicznego, ogólnego, skóry, oczu, uszu, jamy ustnej, gardła, szyi, klatki piersiowej, płuc, gruczołów piersiowych, układu sercowo-naczyniowego, brzucha, narządów płciowych męskich i żeńskich, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo - szkieletowego, układu nerwowego. 12. Odrębności prowadzenia badania fizykalnego u dzieci i niemowląt. 13. Dokumentacja kliniczna pacjenta. 14. Przygotowanie pacjenta do badania fizykalnego. 15. Wykonanie pomiaru masy ciała, wzrostu oraz ocena postawy. 16. Dokumentowanie i interpretacja wyników badania fizykalnego. Samokształcenie Celem samokształcenia jest aktywizowanie studenta kierunku pielęgniarstwo do samodzielnego rozwiązywania problemów wynikających z ustaleniem diagnozy. Tematy samokształcenia: 5. Ocena sprawności i wydolności pacjenta. 6. Kompleksowa ocena stanu fizykalnego pacjenta. 7. Analiza i ocena wyników badań laboratoryjnych i wynikających z pomiarów. 8. Oznaczanie markerów w diagnozowaniu różnych schorzeń.
35.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student : • omawia badanie podmiotowe ogólne i szczegółowe, zasady jego prowadzenia i dokumentowania, • charakteryzuje techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej, • określa znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej.

		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: • przeprowadza badanie podmiotowe pacjenta, analizuje i interpretuje wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarstwa i jej dokumentowania; • rozpoznaje i interpretuje podstawowe odrębności w badaniu noworodka, niemowlęcia, osoby dorosłej i w wieku geriatrycznym; • wykorzystuje techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej w tym układu sercowo – naczyniowego, układu oddechowego, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo – szkieletowego i układu nerwowego; • dokumentuje wyniki badania fizykalnego i ich wykorzystywanie w zakresie oceny stanu zdrowia pacjenta; • wykonuje badanie fizykalne umożliwiające wczesne wykrywanie chorób sutka i uczy pacjentów samobadania piersi.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.
36.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 3. Dyk D. (red.): Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010. 4. Krajewska-Kułak E., Szczepański M.: Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wydawnictwo Czelej 2010. Literatura uzupełniająca: 1. Hartleb M., Gutkowski K., Kohut M. Badanie fizykalne jamy brzusznej. Wydawnictwo Czelej 2010.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu BADANIA FIZYKALNE w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W30.	omawia badanie podmiotowe ogólne i szczegółowe, zasady jego prowadzenia i dokumentowania	Ćwiczenia	Odpowiedz ustna
C.W31.	charakteryzuje techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa	Ćwiczenia	Odpowiedz ustna
C.W32.	określa znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa	Ćwiczenia	Odpowiedz ustna
UMIEJĘTNOŚCI			
C.U49.	przeprowadza badanie podmiotowe pacjenta, analizuje i interpretuje wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarstwa i jej dokumentowania	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
C.U50.	rozpoznaje i interpretuje podstawowe odrębności w badaniu noworodka, niemowlęcia, osoby dorosłej i w wieku geriatrycznym	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
C.U51.	wykorzystuje techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej w tym układu sercowo – naczyniowego, układu oddechowego,	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny

C.U52.	dokumentuje wyniki badania fizykalnego i ich wykorzystywanie w zakresie oceny stanu zdrowia pacjenta	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
C.U53.	wykonuje badanie fizykalne umożliwiające wczesne wykrywanie chorób sutka i uczy pacjentów samobadania piersi	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	Praca pisemna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	30			
Samokształcenie	15			
Przygotowanie do ćwiczeń	5			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		

CHOROBY WEWNĘTRZNE I PIELĘGNIARSTWO INTERNISTYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa
3.	Kod przedmiotu	PI.24.3.W PI.24.3.P PI.24.4.W PI.24.4.P PI.24.4.Z
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia III i IV semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III, IV
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	prof. nadzw. dr hab. Andrzej Pluta dr Ewa Poźniak mgr Dorota Gembalik
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Wykłady – 30 godz.(III sem.) Wykłady – 30 godz.(IV sem.) + Samokształcenie - 10 godz. Zajęcia praktyczne - 60 godz.(III sem.) + Samokształcenie - 20 godz. Zajęcia praktyczne - 60 godz.(IV sem.) + Samokształcenie - 10 godz. Praktyka zawodowa – 160 godz. (IV sem.)
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 5 punktów ECTS Zajęcia praktyczne - 6 punktów ECTS Praktyka zawodowa - 4 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: zapoznanie studentów z przyczynami, obrazem klinicznym, diagnostyką, leczeniem i pielęgowaniem chorych leczonych zachowawczo z uwzględnieniem elementów edukacji zdrowotnej. Kształtowanie umiejętności diagnozowania, planowania, realizacji oraz oceny podjętych działań zgodnie z aktualnymi procedurami medycznymi w chorobach leczonych zachowawczo.

14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych Zajęcia praktyczne: praca zespołowa, studium przypadku, instruktaż, pokaz. Praktyki zawodowe: praca zespołowa, studium przypadku, pokaz, instruktaż.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (Z)- wykłady w III semestrze. Egzamin (E)- wykłady w IV semestrze. Kryteria oceniania: - Egzamin pisemny – obejmujący 40 pytań jednokrotnego wyboru - w tym 20 pytań z chorób wewnętrznych oraz 20 pytań z pielęgniarstwa internistycznego oraz 2 pytania opisowe dotyczące problemów pielęgnacyjnych w opiece nad pacjentem internistycznym. - Kolokwium zaliczeniowe (dwa po w każdym semestrze obejmującej zagadnienia z opieki nad pacjentem w wybranych chorobach układów: krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego), uzyskanie przez studenta pozytywnej oceny. - Aktywność na wykładach. Kończącą ocenę stanowi: 70% - ocena z egzaminu pisemnego 20% - ocena z kolokwium 10% - aktywność. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie (Z)- zajęcia praktyczne w III semestrze. Zaliczenie (ZO)- zajęcia praktyczne w IV semestrze. Kryteria oceniania: - Dokumentacja procesu pielęgnowania – 2 procesy pielęgnowania wybranych pacjentów hospitalizowanych w oddziale wewnętrznym. - Pisemne sprawozdanie z dyżuru – 2 sprawozdania. - Sprawdzian praktyczny - zaliczenie umiejętności zawartych w <i>Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarzki/pielęgniara</i>. - Obecność na 100% zajęć, punktualność, kultura osobista, aktywność w realizacji czynności pielęgniarzkich. - Samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy i umiejętności. - Samokształcenie zalicza się na podstawie pisemnej pracy na wybrany temat Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie (ZO)- praktyki zawodowe w IV semestrze. Kryteria oceniania: - Wypracowanie 160 godzin praktyk zawodowych przydzielanych do realizacji. - Terminowe zaliczenie umiejętności zawartych w <i>Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarzki/pielęgniara</i>. - Obecność na 100% zajęć, punktualność, kultura osobista, aktywność w realizacji czynności pielęgniarzkich. - Samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy i umiejętności. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Zaliczenie samokształcenia obejmuje przygotowanie i przedstawienie prezentacji, pisemnej pracy na jeden z wybranych tematów. - Prezentację przygotowuje grupa pięciu studentów. - Temat może być zaproponowany przez studenta. - Ocena prezentacji obejmuje: uzasadnienie wyboru tematu, zawartość merytoryczną, formę graficzną, podsumowanie, bibliografię i czas prezentacji (10 min.).

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: Choroby wewnętrzne: 1. Bio-psycho - społeczne przyczyny, symptomy i następstwa chorób somatycznych. 2. Etiologia wybranych chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego. 3. Główne objawy chorobowe układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego. 4. Nowoczesna diagnostyka wybranych chorób internistycznych. 5. Zasady farmakoterapii w chorobach wewnętrznych. Pielęgniarstwo internistyczne: 1. Opieka nad pacjentem z chorobami narządów wewnętrznych. Okresy pobytu chorego w szpitalu. 2. Zadania pielęgniarki w procesie diagnozowania i terapii chorych w oddziale wewnętrznym. Metody pozyskiwania informacji niezbędnych do ustalenia diagnozy pielęgniarskiej. 3. Hospitalizacja jako sytuacja trudna - zadania pielęgniarki wobec chorego podczas hospitalizacji. 4. Ogólna charakterystyka objawów patologicznych chorób układu sercowo-naczyniowego. Udział pielęgniarki w diagnostyce chorób układu krążenia. 5. Pielęgnowanie chorego z chorobą niedokrwienną serca, nadciśnieniem tętniczym. 6. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z niewydolnością serca. 7. Pielęgnowanie chorego z zapaleniem mięśnia sercowego. 8. Charakterystyka przyczyn i objawów patologicznych ze strony układu oddechowego. Diagnostyka w pulmonologii – zadania pielęgniarki. 9. Pielęgnowanie chorego z ostrą zapalną chorobą układu oddechowego (zapalenie oskrzeli, zapaleniem tchawicy, zapalenie zatok, zapalenie płuc). 10. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc i astmą oskrzelową. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z gruźlicą. 11. Charakterystyka przyczyn i objawów patologicznych ze strony przewodu pokarmowego. Udział pielęgniarki w diagnostyce chorób przewodu pokarmowego. 12. Opieka pielęgniarska nad chorym z: chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy. 13. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z przewlekłym zapaleniem trzustki. 14. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z cukrzycą. Edukacja w cukrzycy. 15. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z przewlekłą niewydolnością nerek. 16. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym dializowanym. 17. Opieka pielęgniarska nad chorym z zespołem nerczycowym. 18. Opieka pielęgniarska nad chorym z marskością wątroby. 19. Rola pielęgniarki w opiece nad chorym z wrzodziejącym zapaleniem jelita grubego i chorobą Leśniowskiego - Crohna. 20. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z nadczynnością tarczycy. 21. Charakterystyka przyczyn i objawów patologicznych ze strony układu moczowego. Zadania pielęgniarki w diagnostyce urologicznej. 22. Pielęgnowanie pacjenta z chorobą zapalną nerek i dróg moczowych. 23. Opieka pielęgniarska nad chorym z ostrą i przewlekłą niewydolnością nerek. 24. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z niedokrwistością. 25. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z białaczką. 26. Rola pielęgniarki w opiece nad chorym z reumatoidalnym zapaleniem stawów.
-----	---	--

Tematy zajęć praktycznych:

1. Udział pielęgniarki internistycznej w badaniu podstawowym i przedmiotowym.
2. Proces pielęgnowania pacjentów oddziału internistycznego, dokumentacja procesu.
3. Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjentów z chorobami układu krążenia (choroba niedokrwienna serca, nadciśnienie tętnicze, niewydolność serca).
4. Pielęgnowanie chorego z zapaleniem płuc.
5. Proces pielęgnowania pacjenta z zapaleniem oskrzeli i płuc .
6. Przygotowanie do samoopieki chorego z POCHP.
7. Udział pielęgniarki w przygotowaniu do badań diagnostycznych wykonywanych w chorobach przewodu pokarmowego.
8. Pielęgnowanie pacjenta z chorobą wrzodową przewodu pokarmowego.
9. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta z rozpoznaną marskością wątroby.
10. Pielęgnowanie chorego z cukrzycą.
11. Edukacja chorego z cukrzycą w zakresie samokontroli i samopielęgnacji.
12. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z niedoczynnością tarczycy.
13. Planowanie opieki nad pacjentem z chorobą zapaleniem miedniczek nerkowych.
14. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z nerczycą.
15. Udział w leczeniu dietetycznym, farmakologicznym i dializoterapii chorych z niewydolnością nerek.
16. Zasady postępowania pielęgniarskiego wobec chorych z niedokrwistością.
17. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z reumatoidalnym zapaleniem stawów.
18. Udział pielęgniarki w rehabilitacji pacjentów ze zmianami w układzie kostno - stawowym
19. Udział w leczeniu farmakologicznym i usprawnianiu chorych z niepełnosprawnością.
20. Udział w przygotowaniu chorych do zachowań prozdrowotnych.
21. Umiejętność prawidłowej oceny stanu chorego, formułowania zadań dostosowanych do potrzeb chorego, wdrażanie i ocena skuteczności podjętych działań.

Tematy praktyki zawodowej:

1. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych wykonywanych w oddziale wewnętrznym chorobach układu krążenia.
2. Standardy i procedury stosowane w rozwiązywaniu problemów pielęgnacyjnych u chorych z: chorobą niedokrwienną serca, nadciśnieniem tętniczym, zapaleniem mięśnia sercowego, wadą serca, niewydolnością krążenia.
3. Udział pielęgniarki w leczeniu chorób układu krążenia z uwzględnieniem czynności samodzielnie wykonywanych przez pielęgniarkę.
4. Zadania edukacyjne pielęgniarki wobec chorych z chorobami układu krążenia.
5. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych w chorobach układu oddechowego.
6. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych w wybranych chorobach układu oddechowego.
7. Udział pielęgniarki w rehabilitacji chorych w chorobach układu oddechowego.
8. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych wykonywanych w chorobach przewodu pokarmowego.
9. Problemy pielęgnacyjne i ich rozwiązywanie u chorych z problemami gastroenterologicznymi.
10. Przygotowanie chorego do gastrokopii i kolonoskopii.
11. Udział pielęgniarki w leczeniu dietetycznym i farmakologicznym chorych z określonymi schorzeniami internistycznymi.
12. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach wykonywanych w chorobach układu moczowego.
13. Ocena stanu nawodnienia chorego – działania z zakresu diagnostyki i udział w terapii.
14. Diagnoza pielęgniarska w chorobach krwi i układu krwiotwórczego.
15. Problemy opiekuńcze występujące u chorych z niedokrwistością, szką krwotoczną- zastosowanie procedur do ich rozwiązywania.
16. Udział pielęgniarki w chemioterapii.

Samokształcenie:

Celem samokształcenia jest: aktywizowanie studentów do poszukiwania nowych rozwiązań problemów diagnostycznych, leczniczych, pielęgnacyjno - opiekuńczych wobec pacjentów z chorobami narządów wewnętrznych. Kształtowania umiejętności wykorzystania innych nauk (anatomii, fizjologii, badania fizykalnego, psychologii tp.) w rozwiązywaniu problemów internistycznych chorego.

Tematy samokształcenia:

1. Przygotowanie chorego z objawami zespołu jelita drażliwego do samoopieki w warunkach domowych.
2. Rola pielęgniarki w profilaktyce pierwotnej i prewencji wtórnej choroby niedokrwiennej serca.
3. Leczenie trombolityczne zawału mięśnia sercowego- zadania pielęgniarki.
4. Przygotowanie pacjenta do leczenia cukrzycy metodą ciągłego podskórnego wlewu insuliny.
5. Odżywianie pacjentów dializowanych – rola pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do samoopieki.
6. Edukacyjna rola pielęgniarki z zakresu higieny i profilaktyki schorzeń układu oddechowego.
7. Edukacyjna rola pielęgniarki z zakresu profilaktyki schorzeń układu ruchu.

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student : • wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarską w schorzeniach: układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz krwi • zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej • charakteryzuje grupy leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania • charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia • zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od jego wieku i stanu zdrowia • różnicuje reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia • zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od jego wieku i stanu zdrowia pacjenta • zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce • zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki • rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w różnym wieku i stanie zdrowia • prowadzi profilaktykę powikłań w przebieg chorób • pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych • doraźnie podaje tlen, modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko i krótko działającej • przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym • dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, • przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego • asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych • dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych • przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza • potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności wystawiania skierowań na określone badania diagnostyczne • potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu • przestrzega praw pacjenta

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Daniluk J., Jurkowska G.: Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa. Wyd. Czelej, Lublin 2005. 2. Pączek L., Mucha K., Foronczewicz B.: Choroby wewnętrzne – podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa. Wyd. I, Wyd. PZWL, Warszawa 2005. 3. Talarska D., Zuzulinska – Ziółkiewicz D.: Pielęgniarstwo internistyczne, PZWL, Warszawa 2009. Literatura uzupełniająca: 1. Herold G.: Medycyna wewnętrzna – repetytorium dla studentów medycyny i lekarzy. Wyd. IV, Wyd. PZWL, Warszawa 2005. 2. Szczeklik A.: Choroby wewnętrzne. t. I, Wyd. I, Medycyna Praktyczna, Kraków 2006.
-----	---	---

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu
CHOROBY WEWNĘTRZNE I PIELEGNIASTWO INTERNISTYCZNE w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W3.	wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarską w schorzeniach: układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz krwi	Wykłady	Test pisemny Kolokwium
D.W5.	zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej	Wykłady	Test pisemny Kolokwium
D.W8.	charakteryzuje grupy leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Wykłady	Test pisemny
D.W9.	charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia	Wykłady	Test pisemny
D.W10.	zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od jego wieku i stanu zdrowia	Wykłady	Test pisemny
D.W11.	różnicuje reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia	Wykłady	Test pisemny
D.W12.	zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od jego wieku i stanu zdrowia pacjenta	Wykłady	Test pisemny
D.W14.	zna swoje zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce	Wykłady	Test pisemny

D.W52.	zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia	Wykłady	Test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U2.	rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w różnym wieku i stanie zdrowia	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U5.	prowadzi profilaktykę powikłań w przebieg chorób	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U9.	pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania
D.U11.	doraźnie podaje tlen, modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko i krótko działającej	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U12.	przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Realizacja zleconego zadania
D.U13.	dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport)
D.U26.	przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U27.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U32.	dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Sprawdzian praktyczny Samooceńca studenta
D.U33.	przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Realizacja zleconego zadania samooceńca studenta
D.U34.	potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności wystawiania skierowań na określone badania diagnostyczne	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Realizacja zleconego zadania samooceńca studenta
D.U35.	potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Realizacja zleconego zadania samooceńca studenta
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	praca pisemna samokształceniowa
D.K5.	przestrzega praw pacjenta	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	60			
Samokształcenie	10			
Przygotowanie do egzaminu	55			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	125			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,4	2,6		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	120			
Samokształcenie	30			
Przygotowanie do zajęć	5			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	155			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	4,6	1,4		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktyce zawodowej	160			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	160			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	4	0		

PEDIATRIA I PIEŁĘGNIARSTWO PEDIATRYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.25..3.W PI.25..3.P PI.25..5.W PI.25..5.P PI.25..5.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia III i IV semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	prof. zw. dr hab. Elżbieta Pac- Kozuchowska dr n. o zdr. Aneta Mielnik mgr Edyta Krowicka mgr Joanna Mołoń	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz.(III sem.) Wykłady - 30 godz.(IV sem.) Zajęcia praktyczne - 80 godz.(III sem.) + Samokształcenie - 30 godz. Zajęcia praktyczne - 80 godz.(IV sem.) + Samokształcenie - 30 godz. Praktyka zawodowa - 160 godz. (IV sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 4 punkty ECTS Zajęcia praktyczne - 8 punkty ECTS Praktyki zawodowe - 4 punktów ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celami przedmiotu/modułu są: • zapoznanie studentów z patogenezą, zasadami leczenia i opieki w najczęściej występujących chorobach wieku rozwojowego z uwzględnieniem stanów zagrożenia życia; • wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności profesjonalnego rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych w odniesieniu do dzieci i młodzieży oraz podejmowania działań prewencyjnych wobec dziecka i jego rodziny zgodnie z aktualnymi zaleceniami, standardami i procedurami medycznymi.	

14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych. Zajęcia praktyczne: praca zespołowa, studium przypadku, instruktaż, pokaz. Praktyki zawodowe: praca zespołowa, studium przypadku, pokaz, instruktaż.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (Z) – wykłady w III semestrze • aktywne uczestnictwo w wykładach; • uzyskanie zaliczenia z pracy pisemnej dotyczącej oceny stanu zdrowia dziecka, w tym ustalenia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowanych interwencji w zakresie realizacji efektów kształcenia D.W4, D.W5, D.W9. Egzamin (E) - wykłady w IV semestrze Ocenę końcową z wykładów stanowi: • aktywne uczestnictwo w wykładach w I i II semestrze; • ocenę z realizacji efektów kształcenia D.W4, D.W5, D.W9 w formie pracy pisemnej; • ocenę z realizacji efektów kształcenia D.W4, D.W5, D.W9, D.W12, D.W14 D.W18, D.W19, D.W52 w formie pisemnej - testu jednokrotnego wyboru i/lub testu luk i uzupełnień oraz 2 pytań opisowych w zakresie efektów kształcenia D.W9, D.W11. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zajęcia praktyczne- (Z) zaliczenie w III semestrze. Zajęcia praktyczne- (ZO) zaliczenie z oceną w IV semestrze. Warunki zaliczenia: • 100% frekwencja na zajęciach (obecność na zajęciach potwierdzona listą obecności), • ocenianie bieżące z przygotowania się do zajęć, • aktywność na zajęciach, • prowadzenie dokumentacji pielęgniarskiej metodą procesu pielęgnowania (stawianie diagnoz pielęgniarskich, planowanie i realizowanie procesu pielęgnowania na podstawie przypadków klinicznych w oddziale dziecięcym oraz ocenianie efektów podejmowanych działań), • przygotowanie raportu pielęgniarskiego, • wykonywanie zadań zawodowych zgodnie z obowiązującymi procedurami w oddziale dziecięcym, • przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych, • zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza, • samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Praktyka zawodowa - (ZO) zaliczenie z oceną. Warunki zaliczenia: • 100% frekwencja na zajęciach, • prowadzenie dokumentacji pielęgniarskiej (proces pielęgnowania i raport pielęgniarski w formie pisemnej), • przestrzeganie regulaminu praktyk zawodowych, • zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza; • samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Zaliczenie na podstawie wykonania i przedstawienia programu edukacji zdrowotnej w wybranych problemach pediatrycznych.

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: Pediatrya: 1. Metody diagnostyki klinicznej w pediatrii. 2. Choroby okresu noworodkowego. Stany zagrażające życiu noworodka i wcześniaka. 3. Podstawy kliniczne najczęściej występujących chorób wieku rozwojowego. Pielęgniarstwo pediatryczne: 1. Zasady organizacji opieki pediatrycznej w Polsce. Prawa dziecka w szpitalu. 2. Czynniki wpływające na zdrowie dziecka. 3. Udział pielęgniarki w działaniach profilaktycznych populacji wieku rozwojowego. 4. Rozwój bio-psycho-społeczny dziecka w pierwszym roku życia. 5. Metody pielęgniarstwa oceny stanu zdrowia dziecka. 6. Czynniki wpływające na zachorowalność i śmiertelność u dzieci. 7. Choroba i hospitalizacja jako sytuacje trudne dla dziecka i jego rodziny. 8. Opieka pielęgniarstwa nad dzieckiem z zaburzeniami równowagi wodno – elektrolitowej (odwodnienie, biegunka, oparzenia). 9. Pielęgnowanie dziecka w wybranych chorobach wieku rozwojowego: układu moczowego (zakażenia, zespół nerczycowy, ostre kłębuszkowe zapalenie nerek) i oddechowego (dysplazja, zespół nagłego zgonu niemowląt, zakażenia dróg oddechowych, ostre zapalenie ucha środkowego, aspiracja ciała obcego, zapalenie płuc, astma, mukowiscydoza). 10. Opieka pielęgniarstwa nad dzieckiem z atopowym zapaleniem skóry. 11. Opieka nad dzieckiem z chorobą układu krążenia (wady wrodzone i niewydolność serca, gorączka reumatyczna, choroba Kawasaki). 12. Zadania opiekuńcze wobec dziecka z chorobą hemolityczną (niedokrwistość, hemofilia). 13. Zadania pielęgniarki w opiece nad dzieckiem z chorobą narządu ruchu oraz dysfunkcją nerwowo – mięśniową (wrodzona łamliwość kości, dysplazja stawu biodrowego, złamania kości, skrzywienia kręgosłupa, mózgowie porażenie dziecięce, dystrofia Duchenne’a). 14. Opieka pielęgniarstwa nad dzieckiem w wybranych chorobach neurologicznych (podwyższone ciśnienie śródczaszkowe, drgawki, wady cewy nerwowej, wodogłowie). 15. Dziecko z problemami pielęgnacyjnymi wynikającymi z zaburzeń układu pokarmowego (rozszerzenie wargi i podniebienia, celiakia, mukowiscydoza - postać brzuszna, choroba pasożytnicza przewodu pokarmowego). 16. Zasady opieki pielęgniarstwa w wybranych chorobach metabolicznych (fenyloketonuria, galaktozemia). 17. Specyfika opieki pielęgniarstwa nad dzieckiem z chorobą nowotworową (białaczka, guz mózgu, chłoniak, guz Wilmsa). 18. Dziecko krzywdzone – podstawy diagnostyki klinicznej oraz postępowanie pielęgniarstwa.
-----	---	---

		Tematy zajęć praktycznych: 1. Specyfika pracy pielęgniarki w oddziale pediatrycznym – rola i zadania w zespole terapeutycznym. 2. Reakcje dziecka i jego rodziców na hospitalizację. Zadania pielęgniarki i udzielanie wsparcia podczas przyjęcia i pobytu w oddziale pediatrycznym. 3. Udział pielęgniarki w przygotowaniu dziecka do badań diagnostycznych poszczególnych układów. 4. Ocena rozwoju bio- psycho – społecznego dziecka w poszczególnych okresach życia. Metody oceny rozwoju. 5. Skutki deficytu potrzeb w okresie wczesnego dzieciństwa. 6. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad noworodkiem i zdrowym niemowlęciem. 7. Zasady żywienia dzieci i młodzieży. 8. Żywienie w wybranych chorobach wieku dziecięcego. 9. Pielęgnowanie dzieci z najczęstszymi chorobami wieku rozwojowego. 10. Kompleksowość postępowania pielęgniarskiego w wybranych chorobach o podłożu genetycznym. 11. Udział pielęgniarki w postępowaniu wobec dziecka z chorobą nowotworową. Tematy praktyk zawodowych: 1. Obserwacja i ocena podstawowych funkcji życiowych dziecka w poszczególnych przedziałach wieku. 2. Odrębności anatomiczne i czynnościowe organizmu dziecka. 3. Problemy zdrowotne dzieci z nieprawidłowym rozwojem somatycznym i psychoruchowym. 4. Komunikowanie się z pacjentem w wieku rozwojowym oraz jego rodziną. 5. Specyficzne potrzeby dziecka chorego i hospitalizowanego oraz podejmowanie działań psychoterapeutycznych wobec dziecka. 6. Problemy pielęgnacyjne w wybranych stanach chorobowych u dzieci. 7. Prowadzenie edukacji dziecka i jego rodziny w zakresie promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób wieku rozwojowego. 8. Rozpoznanie potrzeb zdrowotnych i psychicznych u dzieci i młodzieży. Zastosowanie procesu pielęgnowania w opiece nad dzieckiem. 9. Dokumentowanie podejmowanych działań pielęgniarskich wobec dziecka chorego. Tematy samokształcenia: 1. Działania edukacyjne wobec dziecka i jego rodziców mające na celu zapobieganie zaostrzeniu astmy. 2. Zasady postępowania pielęgniarskiego wobec dziecka z zaburzeniami odżywiania: anoreksja, bulimia. 3. Zadania opiekuńcze wobec dziecka z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej ADHD. 4. Zasady postępowania pielęgniarskiego wobec dziecka z otyłością. 5. Działania edukacyjne wobec dziecka z cukrzycą.
--	--	---

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student: - zna zasady oceny stanu chorego w zależności od wieku, - zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo - ginekologicznym i opiece paliatywnej, - charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, - różnicuje reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, - zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od jego wieku i stanu zdrowia pacjenta, - zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce), - wyjaśnia patofizjologię i objawy kliniczne chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, dróg moczowych, układu pokarmowego, chorób alergicznych oraz chorób krwi, - omawia patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka, - zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: - gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki - prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień - organizuje izolacje chorych zakaźnie w miejscach publicznych i warunkach domowych - ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe, wykrywa zaburzenia w rozwoju - dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa - dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych - przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza - potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych - posiada umiejętności wystawiania skierowań na określone badania diagnostyczne - potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: - systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu - przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Banaszkiewicz A., Radzikowski A.(red.): Pediatria. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa. Wyd. PZWL, Warszawa 2008. 2. Freisinger P., Liedtke-Maier M., SchusteA.(red.):Przypadki kliniczne z pediatrii. Seria Przypadki Kliniczne. Wyd. ElsevierUrban&Partner, Wrocław 2007. 3. Kaczmarek M., Piskorz – Ogórek K.(red.): Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia. Wyd. HELPMED, Kraków 2014. 4. Krawczyński M.(red.): Propedeutyka pediatrii. Wyd. PZWL, Warszawa 2009. 5. Kubicka K., Kawalec W. (red.): Pediatria. Wyd. PZWL, Warszawa 2004. 6. Muscari M. E., (red. wyd. polskiego Bernat K.): Pediatria i Pielęgniarstwo pediatryczne. Wyd. Czelej, Lublin 2005. 7. Pawlaczyk B.: Pielęgniarstwo pediatryczne. Wyd. PZWL, Warszawa 2014. Literatura uzupełniająca: 1. Cepuch G, Krzczowska B., Perek M. Twarduś K.(red.): Modele pielęgnowania dziecka przewlekle chorego. Podręcznik dla studiów medycznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2011. 2. Cepuch G., Perek M.(red.): Modele opieki pielęgniarstwa nad dzieckiem z chorobą ostrą i zagrażającą życiu. Wyd. PZWL, Warszawa 2012. 3. Freisinger, Schuster, Liedtke-Maier.:(red.): Przypadki kliniczne z pediatrii. Wyd. ElsevierUrban&Partner, Wrocław 2009.
-----	--	--

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu PEDIATRIA I PIELEGNIARSTWO PEDIATRYCZNE w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W4.	zna zasady oceny stanu chorego w zależności od wieku	Wykłady	Praca pisemna Test jednokrotnego wyboru i/lub testu luk i uzupełnień
D.W5.	zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo - ginekologicznym i opiece paliatywnej	Wykłady	Praca pisemna Test jednokrotnego wyboru i/lub testu luk i uzupełnień
D.W9.	charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia	Wykłady	Praca pisemna Test jednokrotnego wyboru i/lub testu luk i uzupełnień Pytanie opisowe
D.W11.	różnicuje reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia	Wykłady	Pytanie opisowe
D.W12.	zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od jego wieku i stanu zdrowia pacjenta	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru i/lub testu luk i uzupełnień
D.W14.	zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce)	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru i/lub testu luk i uzupełnień
D.W18.	wyjaśnia patofizjologię i objawy kliniczne chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, dróg moczowych, układu pokarmowego, chorób alergicznych oraz chorób krwi	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru i/lub testu luk i uzupełnień
D.W19.	omawia patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru i/lub testu luk i uzupełnień
D.W52.	zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru i/lub testu luk i uzupełnień

UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport)
D.U3.	prowdzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Obserwacja przez nauczyciela lub opiekunapraktyk
D.U6.	organizuje izolacje chorych zakaźnie w miejscach publicznych i warunkach domowych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
D.U7.	ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe, wykrywa zaburzenia w rozwoju	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
D.U13.	dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport)
D.U32.	dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
D.U33.	przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Realizacja zleconego zadania samooocena studenta
D.U34.	potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności wystawiania skierowań na określone badania diagnostyczne	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Realizacja zleconego zadania samooocena studenta
D.U35.	potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Realizacja zleconego zadania samooocena studenta
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	Zaangażowanie w pracę Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Pisemna praca samokształceniowa
D.K10.	przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	60			
Przygotowanie do egzaminu	40			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,4	1,6		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	160			
Samokształcenie	60			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	220			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	5,8	2,2		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktyce zawodowej	160			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	160			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	4	0		

CHIRURGIA I PIEŁĘGNIARSTWO CHIRURGICZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.26.3.W PI.26.3.P PI.26.4.W PI.26.4.P PI.26.5.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: obowiązkowy do zaliczenia III, IV, V semestru/II i III roku studiów obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II - Semestr III, IV Rok III - Semestr V	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Izabela Gąska dr hab. Wojciech Rocznik mgr Elżbieta Trebenda	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz.(III sem.) Wykłady - 30 godz.(IV sem.) + Samokształcenie – 10 godz. Zajęcia praktyczne - 40 godz. (III sem.) + Samokształcenie – 15 godz. Zajęcia praktyczne - 80 godz. (IV sem.) + Samokształcenie – 20 godz. Praktyki zawodowe -160 godz. (V sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 5 punktów ECTS Zajęcia praktyczne - 6 punktów ECTS Praktyki zawodowe - 4 punkty ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: • zapoznanie studentów z patogenezą, zasadami postępowania diagnostycznego i leczniczego oraz profesjonalnej opieki w chorobach chirurgicznych; • przygotowanie studentów do sprawowania opieki przed i pooperacyjnej nad chorymi leczonymi chirurgicznie z uwzględnieniem stanu zdrowia i wieku pacjenta, zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w praktyce.
14.	Metody dydaktyczne	Wykłady z wykorzystaniem technik audiowizualnych, Zajęcia praktyczne: pokaz, instruktaż, praca indywidualna, praca zespołowa, studium przypadku Praktyki zawodowe: instruktaż, praca indywidualna, praca zespołowa, studium przypadku.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów: Wykłady - (E)egzamin pisemny. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie pracy pisemnej przygotowanej metodą studium przypadku obejmującej zagadnienia z zakresu opieki przed i pooperacyjnej pacjenta leczzonego w oddziale chirurgii. Egzamin pisemny z przedmiotu zawiera pytania sprawdzające założone efekty kształcenia. Każdy ze sprawdzanych efektów kształcenia musi zostać osiągnięty w stopniu co najmniej dostatecznym. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zajęcia praktyczne- (Z) zaliczenie w III semestrze. Zajęcia praktyczne- (ZO) zaliczenie z oceną w IV semestrze. Warunki zaliczenia: -100% frekwencja na zajęciach, -ocena z przygotowania do zajęć, -ocena pracy studenta poprzez: aktywność na zajęciach, stawianie diagnoz pielęgniarских, planowanie i realizowanie procesu pielęgnowania na podstawie przypadków klinicznych, wykonywanie zadań zgodnie z obowiązującymi procedurami na oddziale, prowadzenie dokumentacji pielęgniarской (proces pielęgnowania, raport), przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych, zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza, samoocena. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Praktyka zawodowa- ZO zaliczenie z oceną. Warunki zaliczenia: -100% frekwencja na zajęciach, -prowadzenie dokumentacji pielęgniarской proces pielęgnowania i raport pielęgniarский w formie pisemnej), -przestrzeganie regulaminu praktyk zawodowych, - zaliczenie poszczególnych umiejętności w dzienniczku praktyk, -samoocena Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Zaliczenie na podstawie przedstawienia pracy pisemnej zgodnej z tematem samokształcenia.

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: Chirurgia: 1. Metody diagnostyczne w chirurgii 2. Zasady leczenia krwią i preparatami krwi 3. Zakażenia u chorych leczonych chirurgicznie 4. Choroby tarczycy leczone chirurgicznie – rodzaje, przyczyny, objawy, techniki leczenia chirurgicznego 5. Rany- rodzaje, podział, ocena, leczenie. Amputacje urazowe 6. Obrażenia termiczne – oparzenia i odmrożenia – zasady postępowania z pacjentem 7. Urazy narządu ruchu: stłuczenia, skręcenia, zwichnięcia, złamania -przyczyny, metody postępowania diagnostyczno-terapeutycznego 8. Urazy czaszkowo-mózgowe oraz inne urazy układu nerwowego 9. Obrażenia kręgosłupa i rdzenia kręgowego 10. Postępowanie z chorym w obrażeniach klatki piersiowej, tchawicy i przepony 11. Obrażenia narządów jamy brzusznej i miednicy – zasady postępowania diagnostycznego i terapii 12. Choroby układu pokarmowego wymagające interwencji chirurgicznej – diagnostyka, objawy, leczenie 13. Choroby narządów moczowo-płciowych leczonych chirurgicznie – rozpoznawanie, leczenie Pielęgniarstwo chirurgiczne: 1. Określenie, historia i cechy współczesnej chirurgii 2. Organizacja opieki chirurgicznej w Polsce 3. Żywnienie w chirurgii 4. Równowaga wodno-elektrolitowa ustroju podstawą bezpieczeństwa działania chirurgicznego 5. Udział pielęgniarki w rozpoznawaniu zaburzeń gospodarki kwasowo-zasadowej w chirurgii 6. Przyjęcie pacjenta do oddziału chirurgicznego i przygotowanie do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym 7. Specyfika chirurgii jednego dnia 8. Przeszczepianie narządów i tkanek 9. Nowotwory i ich leczenie 10. Zasady postępowania pooperacyjnego z pacjentem. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym 11. Ból jako problem chirurgiczny – zadania pielęgniarki w rozpoznawaniu i łagodzeniu bólu Zapalenie wyrostka robaczkowego, zasady postępowania z chorym w okresie przed i pooperacyjnym 12. Problemy pielęgnacyjne u pacjentów leczonych z powodu raka jelita grubego 13. Przepuklina zwykła i powikłana. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym 14. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z kamicą pęcherzyka żółciowego leczonego operacyjnie 15. Pielęgnowanie chorego z ostrym zapaleniem trzustki 16. Opieka nad chorym z ostrym zapaleniem otrzewnej 17. Pielęgnowanie chorego z kamicą moczową 18. Pielęgnacja chorego z przerostem gruczołu krokowego 19. Opieka nad chorym z nadczynnością tarczycy w aspekcie leczenia chirurgicznego 20. Pielęgnowanie i edukacja pacjenta z chorobą naczyń obwodowych 21. Opieka nad chorym z żylakami kończyn dolnych 22. Zasady postępowania przed i pooperacyjnego w przypadku operacji serca 23. Specyfika postępowania chirurgicznego wobec pacjenta w wieku podeszłym
-----	---	---

Tematy zajęć praktycznych:

1. Zajęcia organizacyjne. Diagnoza pielęgniarska w chirurgii.
2. Zadania pielęgniarki w zespole terapeutycznym. Organizacja pracy pielęgniarskiej w oddziale chirurgicznym.
3. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie ostrym i planowym.
4. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych u chorych ze schorzeniami przewodu pokarmowego.
5. Zadania pielęgniarki w przygotowaniu do zabiegu i opiece pooperacyjnej w przypadku resekcji żołądka.
6. Pielęgnowanie chorego z ostrym zapaleniem trzustki.
7. Zasady postępowania z chorym z zapaleniem wyrostka robaczkowego w okresie przed i pooperacyjnym.
8. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z zapaleniem otrzewnej.
9. Zasady postępowania z chorym w przypadku przepuklin brzusznych powikłanych i niepowikłanych.
10. Diagnoza pielęgniarska i planowanie opieki z niedrożnością jelit.
11. Przygotowanie do zabiegu i opieka pooperacyjna nad chorym z żylakami odbytu - zadania edukacyjne pielęgniarki.
12. Zasady przygotowania chorego do badań diagnostycznych w chorobach układu moczowo-płciowego i postępowanie po ich wykonaniu.
13. Edukacja pacjenta z kamicą moczową.
14. Przygotowanie do zabiegu i pielęgnowanie po operacji pacjenta leczonego endoprotezoplastyką totalną stawu biodrowego.
15. Zadania pielęgniarki w badaniach diagnostycznych narządów klatki piersiowej.
16. Zasady postępowania pielęgniarskiego z pacjentem z odmą opłucnową.
17. Problemy pielęgnacyjne u chorego z drenażem klatki piersiowej.
18. Proces pielęgnowania pacjenta z wolem guzkowym nadczynnym w okresie przed i pooperacyjnym.
19. Zadania pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do badań diagnostycznych w chorobach tętnic żył i zasady postępowania po ich wykonaniu.
20. Edukacja pacjenta z żylakami kończyn dolnych.
21. Problemy pielęgnacyjne chorego z żylakami kończyn dolnych w okresie przed i pooperacyjnym.
22. Zadania pielęgniarki wobec chorego przygotowanego do amputacji naczyniowej kończyn dolnych.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Przyjęcie chorego do oddziału chirurgicznego.
2. Przygotowanie pacjenta do zabiegu chirurgicznego w trybie pilnym i planowym.
3. Przygotowanie chorego do badań diagnostycznych w różnych schorzeniach chirurgicznych i opieka po badaniu.
4. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w obrębie przewodu pokarmowego: przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, wątroby, gruczołów wydzielania wewnętrznego oraz narządów ruchu.
5. Profilaktyka zakażenia ran w chirurgii.
6. Opieka nad chorym w chirurgii urazowej – stłuczenia, skręcenia, zwichnięcia, złamania.
7. Chory z drenażem klatki piersiowej.
8. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym.
9. Opieka nad chorym oparzonym.

		10. Odżywanie chorego w chirurgii. 11. Dokumentowanie opieki nad chorym w chirurgii. 12. Przygotowanie pacjenta do zabiegu chirurgicznego planowanego. 13. Planowanie i realizowanie opieki pooperacyjnej nad pacjentem chirurgicznym. 14. Podejmowanie działań mających na celu przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji pacjenta chirurgicznego. 15. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorymi po urazach wielonarządowych. 16. Pielęgnowanie chorego ze schorzeniami naczyń obwodowych. 17. Działania profilaktyczne pielęgniarki wobec chorych leczonych chirurgicznie. Tematy samokształcenia: 1. Profesjonalna opieka nad pacjentem w oddziale chirurgii – studium przypadku. 2. Realizacja roli edukacyjnej pielęgniarki w opiece nad pacjentem w oddziale chirurgii – studium przypadku. 3. Edukacja pacjenta dotycząca wykonywania ćwiczeń oddechowych po zabiegu operacyjnym. 4. Edukacja pacjenta dotycząca wykonywania ćwiczeń przeciwzakrzepowych. 5. Edukacja pacjenta dotycząca postępowania z ranami pooperacyjnymi w domu. 6. Edukacja pacjenta ze stomią i jego rodziny.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	W zakresie wiedzy student: • wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarską w schorzeniach: układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz krwi, • zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo - ginekologicznym i opiece paliatywnej, • zna zasady planowania opieki nad chorym w zależności od wieku i stanu zdrowia, • zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, • zna swoje zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce), • zna zasady żywienia chorych, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych, • charakteryzuje czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne, • zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz w chirurgii jednego dnia, • zna kierunki obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom, • wymienia objawy, charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania w określonych jednostkach chorobowych leczonych chirurgicznie, • wyjaśnia działania zintegrowanego systemu opieki stomijnej i innych stowarzyszeń na rzecz zdrowia, • zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia

		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki; • prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób; • ocenia stan ogólny pacjenta w kierunku powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i powikłań pooperacyjnych; • przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym; • dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską; • prowadzi, dokumentuje i ocenia bilans płynów pacjenta; • przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego; • asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych; • prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarskich i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki; • dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych; • przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; • potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności wystawiania skierowań na określone badania diagnostyczne; • potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu • przestrzega praw pacjenta • rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Cipora E.: Wprowadzenie do chirurgii. PWSZ im. J. Grodka w Sanoku, Sanok 2014. 2. Kapała W.: Pielęgniarstwo w chirurgii. Wybrane problemy z praktyki pielęgniarskiej oddziałów chirurgii ogólnej. Wydanie II, Czelej, Lublin 2006. 3. Noszczyk W.: Chirurgia. Repetytorium. Wyd. PZWL, Warszawa 2009. 4. Walewska E. (red.): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wydanie I dodruk, PZWL, Warszawa 2010. 5. Walewska E., Ścisło L. (red.): Procedury pielęgniarskie w chirurgii. Wydanie I, PZWL, Warszawa 2013. Literatura uzupełniająca: 1. Fibak J.: Chirurgia. Repetytorium, PZWL, Warszawa 2010. 2. Głuszek S. (red.): Chirurgia. Podręcznik dla studentów wydziałów nauk o zdrowiu. Wydanie I, Czelej, Lublin 2008. 3. Karpel E., Jałowiecki P. (red.): Ogólne powikłania pooperacyjne, Wyd. PZWL, Warszawa 2009. 4. Noszczyk W. (red.) Chirurgia Tom I, II. Wyd. PZWL, Warszawa 2005.

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu
CHIRURGIA I PIELĘGNIARSTWO CHIRURGICZNE w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu kształcenia	EFEKT KSZTAŁCENIA (wg standardów kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W3.	wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarstwą w schorzeniach: układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz	Wykłady	praca pisemna (część pielęgniarstwa) / test (część kliniczna)
D.W5.	zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo - ginekologicznym i opiece paliatywnej	Wykłady	test (część kliniczna)
D.W6.	zna zasady planowania opieki nad chorym w zależności od wieku i stanu zdrowia	Wykłady	praca pisemna / egzamin pisemny
D.W7.	zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia	Wykłady	praca pisemna / egzamin pisemny
D.W14.	zna swoje zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce)	Wykłady	egzamin pisemny
D.W30.	zna zasady żywienia chorych, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych	Wykłady	egzamin pisemny
D.W31.	charakteryzuje czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne	Wykłady	egzamin pisemny
D.W32.	zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz w chirurgii jednego dnia	Wykłady	egzamin pisemny
D.W33.	zna kierunki obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom	Wykłady	egzamin pisemny
D.W34.	wymienia objawy, charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania w określonych jednostkach chorobowych	Wykłady	test (część kliniczna)
D.W35.	wyjaśnia działania zintegrowanego systemu opieki stomijnej i innych stowarzyszeń na rzecz zdrowia	Wykłady	egzamin pisemny
D.W52.	zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia	wykłady	egzamin pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwą, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	proces pielęgnowania sprawozdanie z dyżuru/raport/
D.U5.	prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	obserwacja przez nauczyciela prowadzącego lub opiekuna praktyk
D.U10.	ocenia stan ogólny pacjenta w kierunku powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i powikłań pooperacyjnych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	obserwacja przez nauczyciela prowadzącego lub opiekuna praktyk

D.U12.	przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	obserwacja przez nauczyciela prowadzącego lub opiekuna praktyk
D.U13.	dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	proces pielęgnowania sprawozdanie z dyżuru/raport/
D.U25.	prowadzi, dokumentuje i ocenia bilans płynów pacjenta	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania samoocena studenta obserwacja przez nauczyciela prowadzącego
D.U26.	przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	proces pielęgnowania sprawozdanie z dyżuru/raport/
D.U27.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania obserwacja przez nauczyciela prowadzącego
D.U28.	prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarskich i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	proces pielęgnowania sprawozdanie z dyżuru/raport/
D.U32.	dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	proces pielęgnowania sprawozdanie z dyżuru/raport/ sprawdzian praktyczny samoocena studenta
D.U33.	przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania obserwacja przez nauczyciela prowadzącego samoocena studenta
D.U34.	potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności wystawiania skierowań na określone badania diagnostyczne	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania obserwacja przez nauczyciela prowadzącego samoocena studenta
D.U35.	potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania obserwacja przez nauczyciela prowadzącego samoocena studenta
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	Pisemna praca samokształceniowa
D.K5.	przestrzega praw pacjenta	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	samoocena studenta,
D.K6.	rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	samoocena studenta, obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	60			
Przygotowanie do egzaminu	55			
Samokształcenie	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	125			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,4	2,6		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	120			
Samokształcenie	35			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	155			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	4,6	1,4		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktyce zawodowej	160			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	160			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	4	0		

POŁOŻNICTWO, GINEKOLOGIA
I PIEŁĘGNIARSTWO POŁOŻNICZO - GINEKOLOGICZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.27.3.W PI.27.3.P PI.27.3.W PI.27.3.P PI.27.3.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia III i IV semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr n. o zdr. Aneta Mielnik dr n. med. Beata Bałon mgr Beata Michałowicz mgr Renata Iwaniczko	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady, zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe, samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii.	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz. (III sem.) Wykłady - 15 godz. (IV sem.) Zajęcia praktyczne - 40 godz. (III sem.) + Samokształcenie 15 godz. Zajęcia praktyczne -40 godz. (IV sem.) + Samokształcenie 20 godz. Praktyki zawodowe- 40 godz. (IV sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 punkty ECTS Zajęcia praktyczne - 4 punkty ECTS Praktyki zawodowe -1 punkt ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: • poznanie wiedzy z zakresu postępowania diagnostycznego, leczniczego i pielęgnacyjnego w odniesieniu do kobiety ciężarnej, rodzącej, położnicy i noworodka, a także kobiety ze schorzeniami ginekologicznymi; • zdobycie umiejętności praktycznych rozpoznawania oraz rozwiązywania problemów zdrowotnych kobiet w różnym wieku określonych przedmiotowym zakresem tematycznym; • kształtowanie postawy etycznej niezbędnej do sprawowania opieki pielęgniarstwa na poziomie określonym zdefiniowanymi kompetencjami społecznymi.
14.	Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład informacyjny z zastosowaniem technik audiowizualnych, opis przypadku, prelekcja, wyjaśnianie. Zajęcia praktyczne: metoda przypadków, pokaz w naturalnych warunkach oddziału, "próba pracy", objaśnienie, prelekcja. Praktyki zawodowe: metoda przypadków, pokaz w naturalnych warunkach oddziału, objaśnienie, prelekcja.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (Z)- wykłady w III semestrze Egzamin (E) - wykłady w IV semestrze Warunkiem zaliczenia wykładów jest: • aktywne uczestnictwo w zajęciach w I i II semestrze; • uzyskanie w I semestrze pozytywnego zaliczenia na ocenę z pracy pisemnej prowadzonej metodą indywidualnego przypadku, gdzie podmiotem opieki może być ciężarna, rodząca lub położnica i jej dziecko lub kobieta z problemami ginekologicznymi D.W5; • zaliczenie efektów kształcenia z zakresu D.W24, D.W52z części klinicznej w formie pisemnej; • zaliczenie efektów kształcenia z zakresu D.W.5, D.W20, D.W21, D.W22, D.W23 z części pielęgniarstwa w formie pisemnej, składające się z 2 części: 30 pytań w formie testu jednokrotnego wyboru i/lub testu luk i uzupełnień oraz sprawdzianu pisemnego zawierającego 4 pytania opisowe. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zajęcia praktyczne – zaliczenie(Z) w III semestrze Zajęcia praktyczne – zaliczenie(ZO) w IV semestrze. <u>Podstawą uzyskania zaliczenia jest:</u> • pisemne sprawozdanie dotyczące rozpoznania stanu pacjentek hospitalizowanych w oddziale położniczo - ginekologicznym, planowania, realizowania i oceny podjętych działań w formie procesu pielęgnowania – (1 proces pielęgnowania w każdym semestrze); • pisemne sprawozdanie z dyżuru w formie raportu pielęgniarstwa – (po 1 sprawozdaniu w semestrze); • sprawdzian praktyczny w formie ustnej, pisemnej lub wykonania czynności - zaliczenie umiejętności zawartych w <i>Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarskiego</i>. • obecność na 100% zajęciach, aktywne uczestnictwo w zajęciach, punktualność, kultura osobista, prawidłowe wykonywanie czynności pielęgniarstwa zgodnie ze standardem, współpraca z nauczycielem, studentami oraz członkami zespołu terapeutycznego; • samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

		Forma i warunki zaliczenia praktyki zawodowej: Praktyka zawodowa zaliczenie z oceną(ZO) w IV semestrze. <u>Podstawą uzyskania zaliczenia jest:</u> • odbycie 40 godzin praktyk zawodowych przydzielanych do realizacji zgodnie z programem nauczania. • obecność na 100% zajęć, punktualność, kultura osobista, aktywność w realizacji czynności pielęgniarских. • terminowe zaliczenie umiejętności zawartych w <i>Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza.</i> • samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
	16. Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Zaliczenie samokształcenia - przygotowanie i przedstawienie prezentacji na jeden z wybranych tematów. Prezentację przygotowuje grupa pięciu studentów. Temat może być zaproponowany przez studenta. Ocena prezentacji obejmuje: uzasadnienie wyboru tematu, zawartość merytoryczną, formę graficzną, podsumowanie, bibliografię i czas prezentacji (10 min.) Tematy wykładów: Położnictwo i ginekologia: 1. Badania diagnostyczne w położnictwie i ginekologii. 2. Problemy ginekologiczne występujące u kobiet w różnym wieku - etiopatogeneza schorzeń ginekologicznych. 3. Nowotwory narządu rodniczego oraz gruczołu piersiowego u kobiet. 4. Niepłodność - problemy diagnostyki i terapii. Pielęgniarstwo położniczo - ginekologiczne: 1. Opieka medyczna nad kobietą w różnych okresach jej życia. 2. Ogólne zasady, cele i organizacja opieki przedkoncepcyjnej. Wytyczne WHO oraz przepisy prawne dotyczące zdrowia kobiety. Wybrane zagadnienia bioetyczne oraz uwarunkowania kulturowe dotyczące ochrony zdrowia kobiet. 3. Płodność kobiety i mężczyzny rozpatrywana w różnych aspektach. 4. Metody regulacji urodzeń - ocena indywidualnego ryzyka zapłodnienia i przebiegu ciąży. Planowanie rodziny z uwzględnieniem czynników ryzyka. 5. Przygotowanie do rodzielnictwa. 6. Opieka nad kobietą w ciąży fizjologicznej. Rozwój zarodka i płodu. 7. Postępowanie pielęgniarские wobec pacjentki w przypadku najczęściej występujących patologii okresu ciąży. 8. Poród fizjologiczny - okresy, mechanizm, obserwacja rodzącej. 9. Opieka pielęgniarская nad położnicą w połogu fizjologicznym. 10. Podstawy opieki pielęgniarской nad noworodkiem i wcześniakiem.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Rola i zadania położnej/pielęgniarki w izbie przyjęć położniczo-ginekologicznej.
2. Przygotowanie ciężarnej do porodu z uwzględnieniem obowiązujących zaleceń WHO.
3. Obserwacja rodzącej w poszczególnych okresach porodu.
4. Opieka i pielęgnowanie noworodka dojrzałego i donoszonego.
5. Specyfika opieki pielęgniarskiej nad noworodkiem niedojrzałym i/lub niedonoszonym.
6. Pielęgnowanie ciężarnej z poronieniem i porodem przedwczesnym.
7. Postępowanie z ciężarną po terminie porodu.
8. Opieka nad ciężarną z niedokrwistością w przebiegu ciąży.
9. Pielęgnowanie pacjentki z cukrzycą w ciąży.
10. Pielęgnowanie ciężarnych z gestozą.
11. Pielęgnowanie ciężarnej z wybraną patologią łożyska.
12. Postępowanie z ciężarną w przypadku przedwczesnego pęknięcia błon płodowych.
13. Postępowanie w przypadku konfliktu serologicznego w układzie Rh i ABO.
14. Przebieg ciąży w przypadku wybranej nie położniczej choroby układowej.
15. Opieka nad ciężarną z zaburzeniami endokrynologicznymi.
16. Postępowanie pielęgniarki w przypadku niepomyślnego ukończenia ciąży.
17. Edukacja ciężarnej w zakresie stylu życia w ciąży.
18. Edukacja położnicy w zakresie stylu życia w okresie połogu.
19. Pielęgnowanie w przypadku zakażeń i stanów zapalnych w ginekologii.
20. Farmakoterapia okresu ciąży, porodu, połogu oraz wybranych schorzeń ginekologicznych.
21. Zastosowanie metod diagnostycznych w różnych stanach klinicznych w położnictwie i ginekologii.
22. Dokumentowanie działań pielęgniarskich w oddziale położniczym i ginekologicznym.

Tematy praktyki zawodowej:

1. Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne w położnictwie i ginekologii. Ocena ryzyka ciążowego.
2. Cele i zasady opieki przedkoncepcyjnej - zadania pielęgniarki/położnej.
3. Wywiad położniczo - ginekologiczny.
4. Diagnozowanie stanu oraz planowanie opieki nad pacjentką w oddziale położniczo - ginekologicznym.
5. Interwencje pielęgniarskie w wybranych problemach położniczo - ginekologicznych.
6. Przygotowanie, opieka w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych w położnictwie i ginekologii.
7. Edukacja położnicy z zakresu laktacji, karmienia naturalnego i pielęgnacji noworodka.
8. Przygotowanie do operacji ginekologicznej drogą pochwową/brzuszną i pielęgnowanie po zabiegu.
9. Profilaktyka chorób ginekologicznych.
10. Opieka i edukacja pacjentki po zabiegu mastektomii.
11. Przygotowanie do samoopieki i edukacja w wybranych schorzeniach położniczo - ginekologicznych.
12. Wsparcie społeczne pacjentek w ginekologii onkologicznej.
13. Elementy psychoprofilaktyki okresu ciąży, porodu, połogu.
14. Metody łagodzenia bólu porodowego.
15. Rola i zadania szkół rodzenia.

Tematy samokształcenia:

1. Przygotowanie do porodu i rodzicielstwa.
2. Rola pielęgniarki w profilaktyce nowotworów narządu rodniego i sutka.
3. Rola i zadania pielęgniarki/położnej podczas terapii bólu.
4. Wsparcie profesjonalne i nieprofesjonalne u kobiety po odjęciu piersi.

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student: - zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo - ginekologicznym i opiece paliatywnej; - charakteryzuje podstawy opieki nad wcześniakiem i noworodkiem; - wyjaśnia cel i zasady opieki przedkoncepcyjnej; - charakteryzuje mechanizm i okresy porodu fizjologicznego; - zna zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej i położu; - identyfikuje etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych; - zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: - gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki - prowadzi profilaktykę w przebiegu chorób - dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa - prowadzi rozmowę terapeutyczną - asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych - dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych - potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności wystawiania skierowań na określone badania diagnostyczne - potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: - systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu - współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Bień A. (red.): Opieka nad kobietą ciężarną. PZWL, Warszawa, 2009. - Bręborowicz G.H. (red.): Położnictwo i ginekologia T. I i II. PZWL, Warszawa, 2015. - Iwanowicz - Palus G.: Prowadzenie porodu. PZWL, Warszawa, 2010. - Łepecka - Klusek C. (red.): Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. PZWL, Warszawa, 2010. - Rabiej M., Dmoch - Gajzlerska E. (red.): Opieka położnej w ginekologii i onkologii ginekologicznej. PZWL, Warszawa, 2016. - Stadnicka G. (red.): Opieka przedkoncepcyjna. PZWL, Warszawa, 2009.
			Literatura uzupełniająca: - Bień A. (red.): Alternatywne metody opieki okołoporodowej. PZWL, Warszawa, 2012. - Ćwiek D., Augustyniuk K., Branecka - Woźniak D.: Szkoła rodzenia. PZWL, Warszawa, 2010. - Dmoch-Gajzlerska E., Woollard M., Hinshaw K., Dmoch-Gajzlerska E.: Stany naglące w położnictwie. PZWL, Warszawa, 2011. - Gadzinowski J., Hnatyszyn G., Kęsiak M.: Podstawy neonatologii. PZWL, Warszawa, 2010. - Jane H.: Zaburzenia psychiczne w ciąży i położu. Urban & Partner, 2012. - Paterson L., Sandbrook S., Trotter S.: Noworodek i jego rodzina. Praktyka położnicza. PZWL, Warszawa, 2011. - Szostak-Węgierek D., Cichocka A.: Żywnienie kobiet w ciąży. PZWL, Warszawa, 2011.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu
POŁOŻNICTWO, GINEKOLOGIA I PIELĘGNIARSTWO POŁOŻNICZO - GINEKOLOGICZNE
w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W5.	zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo - ginekologicznym i opiece paliatywnej	Wykłady	Test pisemny jednokrotnego wyboru lub test luk i uzupełnień Pytanie opisowe
D.W20.	charakteryzuje podstawy opieki nad wcześniakiem i noworodkiem	Wykłady	Test pisemny jednokrotnego wyboru lub test luk i uzupełnień Pytanie opisowe
D.W21.	wyjaśnia cel i zasady opieki przedkoncepcyjnej	Wykłady	Test pisemny jednokrotnego wyboru lub test luk i uzupełnień Pytanie opisowe
D.W22.	charakteryzuje mechanizm i okresy porodu fizjologicznego	Wykłady	Test pisemny jednokrotnego wyboru lub test luk i uzupełnień Pytanie opisowe
D.W23.	zna zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej i porodu	Wykłady	Test pisemny jednokrotnego wyboru lub test luk i uzupełnień Pytanie opisowe
D.W24.	identyfikuje etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych	Wykłady	Praca pisemna (część kliniczna)
D.W52.	zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecania	Wykłady	Praca pisemna (część kliniczna)
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
D.U5.	prowadzi profilaktykę w przebiegu chorób	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Samooocena studenta
D.U13.	dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Samooocena studenta
D.U22.	prowadzi rozmowę terapeutyczną	Zajęcia praktyczne	Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
D.U27.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Samooocena studenta

D.U32.	dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
D.U34.	potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności wystawiania skierowań na określone badania diagnostyczne	Zajęcia praktyczne Praktyki	Proces pielęgnowania Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
D.U35.	potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie	Zajęcia praktyczne Praktyki	Proces pielęgnowania Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	Praca pisemna samokształceniowa
D.K8.	współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Samooocena studenta, Obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	30			
Przygotowanie do egzaminu	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	80			
Samokształcenie	35			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	115			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,7	1,3		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktyce zawodowej	40			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	40			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1	0		

REHABILITACJA I PIELĘGNOWANIE NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Rehabilitacja i pielęgnowanie niepełnosprawnych	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut medyczny Zakład pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.30.3.W PI.30.3.P PI.30.3.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia III semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Mateusz Niemiec mgr Elżbieta Oliwko mgr Agnieszka Świcińska	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady, zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe, samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiadomości z anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. (III sem.) Zajęcia praktyczne - 80 godz. (III sem.) + Samokształcenie 30 godz. Praktyka zawodowa - 80 godz. (III sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 punkty ECTS Zajęcia praktyczne - 4 punkty ECTS Praktyka zawodowa - 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: • wyposażenie studentów w podstawową wiedzę o istocie, celach i zadaniach rehabilitacji oraz specyfice pielęgnowania osób niepełnosprawnych; • kształtowanie umiejętności wykorzystania wiedzy z zakresu rehabilitacji w opiece nad osobami niepełnosprawnymi w różnym wieku, w różnych specjalnościach medycznych i na różnych etapach opieki zdrowotnej; • wskazanie możliwości adaptacji i integracji społecznej osób trwale niepełnosprawnych.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych. Metody praktyczne – uczenie się przez działanie.	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO) - wykłady III semestrze Zaliczenie pisemne w III semestrze w formie testu jednokrotnego wyboru, zaliczenie przy nim. 60% poprawnych odpowiedzi. Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest obecność na wykładach. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie z oceną (ZO) - zajęcia praktyczne w III semestrze <u>Warunki zaliczenia:</u> • 100% frekwencja na zajęciach (obecność na zajęciach potwierdzona listą obecności) • ocenianie bieżące z przygotowania się do zajęć, • aktywność na zajęciach, • prowadzenie dokumentacji pielęgniarskiej metodą procesu pielęgnowania (stawianie diagnoz pielęgniarskich, planowanie i realizowanie procesu pielęgnowania na podstawie przypadków klinicznych oraz ocenianie efektów podejmowanych działań), • napisanie raportu pielęgniarskiego, • wykonywanie zadań zawodowych zgodnie z obowiązującymi procedurami w oddziale, • przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych, • zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniara, • samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Praktyka zawodowa -zaliczenie z oceną(ZO) w III semestrze <u>Warunki zaliczenia:</u> • 100% frekwencja na zajęciach, • prowadzenie dokumentacji pielęgniarskiej (proces pielęgnowania i raport pielęgniarski w formie pisemnej), • przestrzeganie regulaminu praktyk zawodowych, • zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniara; • samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Zaliczenie na podstawie przygotowania wybranych tematów do wypowiedzi ustnych zgodnych z tematyką przedmiotu.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: Część kliniczna: 1. Rodzaje niepełnosprawności Problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Cele, zasady i etapy rehabilitacji. 2. Rehabilitacja kompleksowa: lecznicza, zawodowa, społeczna i psychologiczna. 3. Nowoczesne metody i techniki usprawniania chorych. 4. Niepełnosprawność – definicja, rodzaje i zasady kompleksowej opieki. 5. Sprzęt i pomoce ortopedyczne – podział, zastosowanie i zasady zaopatrzenia.

Część pielęgniarska:

1. Rehabilitacja niepełnosprawnych – zakres działań pielęgniarki .
2. Rehabilitacja osób z upośledzeniem umysłowym, uszkodzeniem narządu ruchu i zmysłów- zadania pielęgniarki.
3. Komunikowanie z osobą niepełnosprawną – język i techniki komunikowania.
4. Integracja osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, pracy, nauczania i wychowania.
5. Udział pielęgniarki w rehabilitacji kompleksowej.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Organizacja oddziałów rehabilitacji szpitalnej i placówek rehabilitacji poszpitalnej (ambulatoryjnej i sanatoryjnej). Praca członków zespołu rehabilitacyjnego na różnych etapach opieki medycznej. Rola pielęgniarki.
2. Ocena chorego i jego środowiska dla potrzeb rehabilitacji kompleksowej. Ogólne badania pielęgniarskie osób niepełnosprawnych. Bilans funkcji utraconych i zachowanych. Dokumentacja wyników badania. Rozpoznanie potrzeb i planowanie działań usprawniających.
3. Wybrane elementy kinezyterapii (ćwiczenia oddechowe, bierne, czynne, pionizacje) w procesie pielęgnowania osób niepełnosprawnych ruchowo. Zasady doboru i technika posługiwania się zalecanymi pomocami ortopedycznymi i technicznymi. Udział pielęgniarki w doskonaleniu funkcji lokomocyjnych oraz w samoobsłudze.
4. Profilaktyka skutków hipokinezy. Rehabilitacja w procesach terapii i pielęgnowania na oddziałach internistycznych, chirurgicznych, reumatycznych, neurologicznych, ortopedyczno-urazowych, ginekologiczno-położniczych pacjentów w różnym wieku i sytuacji społecznej.
5. Metody aktywizacji fizycznej, psychicznej i zawodowej osób trwale niepełnosprawnych w ich środowisku. Możliwości wielopłaszczyznowej adaptacji środowiska do potrzeb osób niepełnosprawnych. Rozpoznawanie i udział w likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywne życie.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Ocena niepełnosprawności psychofizycznej (wydolność ogólna, samoobsługa) i społecznej (role rodzinne i zawodowe)
2. Elementy usprawniania w procesie pielęgnowania osoby niepełnosprawnej (ćwiczenia bierne i czynne, oddechowe, pomoc w wykorzystaniu zaopatrzenia ortopedycznego)
3. Wsparcie fizyczne, psychiczne i rzeczowe dla osób niepełnosprawnych.
4. Pielęgnowanie i usprawnianie osób niepełnosprawnych.
5. Podstawowe ćwiczenia w zakresie kinezyterapii
6. Udział pielęgniarki w kształtowaniu pozytywnych postaw społeczeństwa wobec osób niepełnosprawnych.

Tematy samokształcenia:

1. Wykorzystanie medycyny fizykalnej w pracy pielęgniarki.
2. Leczenie uzdrowiskowe. Kompleksowość leczenia.
3. Nowe formy aktywizacji osób niepełnosprawnych.

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student: • zna zasady oceny stanu chorego w zależności od wieku, • zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, • zna następstwa długotrwałego unieruchomienia, • zna podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej (ergoterapia, psychoterapia, kinezyterapia, fizjoterapia), • charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w jednostkach chorobowych, • zna formy rehabilitacji zawodowej, • zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki, • motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego, • prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób, • instruuje pacjenta i jego opiekuna w zakresie użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych, • rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo- pielęgnacyjnego, • prowadzi rehabilitację przyłóżkową i usprawnianie ruchowe pacjenta oraz aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej, • dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych, • potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności umożliwiające wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne, • potrafi przygotować zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: • szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Ćwirynka K., Kosakowski Cz.: Rehabilitacja i edukacja osób z niepełnosprawnością wielozakresową. Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek ; Olsztyn : współpr. wydaw. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2012. 2. Kiwerski J.(red) Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 2007. 3. Kurpas D. KassolikK.:Rehabilitacja w pielęgniarstwie wyd. Conlino, Wrocław 2010. 4. Kwolek A.: Rehabilitacja medyczna T. 1 Podstawowa wiedza o rehabilitacji. Podstawy anatomiczne i fizjologiczne fizjoterapii i rehabilitacji medycznej. Ocena kliniczna i funkcjonalna poszczególnych układów. Metody terapeutyczne w rehabilitacji, Elsevier Urban & Partner, Wrocław, 2012. 5. Strugała M., Talarska D.: Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych PZWL, Warszawa 2013. Literatura uzupełniająca 1. Rutkowska E. Red. Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych. Wyd. Czelej, Lublin, 2002. 2. Marciniak W., Szulc A.: Wiktora Degi ortopedia i rehabilitacja T.1-2. PZWL, Warszawa 2006. 3. Kiwerski j., Włodarczyk .:Fizjoterapia ogólna. PZWL, Warszawa 2012. 4. Barinow-Wojewódzki A., Bogdański P., Ciechanowski K., (red.) Barinow –Wojewódzki A.: Fizjoterapia w chorobach wewnętrznych. PZWL, Warszawa 2013. 5. Cywińska-Wasilewska G., Czernicki J., Kinalski R., Kwolek A.(red.): Fizjoterapia w neurologii i neurochirurgii. PZWL, Warszawa 2012. 6. Levitt S.: Rehabilitacja w porażeniu mózgowym i zaburzeniach ruchu. PZWL, Warszawa 2007.
-----	--	--

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu
REHABILITACJA I PIELEGNOWANIE NIEPELNOOSPRAWNYCHw odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W4.	zna zasady oceny stanu chorego w zależności od wieku	Wykłady	Test pisemny
D.W10.	zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od jego wieku i stanu zdrowia,	Wykłady	Test pisemny
D.W25.	zna następstwa długotrwałego unieruchomienia	Wykłady	Test pisemny
D.W37.	zna podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej (ergoterapia, psychoterapia, kinezyterapia, fizjoterapia)	Wykłady	Test pisemny
D.W38.	charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w jednostkach chorobowych	Wykłady	Test pisemny
D.W39.	zna formy rehabilitacji zawodowej	Wykłady	Test pisemny
D.W52.	zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecania	Wykłady	Test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			

D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki	Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa	Proces pielęgnowania sprawozdanie z dyżuru/raport/ Sprawdzian praktyczny Samoocena studenta
D.U4.	motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego	Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Sprawdzian praktyczny Samoocena studenta
D.U5.	prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób	Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa	proces pielęgnowania sprawozdanie z dyżuru/raport/ samoocena studenta
D.U18.	instruuje pacjenta i jego opiekuna w zakresie użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych	Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa	realizacja zleconego zadania obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U20.	rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo- pielęgnacyjnego	Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa	proces pielęgnowania sprawozdanie z dyżuru/raport/
D.U24.	prowadzi rehabilitację przyłóżkową i usprawnianie ruchowe pacjenta oraz aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa	realizacja zleconego zadania obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U32.	dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych	Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Samoocena studenta
D.U34.	potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności umożliwiające wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne,	Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Samoocena studenta
D.U35.	potrafi przygotować zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie.	Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Samoocena studenta
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K1.	szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece	Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa	Samoocena studenta, Obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	Samoocena studenta, Praca pisemna samokształceniowa

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	30			
Przygotowanie do egzaminu	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	80			
Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	110			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,9	1,1		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktyce zawodowej	80			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2	0		

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
19.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Wychowanie fizyczne	
20.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
21.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		WF.02.3.C WF.02.4.C	
22.	Język przedmiotu	Język polski	
23.	Typ przedmiotu	Przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia III, IV semestru • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów	
24.	Rok studiów, semestr	Rok: II Semestr: III, IV	
25.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Barbara Hejnosz mgr Mateusz Kowalski	
26.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
27.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
28.	Wymagania wstępne	Brak przeciwwskazań lekarskich	
29.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 30 godz. (III semestr) Ćwiczenia - 30 godz. (IV semestr)	
30.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
31.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: kształtowanie umiejętności przydatnych w aktywności sportowo-rekreacyjnej, wyrobienie potrzeby ruchu oraz dbanie o zdrowie i poprawną sylwetkę, podnoszenie sprawności i aktywności psychoruchowej studentów, rozwijanie zainteresowań, upodobań i indywidualnych możliwości studentów.	
32.	Metody dydaktyczne	Ćwiczenia sprawnościowe	
33.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną(ZO) - w semestrze III i IV <u>Warunkami zaliczenia przedmiotu są:</u> • obecność oraz aktywność na zajęciach, • test sprawnościowy, • przeprowadzenie rozgrzewki z elementami ćwiczeń kształtujących i rozciągających • aktywny udział studenta na zajęciach z wychowania fizycznego lub sekcjach sportowych.	

34.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Ćwiczenia: 14. Zasady gier zespołowych – koszykówka, siatkówka, unihokey, futsal, piłka ręczna i nożna. 15. Doskonalenie wybranych elementów technicznych lekkiej atletyki, gimnastyki, form muzyczno - ruchowych oraz gier zespołowych. 16. Podstawowe elementy taktyczne w grach zespołowych. 17. Turniej tenisa stołowego systemem „każdy z każdym” 18. Ćwiczenia koordynacyjne i ogólnorozwojowe z wykorzystaniem piłek lekarskich oraz drabinek koordynacyjnych. 19. Kształtowanie poszczególnych zdolności motorycznych na torze przeszkód oraz w formie wyścigów rzędu. 20. Ćwiczenia wzmacniające z wykorzystaniem maszyn i ciężarów wolnych na siłowni. 21. Poznanie podstawowych ćwiczeń na akcesoriach fitness typu: step, TRX, BOSU, FITBALL, Kettlebel, Tubing, Sztangi oraz hantelki. 22. Trening wytrzymałościowy w formie obwodu stacyjnego. 23. Nauka zasad treningu zdrowia – monitoring tętna w aktywności fizycznej, ćwiczenia rozciągające poszczególne grupy mięśniowe.. 24. Aktywne formy rekreacji na powietrzu - Jogging, NordicWalking 25. Inne formy aktywności ruchowej: Badminton, Tenis Ziemny, Tenis Stołowy. 26. Udział w turnieju kierunków w ramach dnia sportu organizowanego na Juwenalia/Kulturalia.
35.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	• wyjaśnia różnice między wychowaniem fizycznym, sportem, rekreacją ruchową, • omawia zasady promocji zdrowia, właściwego odżywiania i zdrowego stylu życia.
		Umiejętności	• potrafi kontrolować kształtowanie się postawy ciała oraz wzorców i nawyków ruchowych, • potrafi zaplanować różne formy aktywności fizycznej
		Kompetencje społeczne	• systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.
36.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 5. Grabowski H.: Teoria fizycznej edukacji. Warszawa 1997. 6. Kawczyńska-Butrym Z.: Uczelnia promująca zdrowie. Lublin 1995. 7. Kozłowski S.: Granice przystosowania. Warszawa 1986. 8. Kuński H.: Lekarski poradnik aktywności ruchowej osób w średnim wieku. PZWL, Warszawa 1985. Literatura uzupełniająca: 4. Kuński H.: Trening rekreacyjno-zdrowotny (w:) Droga ku zdrowiu. Warszawa 1983. 5. Maszczak T.: Metodyka wychowania fizycznego. Warszawa 1995. 6. Ulatowski T.: Teoria sportu. t. I. Warszawa 1992.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu WYCHOWANIE FIZYCZNE w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu kształcenia	EFEKTY KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
EKW-1	wyjaśnia różnice między wychowaniem fizycznym, sportem, rekreacją ruchową	Ćwiczenia	aktywność
EKW-2	omawia zasady promocji zdrowia, właściwego odżywiania i zdrowego stylu życia	Ćwiczenia	aktywność
UMIEJĘTNOŚCI			
EKU-1	potrafi kontrolować kształtowanie się postawy ciała oraz wzorców i nawyków ruchowych	Ćwiczenia	test sprawnościowy
EKU-2	potrafi zaplanować różne formy aktywności fizycznej	Ćwiczenia	test sprawnościowy
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Ćwiczenia	samoocena

TECHNOLOGIA INFORMACYJNA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Technologia informacyjna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia III semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Grzegorz Klimkowski mgr inż. Krzysztof Futyma	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Podstawy obsługi komputera	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: stosowanie technologii informacyjnej w pracy zawodowej i naukowej.	
14.	Metody dydaktyczne	Prezentacja Ćwiczenia Praca w grupach Metoda projektu	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczania do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO)- ćwiczenia w III semestrze <u>Warunki zaliczenia:</u> • dwa obowiązkowe zadania w trakcie trwania semestru (zapowiedziane 1 tydzień wcześniej) i obejmujące większą partię materiału, • obecność na ćwiczeniach, • wykonanie bieżących ćwiczeń. W przypadku nieobecności innej niż związanych z chorobą wykonanie zadanych ćwiczeń w domu i przesłanie pocztą elektroniczną na wskazany adres. W przypadku braku możliwości spełnienia powyższych wymagań student musi odrobić zajęcia z inną grupą ćwiczeniową. Dwa zadania i wszystkie bieżące ćwiczenia mają charakter praktyczny i wykonywane są na komputerze w formie elektronicznej.	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematyka zajęć: 1. Podstawowe pojęcia związane z informatyką. 2. Najważniejsze funkcje systemu operacyjnego. 3. Wykonywanie różnych operacji na zbiorach. 4. Rodzaje sieci komputerowych oraz ich elementy składowe. 5. Wykorzystywanie zalet pracy w sieci. 6. Tworzenie różnego rodzaju dokumentów tekstowych z zastosowaniem zaawansowanych metod formatowania dokumentu. 7. Praca z tabelami i listami, wstawianie rysunków i wykresów. 8. Tworzenie formularzy, makr, indeksów, spisów, korespondencja seryjna. 9. Opracowywanie danych i prowadzenie obliczeń za pomocą arkusza kalkulacyjnego. 10. Stosowanie funkcji do pisania formuł, rejestrowanie makr, tworzenie prezentacji i wykresów. 11. Tworzenie baz danych, projektowanie tabel, wprowadzanie, modyfikowanie, sortowanie i filtrowanie danych, stosowanie zapytań. 12. Stosowanie środków ochrony komputera przed skutkami zagrożeń. 13. Sieć Internet, poczta elektroniczna.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student zna: • podstawy technik informatycznych, przetwarzania tekstów, analizy arkuszy kalkulacyjnych, • metody gromadzenia danych, pozyskiwania i przetwarzania informacji.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: • stosuje technologię informacyjną w pracy zawodowej i naukowej.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Danowski B.: ABC: sam składam komputer. Wyd. Helion, Gliwice, 2005. 2. Danowski B.: ABC tworzenia stron WWW. Wyd. Helion, Gliwice, 2006. Literatura uzupełniająca: 1. ABC MS Office 2007 PL Autor: Adam Jaronicki Helion 08/2008. 2. PowerPoint 2007 PL. Ćwiczenia Roland Zimek Data wydania: 05/2007.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu TECHNOLOGIA INFORMACYJNA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu kształcenia	EFEKT KSZTAŁCENIA	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
EKW-3	zna podstawy technik informatycznych, przetwarzania tekstów, analizy arkuszy kalkulacyjnych	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny Obecność na zajęciach potwierdzona listą obecności
EKW-4	zna metody gromadzenia danych, pozyskiwania i przetwarzania informacji	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny Obecność na zajęciach potwierdzona listą obecności

UMIEJĘTNOŚCI			
EKU-3	stosuje technologię informacyjną w pracy zawodowej i naukowej	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny Obecność na zajęciach potwierdzona listą obecności
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny Obecność na zajęciach potwierdzona listą obecności

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	30			
Przygotowanie do zajęć	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		

III ROK

(dla studentów rozpoczynających kształcenie od roku akademickiego 2017/2018)

PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Podstawowa Opieka Zdrowotna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Kierunek Pielęgniarstwo	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.17.5.W PI.17.5.C PI.17.5.P PI.17.6.W PI.17.6. P PI.17.6. Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: • obowiązkowy do zaliczenia V, VI semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr V, VI	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Małgorzata Dżugan mgr Jolanta Bartkowska	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiedza i umiejętności z zakresu: fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, badań fizykalnych, farmakologii, interny i pielęgniarstwa internistycznego, geriatricii i pielęgniarstwa geriatrycznego, pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego, położnictwa i ginekologii.	

11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz.(V sem.) Wykłady - 15 godz.(VI sem.) Ćwiczenia - 15 godz. (V sem.) Zajęcia praktyczne - 40 godz. (V sem.) Zajęcia praktyczne - 80 godz. (VI sem.) + Samokształcenie 15 godz. Praktyka zawodowa- 200 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady 2 punkty ECTS Ćwiczenia 1 punkt ECTS Zajęcia praktyczne - 6 punktów ECTS Praktyki zawodowe - 5 punktów ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: przygotowanie studenta w zakresie planowania, realizowania i oceny działań podejmowanych w ramach pielęgniarstwa w środowisku rodzinnym nad osobami zdrowymi, chorymi i niepełnosprawnymi w środowisku zamieszkania, pracy, wychowania i nauki.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwencjonalny i wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych, pogadanka, dyskusja, pokaz filmów dydaktycznych, zajęcia praktyczne.	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczania do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia:	
		Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (Z) - wykłady w V semestrze Egzamin (E) - wykłady w VI semestrze Pozytywna ocena z egzaminu testowego jednokrotnego wyboru tj. uzyskanie co najmniej 60% punktów z testu pisemnego - Egzamin teoretyczny pisemny - Czas trwania egzaminu 50 minut - Liczba pytań egzaminacyjnych zamkniętych jednokrotnego wyboru – 50 - Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych - Punktacja: 0-30 niedostateczny (2,0) 31-34 dostateczny (3,0) 35-38 dostateczny plus (3,5) 39-42 dobry (4,0) 43-46 dobry plus (4,5) 47-50 bardzo dobry (5,0) Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: zaliczenie (Z) - ćwiczenia w V semestrze - Obecność na ćwiczeniach 100%. - Aktywność na zajęciach. - Uzyskanie pozytywnego zaliczenia ćwiczeń w zakresie treści programowych objętych planem studiów w formie testu pisemnego. Test zawiera 30 pytań jednokrotnego wyboru. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Punktacja - za każde pytanie 1 punkt, maksymalna liczba punktów 30, minimalna 18. - Opis przypadku. - Próba pracy.	

		Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie (Z) - zajęcia praktyczne w V semestrze Zaliczenie z oceną (ZO) - zajęcia praktyczne w VI semestrze Kryteria oceniania: 1. Obecność na zajęciach zgodnie z regulaminem studiów. 2. Aktywność na zajęciach. 3. Proces pielęgnowania (wywiad środowiskowo-rodzinny, stawianie diagnoz pielęgniarских, planowanie i realizowanie działań w środowisku domowym pacjenta oraz ocenianie efektów pracy). 4. Przygotowanie sprawozdania/raportu pielęgniarского z wizyty w domu pacjenta. 5. Wykonywanie zadań zawodowych zgodnie z obowiązującymi procedurami w podstawowej opiece zdrowotnej. 6. Przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych. 7. Zaliczenie poszczególnych czynności w <i>Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarskiego</i>. 8. Samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie z oceną (ZO) - praktyki zawodowe w VI semestrze Warunki zaliczenia: • 100% frekwencja na zajęciach, • prowadzenie dokumentacji pielęgniarской proces pielęgnowania i raport pielęgniarского w formie pisemnej), • przestrzeganie regulaminu praktyk zawodowych, • zaliczenie poszczególnych umiejętności w dzienniczku praktyk, • samoocena Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Uzyskanie pozytywnej oceny z referatu przygotowanego samodzielnie przez studenta na proponowany temat. Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 6 pkt./10 pkt. (60% na 100%) (6 pkt. – 3,0; 6,5-7 pkt. -3,5; 7,5-8 pkt. – 4,0; 8,5-9 pkt. – 4,5; 9,5-10 pkt. - 5). Praca jest oceniana wg kryteriów: 1. Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu - 0-2 pkt. 2. Zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy - 0-2 pkt. 3. Poprawność terminologiczna i językowa - 0-2 pkt. 4. Prawidłowy i logiczny układ treści - 0-2 pkt. 5. Właściwy dobór literatury- 0-2 pkt.
--	--	--

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. System opieki zdrowotnej w Polsce. Podsystem podstawowej opieki zdrowotnej. Koncepcja POZ według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). POZ w Polsce i na świecie po 1999 roku. Zadania pielęgniarki i innych pracowników w ramach POZ. Kompetencje pielęgniarki i położnej POZ. 2. System zarządzania informacją w ramach POZ. Wsparcie społeczne w praktyce pielęgniarki POZ. 3. Determinanty i mierniki jakości podstawowej opieki zdrowotnej. Standardy opieki pielęgniarskiej w POZ. 4. Koncepcja opieki środowiskowej w pielęgniarstwie. Modele opieki środowiskowo-rodzinnej i formy świadczenia opieki pielęgniarskiej w POZ. Opieka domowa w ramach POZ, długoterminowa opieka pielęgniarska. 5. Podmiot opieki pielęgniarki POZ. Odrębności w opiece środowiskowo rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania ze względu na odbiorcę indywidualnego i jego stan, charakterystykę rodziny i społeczności lokalnej. 6. Praca pielęgniarki POZ w oparciu o metodę procesu pielęgnowania. Gromadzenie informacji, diagnozowanie, metody pracy i dokumentowanie ze względu na środowisko zamieszkania, nauki i pracy. 7. Rynek usług medycznych. Kontraktowanie świadczeń pielęgniarek i położnych POZ. Organizacyjno-prawne aspekty wykonywania zawodu. Formy udzielania świadczeń zdrowotnych. Pielęgniarka POZ w roli świadczeniodawcy. 8. Organizacja opieki pielęgniarskiej nad dziećmi i młodzieżą w szkole. 9. Pielęgniarstwo w ochronie zdrowia pracujących. Tematy ćwiczeń: 1. Dokumentowanie procesu pielęgnowania. 2. Genogram rodziny – zapis graficzny dla celów profilaktyki i opieki pielęgniarskiej. 3. Promocja zdrowia i profilaktyka w praktyce pielęgniarki POZ. 4. Choroba jako czynnik zmian w rodzinie – analiza zmian zachodzących w rodzinie w wyniku choroby. 5. Pielęgniarska opieka nad chorym w środowisku domowym. 6. Pomoc społeczna – wsparcie instytucjonalne w pielęgniarstwie POZ. 7. Edukacja zdrowotna i profilaktyka w szkole 8. Dziecko chore i niepełnosprawne w szkole. Tematy zajęć praktycznych: 1. Specyfika pracy pielęgniarki w różnych formach organizacyjnych podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Praca pielęgniarki w POZ w oparciu o wykaz świadczeń gwarantowanych oraz warunki ich realizacji. 3. Zarządzanie informacją w podstawowej opiece zdrowotnej. 4. Dokumentowanie pracy i opieki pielęgniarskiej w POZ. 5. Specyfika prowadzenia procesu pielęgnowania w pracy pielęgniarki rodzinnej. 6. Udział pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej w promocji zdrowia, profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji pacjentów z chorobami wybranych układów. 7. Pielęgniarska opieka długoterminowa realizowana w domu pacjenta – zasady kwalifikacji, planowanie opieki, realizowane zadania. 8. Diagnozowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i środowiska szkolnego. 9. Rola pielęgniarki w opiece nad chorym niepełnosprawnym w środowisku domowym. 10. Zadania pielęgniarki rodzinnej w opiece nad seniorem w domu. 11. Program pielęgniarskiej opieki nad wybraną grupą dzieci / młodzieży lub osób dorosłych.
-----	---	---

		Tematy praktyk zawodowych: 1. Komunikowanie się pielęgniarki w środowisku pacjenta. Rozpoznawanie stanu człowieka zdrowego. 2. Zasady zbierania ukierunkowanego wywiadu środowiskowego dla potrzeb procesu pielęgnowania. 3. Ocena zagrożeń zdrowia, stopnia samodzielności pacjenta i wydolności pielęgnacyjno-opiekuńczej rodziny. 4. Ocena stanu higienicznego skóry i włosów, uzębienia i odżywienia, postawy, proporcji ciała, zakresu ruchów w stawach. 5. Analiza zebranych informacji pod kątem oceny stylu życia podopiecznych w środowisku. 6. Planowanie działań prozdrowotnych w oparciu o rozpoznane czynniki ryzyka, zmierzających do zachowania oraz potęgowania zdrowia. 7. Diagnozowanie sytuacji podopiecznych w zakładach podstawowej opieki zdrowotnej. 8. Planowanie, realizowanie i ocenianie działań podejmowanych na rzecz podopiecznego w zdrowiu i chorobie. 9. Realizacja programów edukacji zdrowotnej. 10. Realizacja zadań opiekuńczo-pielęgnacyjnych (współpraca z różnymi instytucjami społeczności lokalnej). 11. Realizacja zadań pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania. 12. Współpraca pielęgniarki środowiskowej z pacjentem geriatrycznym i jego rodziną. 13. Działania pielęgnacyjno-rehabilitacyjne w środowisku obłożnie chorego i niepełnosprawnego. 14. Promocja zdrowia i profilaktyka w środowiskach podopiecznych. Tematy samokształcenia: 1. Historia pielęgniarstwa środowiskowego w Polsce. 2. Organizacja domowej opieki pielęgniarstwa w wybranych krajach Unii Europejskiej. 3. Zadania pielęgniarki środowiskowo /rodzinnej nad dzieckiem niepełnosprawnym. 4. Zakres współpracy pielęgniarki środowiskowo/rodzinnej z położną środowiskową w opiece nad rodziną, kobietą i dzieckiem w różnych okresach życia i fazach zdrowia. 5. Konstruowanie planów całościowej opieki dla rodziny na przykładzie wybranych sytuacji zdrowotnych (np. pacjent ze stomią, dziecko z cukrzycą, pacjent ze stwardnieniem rozsianym, pacjent z upośledzeniem umysłowym, pacjent z afazją) w środowisku zamieszkania. 6. Specyfika działalności edukacyjnej realizowanej przez pielęgniarkę w środowisku nauczania i wychowania. 7. Program pielęgniarstwa opieki nad pracującymi w wybranym środowisku pracy.
--	--	--

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student: • charakteryzuje podstawową opiekę zdrowotną w Polsce i na świecie z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników ochrony zdrowia, • zna system zarządzania informacją w podstawowej opiece zdrowotnej, • wskazuje determinanty i mierniki jakości podstawowej opieki zdrowotnej, • omawia modele opieki środowiskowo-rodzinnej i formy świadczenia opieki pielęgniarskiej w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, • formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania, ze względu na środowisko zamieszkania, nauki i pracy, • formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania ze względu na odbiorcę indywidualnego i jego stan, charakterystykę rodziny i społeczności lokalnej • realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, w tym świadczenia gwarantowane i zapewnianie opieki nad pacjentem chorym, • ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży, • przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania pacjenta, • stosuje standardy i procedury pielęgniarskie w podstawowej opiece zdrowotnej, • zna środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: • realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w tym świadczenia gwarantowane i zapewnianie opieki nad pacjentem chorym, • ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży, • przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania pacjenta, • stosuje standardy i procedury pielęgniarskie w podstawowej opiece medycznej.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: • szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu, • przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece, • wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych, • przestrzega praw pacjenta, • rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe, • przestrzega tajemnicy zawodowej, • współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej, • jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta • przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Górąjek - Jóźwik J.(red.): Wprowadzenie do diagnozy pielęgniarskiej. PZWL, Warszawa 2007. 2. Kilarska D. (red.): Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej. Tom I i II. Wyd. Makmed, Lublin 2008. 3. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red): Modele opieki pielęgniarskiej nad chorym dorosłym. PZWL, Warszawa 2010. 4. Kózka M., Płaszewska-Żywko L.: Diagnozy i interwencje pielęgniarskie. PZWL, Warszawa 2010. 5. <u>Sierakowska M.</u>, <u>Wrońska I.</u>: Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej. PZWL, Warszawa 2014. Literatura uzupełniająca: 1. Kawczyńska-Butrym Z.: Wyzwania rodziny: zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość. Wyd. Makmed, Lublin 2008. 2. Kędzior-Kornatowska K., Muszalik M., Skolmowska E. (red.): Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej. PZWL, Warszawa 2010. 3. Madrean Schroeder i FadwaAffara: Pielęgniarka rodzinna (The Family Nurse). Międzynarodowa Rada Pielęgniarek. PTP Warszawa 2009. 4. Stadnicka G.: Opieka przedkonceptyjna. PZWL, Warszawa 2009. 5. Talarska D., Wieczorowska-Tobis, Szwałkiewicz E. (red.): Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi. PZWL, Warszawa 2009.
-----	--	--

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W17.	charakteryzuje podstawową opiekę zdrowotną w Polsce i na świecie z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników ochrony zdrowia	Wykłady	Sprawdzian pisemny
C.W18.	zna system zarządzania informacją w podstawowej opiece zdrowotnej	Wykłady	Sprawdzian pisemny
C.W19.	wskazuje determinanty i mierniki jakości podstawowej opieki zdrowotnej	Wykłady	Sprawdzian pisemny
C.W20.	omawia modele opieki środowiskowo-rodzinnej i formy świadczenia opieki pielęgniarskiej w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	Wykłady	Sprawdzian pisemny
C.W21.	formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania, ze względu na środowisko zamieszkania, nauki i pracy	Wykłady	Sprawdzian pisemny
C.W22.	formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania ze względu na odbiorcę indywidualnego i jego stan, charakterystykę rodziny i społeczności lokalnej	Wykłady	Sprawdzian pisemny
C.W23.	realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, w tym świadczenia gwarantowane i zapewnianie opieki nad pacjentem chorym	Wykłady	Sprawdzian pisemny

C.W24.	ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży	Wykłady	Sprawdzian pisemny
C.W25.	przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarstwa w środowisku zamieszkania pacjenta	Wykłady	Sprawdzian pisemny
C.W26.	stosuje standardy i procedury pielęgniarstwa w podstawowej opiece zdrowotnej	Wykłady	Sprawdzian pisemny
C.W51.	Zna środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	Wykłady	Sprawdzian pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
CU2.	gromadzi informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów bezpośrednich i pośrednich (skale), analizy dokumentacji (w tym analizy badań diagnostycznych), badania fizykalnego w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarstwa	Ćwiczenia Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Opis przypadku Próba pracy
CU36.	ocenia stan zdrowia jednostki i rodziny - „potencjał zdrowotny człowieka” z wykorzystaniem swoistej metodyki (skale, siatki, pomiary przyrządowe)	Ćwiczenia Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Opis przypadku Próba pracy
CU37.	rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych jednostki i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia	Ćwiczenia Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Opis przypadku Próba pracy
CU38.	uczy odbiorcę usług pielęgniarstwa samokontroli stanu zdrowia i motywuje do zachowań prozdrowotnych	Ćwiczenia Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Opis przypadku Próba pracy
CU39.	inicjuje i wspiera jednostkę i rodzinę w utrzymaniu zdrowia przez tworzenie środowiskowej „koalicji na rzecz zdrowia”	Ćwiczenia Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Opis przypadku Próba pracy
CU42.	realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w tym świadczenia gwarantowane i zapewnianie opieki nad pacjentem chorym	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Opis przypadku Próba pracy
CU43.	ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Opis przypadku Próba pracy
CU44.	przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarstwa w środowisku zamieszkania pacjenta	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Opis przypadku Próba pracy
CU45.	stosuje standardy i procedury pielęgniarstwa w podstawowej opiece medycznej	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Opis przypadku Próba pracy
CU69.	posiada umiejętność doboru środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i umiejętności umożliwiające wystawianie recept na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego niezbędne do kontynuacji leczenia, w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz potrafi udzielić informacji o ich stosowaniu	Ćwiczenia Zajęcia praktyczne	Opis przypadku Próba pracy
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	Samooceńca studenta Obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego
D.K3.	przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Samooceńca studenta Obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	30			
Przygotowanie do egzaminu	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w ćwiczeniach	15			
Przygotowanie do zajęć	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	120			
Samokształcenie	15			
Przygotowanie do zajęć	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	150			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	4,8	1,2		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktyce zawodowej	200			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	200			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	5	0		

BADANIA NAUKOWE W PIELĘGNIARSTWIE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Badania naukowe w pielęgniarstwie	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Kierunek Pielęgniarstwo	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia PI 20.5.W PI 20.5.S PI 20.6.S	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia V i VI semestru/ III roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr V, VI	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	prof. zw. dr hab. Irena Dorota Karwat dr hab. Elżbieta Cipora dr Krzysztof Jakubowski dr Aneta Mielnik dr Izabela Gaska dr Jolanta Sawicka dr Ewa Pożniak	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Seminarium	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia Wykłady - 15 godz. (V sem.) Seminarium - 15 godz. (V sem.) + Samokształcenie - 15 godz. Seminarium - 30 godz. (VI sem.) + Samokształcenie - 15 godz.	Studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia Wykłady - 1 punkt ECTS Seminaria - 3 punkty ECTS	Studia niestacjonarne
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: • przygotowanie do prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie, • naukowe opracowanie wyników badań do publikacji.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Metody praktyczne	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO) - wykłady w V semestrze Opracowanie projektu badawczego (temat pracy, cel, problemy i hipotezy, zmienne, piśmiennictwo). Forma i warunki zaliczenia seminarium: Zaliczenie (Z) - seminarium w V i VI semestrze.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy wykładów: 1. Metodologia jako nauka. Cel i metoda poznania naukowego. 2. Etapy postępowania badawczego. Przedmiot i cel badań 3. Problem naukowy. Klasyfikacja problemów badawczych. Hipotezy badawcze. 4. Ustalenie zmiennych zależnych i niezależnych. 5. Metody i techniki badań. Zasady konstruowania narzędzi badawczych. 6. Zasady konstrukcji opracowania naukowego. 7. Metodologiczne kryteria oceny tekstu naukowego. Tematy seminarium: 1. Etapy postępowania badawczego. Przedmiot i cel badań (<i>czynności preparacyjne i realizacyjne w pracach teoretycznych i badawczych</i>). 2. Problem naukowy. Klasyfikacja problemów badawczych. Warunki poprawności formułowania i uzasadniania problemu naukowego. 3. Struktura pracy licencjackiej. 4. Kryteria poprawności doboru literatury przedmiotu i jej wykorzystania dla celów pracy (<i>zakres, aktualność i umiejętność jej prezentacji</i>). 5. Formalno-techniczne aspekty pracy (<i>język pracy, przypisy i ich rodzaje, bibliografia, aneksy</i>). 6. Metodologiczne warunki poprawności tytułu pracy i jej zawartości merytorycznej. Elementy składowe pełnego tytułu (<i>przedmiot, zakres, charakter i aspekt</i>). 7. Hipotezy robocze w pracy licencjackiej. 8. Zasady konstruowania narzędzi badawczych. 9. Zasady opracowywania wyników badań. 10. Sposoby prezentacji uzyskanych wyników badań (<i>tabele, wykresy, diagramy</i>). Tematy samokształcenia: 1. Przestrzeganie praw autorskich, etyka w badaniach naukowych 2. Korzystanie z piśmiennictwa opartego na faktach Prace seminaryjne – realizowane przez Promotora i studentów.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student: • definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmaty pielęgniarstwa; • charakteryzuje etapy postępowania badawczego; • opisuje metody i techniki badań; • określa zasady interpretowania danych empirycznych i wnioskowania; • zna podstawowe przepisy z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej; • określa znaczenie etyki w badaniach naukowych.

		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: - uczestniczy w realizacji projektu badawczego; - krytycznie realizuje publikowane wyniki badań naukowych; - wykorzystuje wyniki badań naukowych w zapewnianiu wysokiej jakości opieki nad pacjentem; - uczestniczy w kształceniu zawodowym studentów; - opracowuje i realizuje własny projekt badawczy w ramach badań o charakterze jakościowym; - analizuje i opracowuje raporty z badań naukowych (np. artykuły naukowe); - postępuje zgodnie z zasadami etyki badań naukowych i ochrony własności intelektualnej.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: - Lenartowicz H., Kózka M.: Metodologia badań w pielęgniarstwie. Wyd. WZWL, Warszawa, 2010. - Lesińska-Sawicka M. (red.): Metoda case study w pielęgniarstwie, BORGIS, Wyd. Medyczne, Warszawa 2009. - Pilch T., Bauman T.: Zasady badań pedagogicznych. Wyd. Akademickie „Żak”, Warszawa 2010. Literatura uzupełniająca: - Jackowski M.: Ochrona danych medycznych. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2011.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu BADANIA NAUKOWE W PIELĘGNIARSTWIE w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu kształcenia	EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W33.	definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmaty pielęgniarstwa	Wykłady	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.W34.	charakteryzuje etapy postępowania badawczego	Wykłady	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.W35.	opisuje metody i techniki badań	Wykłady	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.W36.	określa zasady interpretowania danych empirycznych i wnioskowania	Wykłady	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.W37.	zna podstawowe przepisy z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej	Wykłady	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.W38.	określa znaczenie etyki w badaniach naukowych	Wykłady	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
UMIEJĘTNOŚCI			

C.U54.	uczestniczy w realizacji projektu badawczego	Seminarium	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.U55.	krytycznie realizuje publikowane wyniki badań naukowych	Seminarium	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.U56.	wykorzystuje wyniki badań naukowych w zapewnianiu wysokiej jakości opieki nad pacjentem	Seminarium	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.U57.	uczestniczy w kształceniu zawodowym studentów	Seminarium	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.U58.	opracowuje i realizuje własny projekt badawczy w ramach badań o charakterze jakościowym	Seminarium	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.U59.	analizuje i opracowuje raporty z badań naukowych (np. artykuły naukowe)	Seminarium	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.U60.	postępuje zgodnie z zasadami etyki badań naukowych i ochrony własności intelektualnej	Seminarium	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.	Samokształcenie	Opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w seminarium	30			
Samokształcenie	15			
Przygotowanie do egzaminu	5			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,3	0,7		

CHIRURGIA I PIEŁĘGNIARSTWO CHIRURGICZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.26.3.W PI.26.3.P PI.26.4.W PI.26.4.P PI.26.5.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: obowiązkowy do zaliczenia III, IV, V semestru/II i III roku studiów obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II - Semestr III, IV Rok III - Semestr V	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Izabela Gąska dr hab. Wojciech Rocznik mgr Elżbieta Trebenda	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz.(III sem.) Wykłady - 30 godz.(IV sem.) + Samokształcenie – 10 godz. Zajęcia praktyczne - 40 godz. (III sem.) + Samokształcenie – 15 godz. Zajęcia praktyczne - 80 godz. (IV sem.) + Samokształcenie – 20 godz. Praktyki zawodowe -160 godz. (V sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 5 punktów ECTS Zajęcia praktyczne - 6 punktów ECTS Praktyki zawodowe - 4 punkty ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: • zapoznanie studentów z patogenezą, zasadami postępowania diagnostycznego i leczniczego oraz profesjonalnej opieki w chorobach chirurgicznych; • przygotowanie studentów do sprawowania opieki przed i pooperacyjnej nad chorymi leczonymi chirurgicznie z uwzględnieniem stanu zdrowia i wieku pacjenta, zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w praktyce;
14.	Metody dydaktyczne	Wykłady z wykorzystaniem technik audiowizualnych, Zajęcia praktyczne: pokaz, instruktaż, praca indywidualna, praca zespołowa, studium przypadku Praktyki zawodowe: instruktaż, praca indywidualna, praca zespołowa, studium przypadku
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów Wykłady - (E)egzamin pisemny. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie pracy pisemnej przygotowanej metodą studium przypadku obejmującej zagadnienia z zakresu opieki przed i pooperacyjnej pacjenta leczonego w oddziale chirurgii. Egzamin pisemny z przedmiotu zawiera pytania sprawdzające założone efekty kształcenia. Każdy ze sprawdzanych efektów kształcenia musi zostać osiągnięty w stopniu co najmniej dostatecznym. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie(Z) - zajęcia praktyczne w III semestrze. Zaliczenie z oceną(ZO)- zajęcia praktyczne w IV semestrze. <u>Warunki zaliczenia:</u> -100% frekwencja na zajęciach -obecność na zajęciach według listy obecności -ocena z przygotowania do zajęć, -ocena pracy studenta poprzez: aktywność na zajęciach, stawianie diagnoz pielęgniarских, planowanie i realizowanie procesu pielęgnowania na podstawie przypadków klinicznych, wykonywanie zadań zgodnie z obowiązującymi procedurami na oddziale, prowadzenie dokumentacji pielęgniarской (proces pielęgnowania, raport), przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych, zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza, samoocena. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie z oceną (ZO) - praktyki zawodowe w V semestrze <u>Warunki zaliczenia:</u> -100% frekwencja na zajęciach, -prowadzenie dokumentacji pielęgniarской proces pielęgnowania i raport pielęgniarский w formie pisemnej), -przestrzeganie regulaminu praktyk zawodowych, - zaliczenie poszczególnych umiejętności w dzienniczku praktyk, -samoocena Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Zaliczenie na podstawie przedstawienia pracy pisemnej zgodnej z tematem samokształcenia.

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów Chirurgia: 14. Metody diagnostyczne w chirurgii 15. Zasady leczenia krwią i preparatami krwi 16. Zakażenia u chorych leczonych chirurgicznie 17. Choroby tarczycy leczone chirurgicznie – rodzaje, przyczyny, objawy, techniki leczenia chirurgicznego 18. Rany- rodzaje, podział, ocena, leczenie. Amputacje urazowe 19. Obrażenia termiczne – oparzenia i odmrożenia – zasady postępowania z pacjentem 20. Urazy narządu ruchu: stłuczenia, skręcenia, zwichnięcia, złamania -przyczyny, metody postępowania diagnostyczno-terapeutycznego 21. Urazy czaszkowo-mózgowe oraz inne urazy układu nerwowego 22. Obrażenia kręgosłupa i rdzenia kręgowego 23. Postępowanie z chorym w obrażeniach klatki piersiowej, tchawicy i przepony 24. Obrażenia narządów jamy brzusznej i miednicy – zasady postępowania diagnostycznego i terapii 25. Choroby układu pokarmowego wymagające interwencji chirurgicznej – diagnostyka, objawy, leczenie 26. Choroby narządów moczowo-płciowych leczonych chirurgicznie – rozpoznawanie, leczenie Pielęgniarstwo chirurgiczne: 1. Określenie, historia i cechy współczesnej chirurgii 2. Organizacja opieki chirurgicznej w Polsce 3. Żywienie w chirurgii 4. Równowaga wodno-elektrolitowa ustroju podstawą bezpieczeństwa działania chirurgicznego 5. Udział pielęgniarki w rozpoznawaniu zaburzeń gospodarki kwasowo-zasadowej w chirurgii 6. Przyjęcie pacjenta do oddziału chirurgicznego i przygotowanie do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym 7. Specyfika chirurgii jednego dnia 8. Przeszczepianie narządów i tkanek 9. Nowotwory i ich leczenie 10. Zasady postępowania pooperacyjnego z pacjentem. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym 11. Ból jako problem chirurgiczny – zadania pielęgniarki w rozpoznawaniu i łagodzeniu bólu Zapalenie wyrostka robaczkowego, zasady postępowania z chorym w okresie przed i pooperacyjnym 12. Problemy pielęgnacyjne u pacjentów leczonych z powodu raka jelita grubego 13. Przepuklina zwykła i powikłana. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym 14. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z kamicą pęcherzyka żółciowego leczonego operacyjnie 15. Pielęgnowanie chorego z ostrym zapaleniem trzustki 16. Opieka nad chorym z ostrym zapaleniem otrzewnej 17. Pielęgnowanie chorego z kamicą moczową 18. Pielęgnacja chorego z przerostem gruczołu krokowego 19. Opieka nad chorym z nadczynnością tarczycy w aspekcie leczenia chirurgicznego 20. Pielęgnowanie i edukacja pacjenta z chorobą naczyń obwodowych 21. Opieka nad chorym z żylakami kończyn dolnych 22. Zasady postępowania przed i pooperacyjnego w przypadku operacji serca 23. Specyfika postępowania chirurgicznego wobec pacjenta w wieku podeszłym
-----	---	--

Tematy zajęć praktycznych:

1. Zajęcia organizacyjne. Diagnoza pielęgniarska w chirurgii.
2. Zadania pielęgniarki w zespole terapeutycznym. Organizacja pracy pielęgniarskiej w oddziale chirurgicznym.
3. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie ostrym i planowym.
4. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych u chorych ze schorzeniami przewodu pokarmowego.
5. Zadania pielęgniarki w przygotowaniu do zabiegu i opiece pooperacyjnej w przypadku resekcji żołądka.
6. Pielęgnowanie chorego z ostrym zapaleniem trzustki.
7. Zasady postępowania z chorym z zapaleniem wyrostka robaczkowego w okresie przed i pooperacyjnym.
8. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z zapaleniem otrzewnej.
9. Zasady postępowania z chorym w przypadku przepuklin brzusznych powikłanych i niepowikłanych.
10. Diagnoza pielęgniarska i planowanie opieki z niedrożnością jelit.
11. Przygotowanie do zabiegu i opieka pooperacyjna nad chorym z żylakami odbytu - zadania edukacyjne pielęgniarki.
12. Zasady przygotowania chorego do badań diagnostycznych w chorobach układu moczowo-płciowego i postępowanie po ich wykonaniu.
13. Edukacja pacjenta z kamicą moczową.
14. Przygotowanie do zabiegu i pielęgnowanie po operacji pacjenta leczonego endoprotezoplastyką totalną stawu biodrowego.
15. Zadania pielęgniarki w badaniach diagnostycznych narządów klatki piersiowej.
16. Zasady postępowania pielęgniarskiego z pacjentem z odmą płucnową.
17. Problemy pielęgnacyjne u chorego z drenażem klatki piersiowej.
18. Proces pielęgnowania pacjenta z wołem guzkowym naczynnym w okresie przed i pooperacyjnym.
19. Zadania pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do badań diagnostycznych w chorobach tętnic żył i zasady postępowania po ich wykonaniu.
20. Edukacja pacjenta z żylakami kończyn dolnych.
21. Problemy pielęgnacyjne chorego z żylakami kończyn dolnych w okresie przed i pooperacyjnym.
22. Zadania pielęgniarki wobec chorego przygotowanego do amputacji naczyniowej kończyn dolnych.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Przyjęcie chorego do oddziału chirurgicznego.
2. Przygotowanie pacjenta do zabiegu chirurgicznego w trybie pilnym i planowym.
3. Przygotowanie chorego do badań diagnostycznych w różnych schorzeniach chirurgicznych i opieka po badaniu.
4. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w obrębie przewodu pokarmowego: przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, wątroby, gruczołów wydzielania wewnętrznego oraz narządów ruchu.
5. Profilaktyka zakażenia ran w chirurgii.
6. Opieka nad chorym w chirurgii urazowej – stłuczenia, skręcenia, zwichnięcia, złamania.
7. Chory z drenażem klatki piersiowej.
8. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym.
9. Opieka nad chorym oparzonym.
10. Odżywianie chorego w chirurgii.
11. Dokumentowanie opieki nad chorym w chirurgii.
12. Przygotowanie pacjenta do zabiegu chirurgicznego planowanego.
13. Planowanie i realizowanie opieki pooperacyjnej nad pacjentem chirurgicznym.
14. Podejmowanie działań mających na celu przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji pacjenta chirurgicznego.
15. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorymi po urazach wielonarządowych.
16. Pielęgnowanie chorego ze schorzeniami naczyń obwodowych.
17. Działania profilaktyczne pielęgniarki wobec chorych leczonych chirurgicznie.

Tematy samokształcenia:

1. Profesjonalna opieka nad pacjentem w oddziale chirurgii – studium przypadku.
2. Realizacja roli edukacyjnej pielęgniarki w opiece nad pacjentem w oddziale chirurgii – studium przypadku.
3. Edukacja pacjenta dotycząca wykonywania ćwiczeń oddechowych po zabiegu operacyjnym.
4. Edukacja pacjenta dotycząca wykonywania ćwiczeń przeciwzakrzepowych.
5. Edukacja pacjenta dotycząca postępowania z ranami pooperacyjnymi w domu.
6. Edukacja pacjenta ze stomią i jego rodziny.

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student: • wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarską w schorzeniach: układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz krwi; • zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo - ginekologicznym i opiece paliatywnej; • zna zasady planowania opieki nad chorym w zależności od wieku i stanu zdrowia; • zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia; • charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia; • zna swoje zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce); • zna zasady żywienia chorych, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych; • charakteryzuje czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne; • zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz w chirurgii jednego dnia; • zna kierunki obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom; • wymienia objawy, charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania w określonych jednostkach chorobowych leczonych chirurgicznie; • wyjaśnia działania zintegrowanego systemu opieki stomijnej i innych stowarzyszeń na rzecz zdrowia, • zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia. W zakresie umiejętności student: • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, • wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki; • rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w różnym wieku i stanie zdrowia; • prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; • motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego; • prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób; • organizuje izolacje chorych zakaźnie w miejscach publicznych i warunkach domowych; • diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji; • pobiera materiał do badań diagnostycznych; • ocenia stan ogólny pacjenta w kierunku powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i powikłań pooperacyjnych; • przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym; • dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską;
-----	--------------------------------	--------	--

		Umiejętności - doraźnie unieruchamia złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu; - prowadzi żywienie enteralne i parenteralne dorosłych i dzieci z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy obrotowo - perystaltycznej; - rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo- pielęgnacyjnego; - prowadzi rozmowę terapeutyczną; - prowadzi, dokumentuje i ocenia bilans płynów pacjenta; - przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego; - asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych; - prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarstwa i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki; - ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe; - dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych; - przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.
		Kompetencje społeczne W zakresie kompetencji społecznych student: - szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, - systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu, - przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece, - wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych, - przestrzega praw pacjenta, - rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe, - przestrzega tajemnicy zawodowej, - współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej, - jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta, - przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.
	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: - Cipora E.: Wprowadzenie do chirurgii. PWSZ im. J. Grodka w Sanoku, Sanok 2014. - Kapała W.: Pielęgniarstwo w chirurgii. Wybrane problemy z praktyki pielęgniarstwa oddziałów chirurgii ogólnej. Wydanie II, Czelej, Lublin 2006. - Noszczyk W.: Chirurgia. Repetytorium. Wyd. PZWL, Warszawa 2009. - Walewska E. (red.): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wydanie I dodruk, PZWL, Warszawa 2010. - Walewska E., Ścisło L. (red.): Procedury pielęgniarstwa w chirurgii. Wydanie I, PZWL, Warszawa 2013. Literatura uzupełniająca: - Fibak J.: Chirurgia. Repetytorium, PZWL, Warszawa 2010. - Głuszek S. (red.): Chirurgia. Podręcznik dla studentów wydziałów nauk o zdrowiu. Wydanie I, Czelej, Lublin 2008. - Karpel E., Jałowiecki P. (red.): Ogólne powikłania pooperacyjne, Wyd. PZWL, Warszawa 2009. - Noszczyk W. (red.) Chirurgia Tom I, II. Wyd. PZWL, Warszawa 2005.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu
CHIRURGIA I PIELĘGNIARSTWO CHIRURGICZNE
w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu kształcenia	EFEKT KSZTAŁCENIA (wg standardów kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W3.	wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarską w schorzeniach: układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz	Wykłady	Praca pisemna (część pielęgniarska) / test (część kliniczna)
D.W5.	zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo - ginekologicznym i opiece paliatywnej	Wykłady	Test (część kliniczna)
D.W6.	zna zasady planowania opieki nad chorym w zależności od wieku i stanu zdrowia	Wykłady	Praca pisemna / egzamin pisemny
D.W7.	zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia	Wykłady	Praca pisemna / egzamin pisemny
D.W14.	zna swoje zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce)	Wykłady	Egzamin pisemny
D.W30.	zna zasady żywienia chorych, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych	Wykłady	Egzamin pisemny
D.W31.	charakteryzuje czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne	Wykłady	Egzamin pisemny
D.W32.	zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz w chirurgii jednego dnia	Wykład	Egzamin pisemny
D.W33.	zna kierunki obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom	Wykład	Egzamin pisemny
D.W34.	wymienia objawy, charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania w określonych jednostkach chorobowych	Wykład	Test (część kliniczna)
D.W35.	wyjaśnia działania zintegrowanego systemu opieki stomijnej i innych stowarzyszeń na rzecz zdrowia	Wykład	Egzamin pisemny
D.W52.	zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia	Wykład	Egzamin pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Sprawdzian praktyczny
D.U5.	prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela prowadzącego lub opiekuna praktyk

D.U10.	ocenia stan ogólny pacjenta w kierunku powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i powikłań pooperacyjnych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela prowadzącego lub opiekuna praktyk
D.U12.	przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela prowadzącego lub opiekuna praktyk
D.U13.	dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/
D.U25.	prowadzi, dokumentuje i ocenia bilans płynów pacjenta	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Samoocena studenta Obserwacja przez nauczyciela prowadzącego
D.U26.	przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/
D.U27.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela prowadzącego
D.U28.	prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarskich i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/
D.U32.	dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Sprawdzian praktyczny Samoocena studenta
D.U33.	przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela prowadzącego Samoocena studenta
D.U34.	potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności wystawiania skierowań na określone badania diagnostyczne	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania obserwacja przez nauczyciela prowadzącego samoocena studenta
D.U35.	potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania obserwacja przez nauczyciela prowadzącego samoocena studenta
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	Samoocena studenta, Obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego Praca pisemna samokształceniowa

D.K5.	przestrzega praw pacjenta	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Samoocena studenta, Obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego
D.K6.	rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Samoocena studenta, Obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	60			
Przygotowanie do egzaminu	55			
Samokształcenie	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	125			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,4	2,6		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	120			
Samokształcenie	35			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	155			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	4,6	1,4		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktyce zawodowej	160			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	160			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	4	0		

PSYCHIATRIA I PIEŁĘGNIARSTWO PSYCHIATRYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.28.5.W PI.28.5.P PI.28.5.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: • obowiązkowy do zaliczenia V semestru, • obowiązkowy do zaliczenia całego roku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr V	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	lek. Karol Per mgr Nina Bober	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	Opanowanie wiedzy z zakresu psychologii, filozofii i etyki zawodu pielęgniarstwa, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 45 godz. (V sem.) Zajęcia praktyczne - 80 godz. + Samokształcenie – 30 godz. (V sem.) Praktyka zawodowa - 40 godz. (V sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 3 punkty ECTS Zajęcia praktyczne - 4 punkty ECTS Praktyka zawodowa - 1punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: • przygotowanie studenta do realizacji opieki pielęgniarstwa nad pacjentem w wybranych zaburzeniach zdrowia psychicznego, • kształtowanie umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów pacjentów hospitalizowanych w oddziale psychiatrycznym i środowiskowych formach opieki.	

14.	Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną. Dyskusja dydaktyczna. Próba pracy. Studium przypadków. Instruktaż. Interpretacja tekstów źródłowych.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładu: Egzamin (E) - wykłady w V semestrze Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest obecność na wykładach i uzyskanie zaliczenia z samokształcenia. Obecność na wykładach – pozytywna ocena z egzaminu. Egzamin przeprowadzany w formie pisemnej z użyciem testu weryfikującego wiedzę studentów (uzyskanie co najmniej 60% punktów z egzaminu). Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie z oceną (ZO) - zajęcia praktyczne w V semestrze Obecność na zajęciach 100% (wg. listy obecności), uzyskanie pozytywnej oceny z wyznaczonych efektów kształcenia. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie z oceną (ZO) - praktyki zawodowe w V semestrze Obecność na zajęciach 100% (wg. listy obecności), uzyskanie pozytywnej oceny z wyznaczonych efektów kształcenia. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Zaliczenie na podstawie przedstawienia pracy pisemnej zgodnej z tematem samokształcenia.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematyka wykładów: Psychiatria: 1. Organizacja opieki psychiatrycznej w świetle obowiązujących przepisów prawnych. 2. Ustawa o zdrowiu psychicznym. 3. Rodzaje, etiologia, patogeneza i obraz kliniczny zaburzeń psychicznych. 4. Nowoczesne metody diagnostyki i terapii w psychiatrii. Pielęgniarstwo psychiatryczne: 1. Pielęgnowanie chorego z depresją i tendencjami samobójczymi, w zespole maniakalnym, schizofrenią. 2. Udział pielęgniarki w profilaktyce, diagnozowaniu i kompleksowej terapii chorób psychicznych z uwzględnieniem farmakoterapii, psychoterapii i terapii zajęciowej. 3. Komunikowanie z chorym z zaburzeniami psychicznymi. 4. Postępowanie pielęgniarki w zaburzeniach psychicznych wieku podeszłego – zmiany osobowości i zachowania. 5. Rola pielęgniarki w opiece nad dzieckiem chorym psychicznie, z zaburzonym zachowaniem, z trudnościami szkolnymi, autoagresywnym, agresywnym, autystycznym. 6. Przymus bezpośredni, rodzaje, wskazania do zastosowania, obowiązująca dokumentacja stanu pacjenta 7. Specyfika procesu pielęgnowania i dokumentowania stanu pacjenta chorego psychicznie.

		Tematy zajęć praktycznych: 1. Zapoznanie ze specyfiką pracy pielęgniarki w oddziale psychiatrycznym. 2. Nawiązanie kontaktu słownego i rozmowy terapeutycznej z chorym. 3. Rozpoznawanie symptomów chorób psychicznych i zaburzeń niepsychotycznych – udział w diagnozie psychiatrycznej i badaniach konsultacyjnych. 4. Prowadzenie obserwacji pielęgniarskiej na sali chorych. Współudział w organizacji dnia szpitalnego. 5. Udział w wizycie lekarskiej, gabinetowej, społeczności terapeutycznej. 6. Udział pielęgniarki w różnych formach terapii chorób psychicznych. a) farmakoterapia (ze szczególnym uwzględnieniem zasad podawania leków i skutków ubocznych stosowanych leków). b) psychoterapia c) leczenie elektrowstrząsami d) terapia zajęciowa 7. Prowadzenie procesu pielęgnowania na podstawie indywidualnego stanu pacjenta: diagnozowanie, formułowanie celów pielęgnacyjnych, planowanie opieki, realizowanie i ocena uzyskanych wyników pielęgnowania. 8. Udział pielęgniarki w edukacji chorych i ich rodzin. Tematy praktyk zawodowych: 1. Nawiązanie kontaktu werbalnego i pozawerbalnego z psychicznie chorym, jego rodziną oraz z zespołem terapeutycznym. 2. Ocena stanu psychicznego, fizycznego i sytuacji społecznej chorego psychicznie na podstawie zebranych drogą: wywiadu obserwacji i analizy dokumentacji pacjenta. 3. Metody psychoterapii i rehabilitacji w psychiatrii. 4. Planowanie pielęgnowania chorych z różnymi zaburzeniami psychicznymi w warunkach szpitalnych i w środowiskowych formach opieki, Samokształcenie: Celem samokształcenia jest pogłębienie wiedzy w zakresie opieki nad pacjentem z zaburzeniami zdrowia psychicznego oraz poszukiwanie nowych rozwiązań w zakresie diagnozowania, planowania i realizowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentem. Tematy samokształcenia: 1. Promocja zdrowia i profilaktyka zaburzeń psychicznych. 2. Filozofia i etyka w psychiatrii. 3. Rehabilitacja psychiatryczna (treningi umiejętności społecznych, aktywnego udziału pacjenta w leczeniu, terapia zajęciowa). 4. Udział pielęgniarki w psychoterapii pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. 5. Opieka pielęgniarka w psychiatrii środowiskowej. 6. Nieprofesjonalne formy pomocy i opieki nad chorym psychicznie - grupy wsparcia, kluby, stowarzyszenia pacjentów, rodzin chorych psychicznie. 7. Opis pacjenta z zaburzeniami psychicznymi -studium przypadku
--	--	--

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student : - zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej; - zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce; - charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad chorym, uzależnione od jego wieku i stanu zdrowia; - zna etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych. - zna zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego.; - zna możliwości stosowania psychoterapii u chorych z zaburzeniami układu nerwowego, - zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: - gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki; - proceedzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; - motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego; - rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; - proceedzi rozmowę terapeutyczną; - przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego z pacjentem z zaburzeniem psychicznym a także jego rodziną; - proceedzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarstwa i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki; - umie przewidzieć skutki postępowania pacjenta z określonymi zaburzeniami psychicznymi; - dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych; - przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: - szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece; - systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu; - przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece; - wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka wykonywanie zadań zawodowych; - przestrzega praw pacjenta; - rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe przestrzega tajemnicy zawodowej; - współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej; - jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta; - przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: 1. Bilikiewicz A., Psychiatria, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011 2. Górna K., Jaracz K., Rybakowski J.: Pielęgniarstwo psychiatryczne, PZWL, Warszawa 2012. 3. Wilczek – Różyczka E.,(red.) Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego, Wyd. Czelej, Lublin 2007. 4. Wilczek – Różyczka E., Komunikowanie się z chorym psychicznie, Wyd. Czelej, Lublin 2007. Literatura uzupełniająca: 1. Casher M. I., Bess J. D., Pacjent na oddziale psychiatrycznym, Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2013. 2. Heitzman J.: Psychiatria. Podręcznik dla studiów medycznych, PZWL, Warszawa, 2007. 3. Krupka-Matuszczyk I., Matuszczyk M. (red): Psychiatria - Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, wydawnictwo SUM, 2007.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	45			
Przygotowanie do egzaminu	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,8	1,2		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	80			
Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	110			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,9	1,1		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktyce zawodowej	40			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	40			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1	0		

ANESTEZJOLOGIA I PIELĘGNIARSTWO W ZAGROŻENIU ŻYCIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.29.5.W PI.29.5.P PI.29.5.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: • obowiązkowy do zaliczenia V semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr V	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Krzysztof Jakubowski dr Marek Wojtaszek mgr Barbara Bindas	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiadomości z podstaw pielęgniarstwa, anatomii, fizjologii, patologii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 45 godz.(V sem.) Zajęcia praktyczne - 40 godz.+ 30 godz. Samokształcenie (V sem.) Praktyki zawodowe - 40 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 3 punkty ECTS Zajęcia praktyczne - 2 punkty ECTS Praktyki zawodowe - 1 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: przygotowanie studenta do realizacji opieki nad pacjentem w wybranych stanach zagrożenia życia, postępowania anestezjologicznego oraz kształtowanie umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów pacjentów hospitalizowanych w oddziale intensywnej opieki medycznej.	

14.	Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny Dyskusja dydaktyczna Studium przypadku Instruktaż
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Egzamin (E) - wykłady w V semestrze Obecność na wykładach – pozytywna ocena z egzaminu. Egzamin przeprowadzany w formie pisemnej z użyciem testu weryfikującego wiedzę studentów. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie z oceną(ZO)- zajęcia praktyczne w V semestrze. 100% obecność na zajęciach – pozytywna ocena z testu kontrolnego, prowadzenie karty obserwacji pacjenta obowiązującej w OAiIT. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie z oceną(ZO)- praktyki zawodowe w V semestrze 100% obecność na zajęciach - pozytywna ocena z zaliczenia ustnego. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Pisemna praca kontrolna na podane tematy.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: Anestezjologia: 1. Anestezja. Przygotowanie pacjenta do znieczulenia. 2. Intensywny nadzór bezprzyrządowymi i przyrządowymi - rozpoznanie stanu zagrożenia życia. 3. Metody i przyrządy stosowane do udrażniania dróg oddechowych i sztucznej wentylacji. 4. Reanimacja krążeniowo-oddechowa. 5. Zasady reanimacji krążeniowo-oddechowej u dzieci i dorosłych. 6. Farmakoterapia w resuscytacji krążeniowo-oddechowej. 7. Elektroterapia w zagrażających życiu zaburzeniach rytmu serca.

		Pielęgniarstwo w zagrożeniu życia: 1. Elementy postępowania anestezjologicznego – zadania pielęgniarki. 2. Rola pielęgniarki w przygotowaniu i opiece nad pacjentem po znieczuleniu ogólnym i przewodowym. 3. Postępowanie pielęgniarskie z pacjentem w niewydolności krążeniowo – oddechowej w oddziale intensywnej terapii. 4. Opieka nad chorym nieprzytomnym. 5. Pielęgowanie chorego z dostępem naczyniowym żylnym i tętniczym. 6. Monitorowanie układu krążenia – zadania pielęgniarki. 7. Nagłe zatrzymanie krążenia – przyczyny i zapobieganie. 8. Ostre stany chorobowe układu oddechowego, ARDS – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki. 9. Zator płucny – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki. 10. Wstrząs – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki. 11. Ostra niewydolność nerek – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki. 12. Ostre zapalenie trzustki – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki. 13. Śpiączka wątrobowa – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki. 14. Intensywna terapia i opieka pielęgniarska w cukrzycy. 15. Sepsa – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki. 16. Zespół dysfunkcji wielonarządowej (MODS) – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki. 17. Zatrucia – przyczyny i postępowanie. 18. Żywienie parenteralne krytyczne chorych. 19. Śmierć pnia mózgu – diagnostyka. Elementy transplantologii, problemy etyczno - moralne. Tematy zajęć praktycznych: 1. Działania diagnostyczne pielęgniarki w oddziale intensywnej opieki medycznej. 2. Udział pielęgniarki w znieczuleniu przewodowym i ogólnym chorego. 3. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym w ostrym okresie zawału serca oraz rola pielęgniarki w rozpoznawaniu i terapii zaburzeń rytmu serca. 4. Zasady opieki wobec pacjenta z obrzękiem płuc. 5. Zadania diagnostyczne i lecznicze pielęgniarki wobec pacjenta z ostrą niewydolnością oddechową. 6. Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem ze sztuczną wentylacją płuc. 7. Zadania pielęgniarki w stanach ostrego zagrożenia życia. 8. Zasady opieki nad pacjentem we wstrząsie. 9. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym po nagłym zatrzymaniu krążenia. 10. Zadania diagnostyczne, lecznicze i opiekuńcze wobec chorego z ostrą niewydolnością nerek. 11. Rola pielęgniarki w opiece nad chorym leczonym metodą dializy ustrojowej i pozaustrojowej. 12. Rola i zadania pielęgniarki w udzielaniu pomocy przedlekarskiej oraz w zaawansowanych zabiegach reanimacyjnych.
--	--	---

		Tematy praktyk zawodowych: 1. Monitorowanie metodami bezprzyrządowymi i przyrządowymi podstawowych funkcji życiowych i ocena stanu chorego. 2. Problemy opiekuńcze pacjentów w stanach zagrożenia życia. 3. Dokumentowanie stanu chorego leczonego w OIOM. 4. Działania diagnostyczne, terapeutyczne i pielęgnacyjne podejmowane przez pielęgniarkę w intensywnej opiece medycznej. 5. Podejmowanie działań pielęgniarstkich z zakresu reanimacji i resuscytacji krążeniowo – oddechowej. Samokształcenie: Celem samokształcenia jest aktywizowanie studentów do pogłębiania wiedzy oraz poszukiwania nowych metod i sposobów pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia. Tematy samokształcenia: 1. Metody monitorowania chorych w stanach zagrożenia życia. 2. Opieka nad chorym po reanimacji. 3. Problemy psychologiczne chorych hospitalizowanych w oddziale intensywnej opieki medycznej. 4. Zapobieganie zakażeniom wewnątrzszpitalowym w oddziale intensywnej opieki medycznej.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	W zakresie wiedzy student: • wymienia objawy zagrożenia życia u pacjentów w różnym wieku • charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożeń zdrowotnych pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia • zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej • zna swoje zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce • zna metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności • zna zasady przygotowania sali operacyjnej do zabiegu w znieczuleniu ogólnym i regionalnym • charakteryzuje kierunki obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu operacyjnego, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym • zna przebieg procesu znieczulenia oraz zasady i metody opieki nad pacjentem po znieczuleniu • charakteryzuje metody znieczulenia regionalnego i zadania pielęgniarki anestezjologicznej w trakcie i po znieczuleniu regionalnym • rozpoznaje stany zagrożenie życia i opisuje monitorowanie pacjentów metodami przyrządowymi i bezprzyrządowymi • zna zasady profilaktyki zakażeń w oddziałach intensywnej terapii i na bloku operacyjnym • zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia

		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki, • prowadzi profilaktykę powikłań w przebieg chorób, • diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji, • pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych, • prowadzi żywienie enteralne i parenteralne dorosłych i dzieci z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy obrotowo-perystaltycznej, • pielęgnuje pacjenta z przetoką, rurką intubacyjną i tracheotomijną, • prowadzi, dokumentuje i ocenia bilans płynów pacjenta, • przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego • asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych, • prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarstwa i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samo opieki, • ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe,
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: • szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece; • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu; • przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece; • wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych; • przestrzega praw pacjenta; • rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe; • przestrzega tajemnicy zawodowej; • współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej; • jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta; • przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Anders J. (red): Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo – oddechowa, podręcznik dla studentów. Wyd. Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2011. 2. Krajewska –Kułak E., Rolka J., Jankowiak B.: Standardy i procedury pielęgniarstwa w stanach zagrożenia życia. PZWL, Warszawa 2009. 3. Mayzner-Zawadzka E. (red): Anestezjologia kliniczna z elementami intensywnej terapii i leczenia bólu. Wyd. PZWL, Warszawa 2009. 4. Wołowicka L., Dyk D. (red): Anestezjologia i intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo. Wyd. PZWL, Warszawa 2014. Literatura uzupełniająca: 1. Hanson W. C.: Procedury intensywnej terapii. Wydawnictwo Med -Media, Warszawa 2009. 2. Kładna A. (red): Pielęgniarstwo = Desmurgia = Stany zagrożenia życia. Wydawnictwo Pomorskiej Akademii Medycznej, Szczecin 2007. 3. Kruszyński Z.: Podstawy anestezjologii i intensywnej terapii. UMP, Warszawa 2010. 4. Marino P. L.: Intensywna terapia. Wydawnictwo Urban & Partner, Wrocław 2007.

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu
ANESTEZJOLOGIA I PIELĘGNIARSTWO W ZAGROŻENIU ŻYCIA w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1.	wymienia objawy zagrożenia życia u pacjentów w różnym wieku	Wykłady	Test pisemny
D.W2.	Charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożeń zdrowotnych pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia	Wykłady	Test pisemny
D.W5.	zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej	Wykłady	Test pisemny
D.W14.	zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce	Wykłady	Test pisemny
D.W26.	zna metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności	Wykłady	Test pisemny
D.W41.	zna zasady przygotowania sali operacyjnej do zabiegu w znieczuleniu ogólnym i regionalnym	Wykłady	Test pisemny
D.W42.	charakteryzuje kierunki obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu operacyjnego, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym	Wykłady	Test pisemny
D.W43.	zna przebieg procesu znieczulenia oraz zasady i metody opieki nad pacjentem po znieczuleniu	Wykłady	Test pisemny
D.W44.	charakteryzuje metody znieczulenia regionalnego i zadania pielęgniarki anestezjologicznej w trakcie i po znieczuleniu regionalnym	Wykłady	Test pisemny
D.W45.	rozpoznaje stany zagrożenie życia i opisuje monitorowanie pacjentów metodami przyrządowymi i bezprzyrządowymi	Wykłady	Test pisemny
D.W47.	zna zasady profilaktyki zakażeń w oddziałach intensywnej terapii i na bloku operacyjnym	Wykłady	Test pisemny
D.W52.	zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia	Wykłady	Test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Sprawdzian praktyczny Samoocena studenta
D.U5.	prowadzi profilaktykę powikłań w przebieg chorób	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Samoocena studenta
D.U16.	rozpoznaje stany nagłego zagrożenia zdrowia	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny Samoocena studenta

D.U19.	prowadzi żywienie enteralne i parenteralne dorosłych i dzieci z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy obrotowo-perystaltycznej	Zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Samoocena studenta
D.U20.	rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo pielęgnacyjnego	Zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Samoocena studenta
D.U21.	pielęgnuje pacjenta z przetoką, rurką intubacyjną i tracheotomijną	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Samoocena studenta
D.U34.	potrafi rozpoznać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności umożliwiające wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U35.	potrafi przygotować zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	Samoocena studenta
D.K4.	wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Samoocena studenta Obserwacja przez prowadzącego

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	45			
Przygotowanie do egzaminu	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,8	1,2		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	40			
Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	70			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim	samodzielna	z bezpośrednim	samodzielna

	udziałem nauczyciela akademickiego	praca studenta	udziałem nauczyciela akademickiego	praca studenta
	1,1	0,9		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktyce zawodowej	40			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	40			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1	0		

NEUROLOGIA I PIELĘGNIARSTWO NEUROLOGICZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.31.5.W PI.31.5.P PI.31.6.W PI.31.6.P PI.31.6.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: • obowiązkowy do zaliczenia V i VI semestru studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr V, VI	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Halina Pieciewicz - Szczęsna lek. Agata Ściborowicz mgr Lucyna Gazdowicz	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiedza i umiejętności z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, badań fizykalnych, farmakologii.	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 25 godz.(V sem.) Wykłady- 30 godz. (VI sem.) Zajęcia praktyczne – 40 godz + samokształcenie -15 godz. (V sem.) Zajęcia praktyczne – 40 godz + samokształcenie -15 godz. (VI sem.) Praktyka zawodowe – 80 godz.(VI sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 3 punkty ECTS Zajęcia praktyczne- 4 punkty ECTS Praktyka zawodowa – 2 punkty ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: nabycie przez studenta wiedzy, umiejętności i ukształtowanie postaw umożliwiających objęcie profesjonalną opieką pielęgniarską pacjentów z chorobami układu nerwowego.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwencjonalny, wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych. Pokaz, instruktaż, ćwiczenia indywidualne i grupowe.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (Z) - wykłady w V semestrze, Egzamin (E)- wykłady w VI semestrze 1. Obecność na wykładach. 2. Uzyskanie pozytywnej oceny z testu wielokrotnego wyboru. Stosowany jest test wielokrotnego wyboru z następującą skalą ocen: 3(dostateczny) - 57-65% prawidłowych odpowiedzi; 3,5(dość dobry) - 66-74% prawidłowych odpowiedzi; 4(dobry) - 75-83% prawidłowych odpowiedzi; 4,5(ponad dobry) 84-92% prawidłowych odpowiedzi; 5(bardzo dobry) - 93-100% prawidłowych odpowiedzi. 3. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie zajęć praktycznych, samokształcenia i praktyk zawodowych. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie (Z) - zajęcia praktyczne w V semestrze, Zaliczenie z oceną (ZO) - zajęcia praktyczne w VI semestrze 1. Obecność na zajęciach praktycznych. 2. Uzyskanie pozytywnego zaliczenia zajęć praktycznych w zakresie treści programowych objętych planem studiów w formie DOPS (Direct Observation of Procedural Skills). Podstawą do oceny są standardy procedur i czynności pielęgniarskich. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie z oceną (ZO)- praktyki zawodowe w VI semestrze 1. Frekwencja zgodnie z regulaminem studiów. 2. Uzyskanie pozytywnego zaliczenia praktyki zawodowej w zakresie treści programowych objętych planem studiów w formie przeglądu zapisu (record review), czyli ocenie stymulowanej (chart-stimulated evaluation), opartej na karcie pielęgnowania pacjenta prowadzonej przez studenta dla potrzeb oceny. Polega na retrospektywnym przeglądzie klinicznej pracy studenta ewidencjonowanej w karcie pielęgnowania wybranego przez niego pacjenta. Kryteria oceny: umiejętność stawiania diagnoz pielęgniarskich (0-2 pkt.), wyjaśnienia przez studenta podjętych decyzji dotyczących pielęgnacji pacjenta (genezy diagnoz pielęgniarskich) (0-2 pkt.), umiejętność planowania (0-2 pkt.) oraz realizowania poszczególnych działań pielęgniarskich (0-2 pkt.) i ich ocena (0-2 pkt.). Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 3 pkt.(60% na 100%) (6 pkt. – 3,0; 6,5-7 pkt. - 3,5; 7,5-8 pkt. – 4,0; 8,5-9 pkt. – 4,5; 9,5-10 pkt. - 5). Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: • Uzyskanie pozytywnej oceny z referatu przygotowanego samodzielnie przez studenta na proponowany temat. Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 6 pkt./10 pkt. (60% na 100%) (6 pkt. – 3,0; 6,5-7 pkt. -3,5; 7,5-8 pkt. – 4,0; 8,5-9 pkt. – 4,5; 9,5-10 pkt. - 5). <u>Praca jest oceniana wg kryteriów:</u> 1. Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu - 0-2 pkt. 2. Zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy - 0-2 pkt. 3. Poprawność terminologiczna i językowa - 0-2 pkt. 4. Prawidłowy i logiczny układ treści - 0-2 pkt. 5. Właściwy dobór literatury- 0-2 pkt.

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów Neurologia: 1. Zaburzenia funkcji układu nerwowego. Etiopatogeneza zaburzeń neurologicznych. 2. Badanie neurologiczne. Nowoczesne metody diagnostyczne stosowane w neurologii. 3. Choroby naczyniowe mózgu. 4. Choroby demielinizacyjne. 5. Choroba Parkinsona. 6. Padaczka - podział, etologia, typy napadów, postępowanie. 7. Guzy mózgu. 8. Urazy mózgu i uszkodzenia rdzenia kręgowego. 9. Choroby mięśni i nerwów obwodowych. Pielęgniarstwo neurologiczne: 1. Postępowanie pielęgniarckie w wybranych stanach zaburzeń funkcji układu nerwowego. 2. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu i leczeniu chorych neurologicznie. 3. Opieka pielęgniarcka nad pacjentem z chorobami naczyniowymi mózgu. 4. Opieka pielęgniarcka nad pacjentem ze stwardnieniem rozsianym. 5. Opieka pielęgniarcka nad pacjentem z chorobą Parkinsona. 6. Opieka pielęgniarcka nad chorym z padaczką. 7. Opieka pielęgniarcka nad pacjentem z miastenią. 8. Specyfika opieki pielęgniarckiej nad pacjentem z polineuropatią. 9. Opieka pielęgniarcka nad pacjentem z nowotworem centralnego układu nerwowego. 10. Opieka pielęgniarcka nad pacjentem z dyskopatią, urazem czaszkowo-mózgowym, kręgosłupa i rdzenia kręgowego. 11. Opieka pielęgniarcka nad pacjentem z zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu. Tematy zajęć praktycznych: 1. Rola i zadania pielęgniarki na oddziale neurologicznym. 2. Przyjęcie chorego do oddziału neurologicznego. 3. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych pod kątem chorób neurologicznych. 4. Postępowanie z chorym z zaburzeniami wyższych czynności nerwowych. 5. Zasady opieki nad chorym w ostrej fazie udaru niedokrwinnego, udaru krwotocznego. 6. Aktywność ruchowa chorych po udarze mózgu. 7. Pielęgnowanie chorego niepełnosprawnego na oddziale neurologicznym - ocena wydolności opiekuńczej i przygotowanie do samoopieki. 8. Pielęgnowanie chorego na stwardnienie rozsiane. 9. Zasady postępowania z chorym na padaczkę – edukacyjna rola pielęgniarki. 10. Problemy chorych z chorobą Parkinsona. 11. Pielęgnowanie chorego z procesem zapalnym centralnego układu nerwowego. 12. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z zespołem obwodowym. 13. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w obrębie głowy. 14. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z guzem mózgu. 15. Zasady obserwacji i pielęgnowania pacjenta z krwawieniem podpajęczynówkowym w różnych okresach leczenia. 16. Pielęgniarska ocena stanu pacjenta po urazie mózgu. 17. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym po urazie czaszkowo-mózgowym. 18. Zasady kompleksowej opieki nad pacjentem nieprzytomnym. 19. Zasady kompleksowej opieki nad chorym w schorzeniach kręgosłupa. 20. Zasady opieki nad chorym po urazie rdzenia kręgowego. 21. Standardy opieki pielęgniarckiej w neurologii i neurochirurgii.
-----	---	--

		Tematy praktyk zawodowych: 1. Rozpoznanie stanu i potrzeb zdrowotnych pacjenta w poszczególnych okresach hospitalizacji. 2. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych w oddziale neurologicznym. 3. Planowanie działań opiekuńczych i pielęgnacyjnych zgodnie z obowiązującymi standardami w neurologii. 4. Pielęgnowanie pacjentów z problemami neurologicznymi. 5. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym nieprzytomnym. 6. Rola pielęgniarki w przygotowaniu do samoopieki w wybranych schorzeniach neurologicznych. Tematy samokształcenia: 1. Rola pielęgniarki w przygotowaniu chorego z Parkinsonem do samoopieki. 2. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym ze stwardnieniem rozsianym. 3. Udział pielęgniarki w rehabilitacji osób po urazach kręgosłupa. 4. Zasady komunikowania się pielęgniarki z chorym z afazją 5. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym w stanie śpiączki. 6. Diagnostyka schorzeń neurologicznych za pomocą nowych technik obrazowania.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza W zakresie wiedzy student: • zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej, • zna zasady planowania opieki nad chorym w zależności od wieku i stanu zdrowia • zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia • charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia • zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od jego wieku i stanu zdrowia pacjenta • zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce) • wyjaśnia patofizjologię zaburzeń występujących w przebiegu chorób, urazów układu nerwowego i groźących powikłań • zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecania. W zakresie umiejętności student: • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki • rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w różnym wieku i stanie zdrowia • prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień • motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego • prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób • diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji • pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych

		Umiejętności	• przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym • dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarzką • rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego • prowadzi rozmowę terapeutyczną • przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego • asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych • prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarzkich i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki • ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe • dostosowuje interwencje pielęgniarzkie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych • przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: • szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu • przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece • wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych • przestrzega praw pacjenta • rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe • przestrzega tajemnicy zawodowej • współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej • jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta • przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Adamczyk K.: Pielęgniarstwo neurologiczne. Wyd. Czelej, Lublin 2003. 2. Czaja E.: Procedury w neurochirurgii. W: Procedury pielęgniarzkie w chirurgii, red. E. Walewska, L. Ścisło. PZWL, Warszawa 2012. 3. Jaracz K. (red.): Pielęgniarstwo neurologiczne. PZWL, Warszawa 2008. Literatura uzupełniająca: 1. Berlitz P.: Neurologia. Kompendium. PZWL, Warszawa 2008. 2. Kozbuski W., Liberski P. P.: Neurologia. Podręcznik dla studentów medycyny. Wydanie I, Wyd. PZWL, Warszawa 2007. 3. Ślusarz R., Szewczyk M.T. (red.): Pielęgniarstwo w neurochirurgii. Wyd. Borgis, Warszawa 2006.

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu
NEUROLOGIA I PIELĘGNIARSTWO NEUROLOGICZNE w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W5.	zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej	Wykłady	Test pisemny
D.W6.	zna zasady planowania opieki nad chorym w zależności od wieku i stanu zdrowia	Wykłady	Test pisemny Referat
D.W7.	zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia	Wykłady	Test pisemny Referat
D.W9.	charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia	Wykłady	Test pisemny
D.W12.	zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od jego wieku i stanu zdrowia pacjenta	Wykłady	Test pisemny
D.W14.	zna swoje zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce)	Wykłady	Test pisemny Referat
D.W36.	wyjaśnia patofizjologię zaburzeń występujących w przebiegu chorób, urazów układu nerwowego i grożących powikłań	Wykłady	Test pisemny
D.W52.	zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecania	Wykłady	Test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Sprawdzian praktyczny
D.U8.	diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania
D.U9.	pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Samoocena studenta
D.U20.	rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U22.	prowadzi rozmowę terapeutyczną	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk

D.U28.	prowodzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarstwa i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U32.	dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Samoocena studenta
D.U33.	przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru/raport/ Samoocena studenta
D.U34.	potrafi rozpoznać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności umożliwiające wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U35.	potrafi przygotować zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	Samoocena studenta Obserwacja przez prowadzącego
D.K6.	rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Samoocena studenta Obserwacja przez prowadzącego

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	55			
Przygotowanie do egzaminu	25			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,0	1,0		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	80			
Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	110			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,8	1,2		

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktykach zawodowych	80			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	80			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2	0		

OPIEKA PALIATYWNA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Opieka paliatywna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.33.5.W PI.33.5.P PI.33.5.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: • obowiązkowy do zaliczenia V semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr V	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Jolanta Sawicka mgr Małgorzata Dżugan mgr Bożena Mendyka	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiadomości z podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 - godz.(V sem.) Zajęcia praktyczne - 40 godz.(V sem.) + Samokształcenie 30 godz. Praktyki zawodowe - 40 godz. (V sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Zajęcia praktyczne - 2 punkty ECTS Praktyki zawodowe - 1 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: przygotowanie do realizacji opieki nad pacjentem w stanie terminalnym, udzielanie wsparcia pacjentowi i jego rodzinie, stosowanie standardów opieki oraz podniesienie jakości opieki paliatywnej.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO)- wykłady w V semestrze. Test jednokrotnego wyboru. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie z oceną (ZO)- zajęcia praktyczne w V semestrze. Frekwencja 100% na zajęciach praktycznych. Zaliczenie umiejętności zawartych w „Karcie umiejętności pielęgniarskich w zawodzie pielęgniarki”. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych; Zaliczenie z oceną (ZO)- praktyki zawodowe w V semestrze. Frekwencja 100% na zajęciach praktycznych. Zaliczenie umiejętności zawartych w „Karcie umiejętności pielęgniarskich w zawodzie pielęgniarki”. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Przygotowanie prac pisemnych zgodnych z tematyką kierunkową.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: 1. Organizacja opieki paliatywnej / hospicyjnej w Polsce. 2. Jakość życia jako priorytet opieki paliatywnej. 3. Powikłania i skutki uboczne leczenia onkologicznego u pacjentów w stanach terminalnych. 4. Ból totalny – diagnoza i leczenie. 5. Komunikacja z pacjentem i jego bliskimi. 6. Dzieci i młodzież w opiece paliatywnej. 7. Opieka nad chorym w okresie umierania i agonii. 8. Dylematy etyczne w opiece paliatywnej. Tematy zajęć praktycznych: 1. Diagnoza zapotrzebowania na wsparcie u pacjenta . 2. Sposoby redukcji stresu wynikającego z diagnozy choroby nowotworowej – rola pielęgniarki. 3. Realizacja opieki pielęgniarskiej nad pacjentem i jego rodziną. 4. Opieka nad pacjentem w terminalnej fazie choroby nowotworowej. 5. Opieka wspomagająca – rola i zadania pielęgniarki. 6. Standardy w opiece paliatywnej. 7. Podmiotowość działań opiekuńczo-pielęgnacyjnych. Tematy praktyk zawodowych: 1. Funkcja psychologiczno-duchowa pielęgniarki. 2. Pielęgniarka jako łącznik z rodziną, kapłanem, psychologiem, pracownikiem socjalnym. 3. Edukacja rodziny chorego w zakresie sprawowania opieki nieprofesjonalnej nad pacjentem umierającym. 4. Rola pielęgniarki w łagodzeniu bólu. 5. Opieka pielęgnacyjna nad dzieckiem w stanie terminalnie i jego rodziną. 6. Zabawa z chorym dzieckiem jako funkcja terapeutyczna . 7. Wsparcie rodziny po śmierci dziecka. 8. Sposoby niwelowania stresu u pielęgniarki wynikłego z pracy z pacjentami z chorobą nieuleczalną.

		Samokształcenie Celem samokształcenia jest pogłębienie i utrwalenie wiedzy niezbędnej do realizacji opieki nad pacjentem w stanie terminalnym oraz pacjentem umierającym. Tematy samokształcenia: 1. Funkcja psychologiczno-duchowa pielęgniarki. 2. Pielęgniarka jako łącznik z rodziną, kapłanem, psychologiem, pracownikiem socjalnym. 3. Edukacja rodziny chorego w zakresie sprawowania opieki nieprofesjonalnej nad pacjentem umierającym. 4. Rola pielęgniarki w łagodzeniu bólu. 5. Opieka pielęgnacyjna nad dzieckiem w stanie terminalnie i jego rodziną. 6. Zabawa z chorym dzieckiem jako funkcja terapeutyczna . 7. Wsparcie rodziny po śmierci dziecka. 8. Sposoby niwelowania stresu u pielęgniarki wynikłego z pracy z pacjentami z chorobą nieuleczalną. 9. Opieka pielęgniarska na pacjentem w wybranych schorzeniach nowotworowych.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza W zakresie wiedzy student: • zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej, • zna zasady planowania opieki nad chorym w zależności od wieku i stanu zdrowia, • zna swoje zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce, • zna patofizjologię, objawy kliniczne i powikłania chorób nowotworowych, • zna procedurę postępowania z ciałem zmarłego • zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia. W zakresie umiejętności student: • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki, • prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień, • motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego, • prowadzi profilaktykę powikłań w przebieg chorób, • diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji, • dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę, • rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego, • prowadzi rozmowę terapeutyczną,
		Umiejętności • przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego, • prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarskich i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki, • ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe, • tworzy pacjentowi warunki do godnego umierania, • dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych, • przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.

		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: • szanuje godność i autonomię osób powierzonych jego opiece, • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu, • przestrzega wartości, powinności zasad moralnych w opiece, • wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych • przestrzega praw pacjenta, • rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe, • przestrzega tajemnicy zawodowej, • współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej, • jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta, • przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Adamczyk A., Buczkowski K., Jagielski D., Krajnik M., Rogiewicz M.: Opieka paliatywna. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2009. 2. Brzeziński K., Filipczak-Bryniarska I., Dobrogowski J.: Leczenie bólu. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2011. 3. De Walden Gałuszko K., Kaptacz A.: Pielęgniarstwo w opiece paliatywnej i hospicyjnej. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2008. 4. De Walden Gałuszko K.: Podstawy opieki paliatywnej. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2007. 5. Jeziorski A.: Onkologia dla pielęgniarek. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2009. Literatura uzupełniająca: 1. Deptała, A., : Onkologia w praktyce. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2013. 2. Koper A.: Pielęgniarstwo onkologiczne. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2011. 3. Kordek R., : Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy, VM Media z o.o. VM Group sp. k., 2013.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu OPIEKA PALIATYWNA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W5.	zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej	Wykłady	Test pisemny
D.W6.	zna zasady planowania opieki nad chorym w zależności od wieku i stanu zdrowia	Wykłady	Test pisemny
D.W14.	zna swoje zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce	Wykłady	Test pisemny
D.W50.	zna patofizjologię, objawy kliniczne i powikłania chorób nowotworowych	Wykłady	Test pisemny

D.W51.	zna procedurę postępowania z ciałem zmarłego	Wykłady	Test pisemny
D.W52.	zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia	Wykłady	Test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obecność na zajęciach Sprawdzian praktyczny
D.U2.	rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki, w różnym wieku i stanie zdrowia	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obecność na zajęciach Sprawdzian praktyczny
D.U4.	motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obecność na zajęciach Sprawdzian praktyczny
D.U13.	dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obecność na zajęciach Sprawdzian praktyczny
D.U22.	proceedzi rozmowę terapeutyczną	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obecność na zajęciach Sprawdzian praktyczny
D.U29.	ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obecność na zajęciach Sprawdzian praktyczny
D.U30.	tworzy pacjentowi warunki do godnego umierania	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obecność na zajęciach Sprawdzian praktyczny
D.U32.	dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obecność na zajęciach Sprawdzian praktyczny
D.U34.	potrafi rozpoznać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności umożliwiające wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obecność na zajęciach Sprawdzian praktyczny
D.U35.	potrafi przygotować zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obecność na zajęciach Sprawdzian praktyczny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	Samoocena studenta Obserwacja przez prowadzącego
D.K9.	jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Samoocena studenta Obserwacja przez prowadzącego

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	15			
Przygotowanie do zaliczenia	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,6	0,4		

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	40			
Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	70			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,1	0,9		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktykach zawodowych	40			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	40			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1	0		

GERIATRIA I PIELĘGNIARSTWO GERIATRYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	GeriatRIA i pielęgniarstwo geriatryczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.32.6.W PI.32.6.P PI.32.6.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: • obowiązkowy do zaliczenia VI semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr VI	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	prof. nadzw dr hab. Andrzej Pluta dr Ewa Poźniak mgr Elżbieta Oliwko mgr Marzena Szuwalska	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 60 godz. (VI sem.) Zajęcia praktyczne – 80 godz. + Samokształcenie – 15 godz.(VI sem.) Praktyka zawodowa – 80 godz.(VI sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 3 punkty ECTS Zajęcia praktyczne- 4 punkty ECTS Praktyka zawodowa – 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: przygotowanie studenta do samodzielnego planowania i realizowania kompleksowej opieki geriatrycznej wynikającego z różnego stanu zdrowia pacjenta w warunkach domowych i szpitalnych.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej, metoda sytuacyjna, metoda przypadku, elementy dyskusji.	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów: Egzamin (E)- wykłady w VI semestrze. Kryteria oceniania: - Egzamin pisemny – obejmujący 30 pytań w tym: jednokrotnego wyboru, na dobieranie, uzupełnianie, oraz 2 pytania opisowe dotyczące problemów pielęgnacyjnych w opiece nad pacjentem geriatrycznym. - Aktywność na wykładach. Kończącą ocenę stanowi: - 80% - ocena z egzaminu pisemnego - 20% - aktywność na zajęciach Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie (ZO)- zajęcia praktyczne w VI semestrze. Kryteria oceniania: - Dokumentacja procesu pielęgnowania – 2 procesy pielęgnowania wybranych pacjentów hospitalizowanych w oddziale geriatrycznym (zakładzie opiekuńczo-pielęgnacyjnym) - Pisemne sprawozdanie z dyżuru – 2 sprawozdania. - Sprawdzian praktyczny - zaliczenie umiejętności zawartych w <i>Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarzki/pielęgniara</i>. - Obecność na 100% zajęć, punktualność, kultura osobista, aktywność w realizacji czynności pielęgniarzkich. - Samokształcenie zalicza się na podstawie pisemnej pracy na wybrany temat - Samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy i umiejętności. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie (ZO) - praktyki zawodowe w VI semestrze. Kryteria oceniania: - Wypracowanie 160 godzin praktyk zawodowych przydzielanych do realizacji. - Terminowe zaliczenie umiejętności zawartych w <i>Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarzki/pielęgniara</i>. - Obecność na 100% zajęć, punktualność, kultura osobista, aktywność w realizacji czynności pielęgniarzkich. - Samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy i umiejętności. Tematy wykładów: Geriatrya: - Fizjologia procesu starzenia. Proces starzenia w aspekcie biologicznym, psychologicznym i socjoekonomicznym. - Odrębności przebiegu wybranych patologii w starości dotyczących układu nerwowego, układu krążenia, - Zasady farmakoterapii w starszym wieku. Niekorzystne interakcje leków w geriatryi. - Specyfika przebiegu, diagnostyka i leczenie nadciśnienia tętniczego, choroby niedokrwiennej serca, przewlekłej niewydolności serca u osób starszych. - Choroby układu oddechowego u osób starszych – diagnostyka i leczenie. - Choroby układu moczowego – problemy urologiczne u osób starszych. - Cukrzyca u osób w podeszłym wieku – objawy, przewlekłe powikłania, zasady terapii. - Niedożywienie u osób starszych – skala zjawiska, objawy i leczenie. - Klasyfikacja, diagnostyka i leczenie otępień u osób starszych. - Depresja u osób starszych.
-----	--	--

16.

**Treści merytoryczne przedmiotu
oraz sposób ich realizacji**

Pielęgniarstwo geriatryczne:

1. Procesy demograficzne w starzejącym się społeczeństwie.
2. Organizacja opieki geriatrycznej w Polsce.
3. Grupy wsparcia i instytucje wspierające osoby starsze.
4. Zmiany strukturalne i czynnościowe związane ze starzeniem.
5. Modele pielęgnowania w opiece nad człowiekiem starym.
6. Diagnozy pielęgniarские i cele opieki nad pacjentem w wieku podeszłym.
7. Narzędzia i metody oceny stanu bio - psycho - społecznego i funkcjonalnego osoby w podeszłym wieku.
8. Całościowa ocena geriatryczna i interdyscyplinarna opieka geriatryczna.
9. Specyfika postępowania pielęgniarского w wybranych patologich układu krążenia: choroba niedokrwienna serca, zastoinowa niewydolność krążenia, nadciśnienie tętnicze, miażdżyca.
10. Specyfika postępowania pielęgniarского w zapaleniu płuc i POCHP u osób starszych.
11. Specyfika postępowania pielęgniarского w chorobie wrzodowej i zaparciu u osób starszych
12. Niedożywienie u osób starszych.
13. Zapobieganie zaburzeniom wodno – elektrolitowym, odwodnieniu i niedożywieniu chorych w podeszłym wieku.
14. Specyfika postępowania pielęgniarского w patologich układu ruchu osób starszych: osteoporoza, choroba zwyrodnieniowa stawów, reumatoidalne zapalenie stawów.
15. Zadania pielęgniarки w leczeniu niefarmakologicznym i w przygotowaniu chorego do funkcjonowania w środowisku domowym.
16. Pielęgnowanie chorego z cukrzycą w podeszłym wieku z uwzględnieniem profilaktyki powikłań późnych.
17. Zasady opieki nad człowiekiem starym z Chorobą Parkinsona.
18. Opieka nad pacjentem po udarze mózgowym.
19. Zasady opieki pielęgniarskiej nad chorym z otępieniem na przykładzie choroby Alzheimera
20. Wielkie zespoły geriatryczne – zadania pielęgniarки w opiece nad chorym.
21. Zasady opieki nad osobą starszą z nietrzymanie zwieraczy.
22. Postępowanie pielęgnacyjne wobec chorego z upośledzeniem słuchu i wzroku.
23. Komunikowanie się ze starszym pacjentem z uwzględnieniem zaburzeń wzroku i słuchu oraz zaburzeniami poznawczymi.
24. Zagrożenia unieruchomienia u osób starszych.
25. Zasady postępowania pielęgniarского wobec osoby starszej z upośledzeniem funkcji wzrokowych słuchowych.
26. Osteoporoza jako problem społeczny.
27. Upadki u osób starszych – epidemiologia, przyczyny, skutki, czynniki ryzyka, diagnostyka.
28. Profilaktyka upadków i urazów w wieku starszym – zadania pielęgniarки.
Zasady usprawniania starszych pacjentów.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Realizacja zadań diagnostycznych leczniczych i opiekuńczych i edukacyjnych wobec pacjenta z chorobą wieńcową serca.
2. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z nadciśnieniem tętniczym.
3. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym w podeszłym wieku z otępieniem w warunkach szpitalnych.
4. Pielęgnowanie osoby starszej hospitalizowanej z powodu zaostrzenia POCHP.
5. Proces pielęgnowania osoby starszej z niewydolnością zastoinową w warunkach szpitalnych.
6. Planowanie opieki nad człowiekiem starszym z cukrzycą z uwzględnieniem samoopieki i samoobserwacji.
7. Zasady opieki nad człowiekiem starszym z dną moczową.
8. Obserwacja chorego w wieku geriatrycznym i dokumentowanie stanu zdrowia.
9. Udział pielęgniarki w promocji zdrowia osób starszych a programy profilaktyki geriatrycznej.
10. Opieka pielęgniarki nad umierającym i towarzyszenie śmierci.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Diagnoza pielęgniarstwa w odniesieniu do pacjenta geriatrycznego.
2. Realizacja czynności pielęgnacyjnych wobec starszego człowieka z uwzględnieniem wydolności i sprawności organizmu.
3. Proces pielęgnowania osoby starszej hospitalizowanej z powodu zaostrzenia choroby wieńcowej serca.
4. Pielęgnowanie chorego unieruchomionego w łóżku.
5. Opieka pielęgniarstwa nad chorym z gastrostomią odżywczą.
6. Opieka pielęgniarstwa nad chorym dializowanym.
7. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów opiekuńczych pacjenta z nietrzymaniem moczu i stolca.
8. Zasady postępowania pielęgniarstwa wobec pacjenta z chorobą Parkinsona.
9. Pielęgnowanie skóry osoby w podeszłym wieku z uwzględnieniem profilaktyki odleżyn.
10. Ocena zapotrzebowania rodziny na opiekę pielęgniarstwa – przygotowanie rodziny do pielęgnowania osoby starszej.

Samokształcenie

Celem samokształcenia jest pogłębienie i aktualizowanie wiedzy z zakresu geriatryi.

Tematy samokształcenia:

1. „Zespół słabości” – objawy kliniczne, konsekwencje, możliwości leczenia.
2. Niefarmakologiczne zapobieganie osteoporozie.
3. Profilaktyka przedwczesnego starzenia.
4. Modele opieki geriatrycznej na świecie.
5. Przejawy ageizmu we współczesnym świecie oraz metody przeciwdziałania.
6. Jakość życia osób starszych.

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student: • ocenia stan chorego w zależności od wieku, • zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie geriatrycznym, • zna zasady planowania opieki nad chorym w zależności od wieku i stanu zdrowia, • zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, • charakteryzuje proces starzenia się w aspekcie bio – psycho - społeczno – ekonomicznym, • zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatricznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce), • różnicuje etiopatogenezę schorzeń wieku podeszłego: cukrzycy, chorób serca, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy, zespołów otępiennych, zespołu Parkinsona i depresji, • charakteryzuje narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin, • zna zasady aktywizacji chorego niepełnosprawnego i objętego opieką geriatryczną.
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki, • rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w różnym wieku i stanie zdrowia, • prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień, • motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego, • prowadzi profilaktykę powikłań w przebieg chorób, • diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji, • pobiera materiał do badań diagnostycznych, • doraźnie podaje tlen, modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko i krótko działającej, • przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym, • dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, doraźnie unieruchamia złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu, • prowadzi rozmowę terapeutyczną • ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe, • rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego, • przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego, • asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych, • prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarstwa i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki, • dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych, • przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.

		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: • szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, • systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu, • przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece, • wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych, • przestrzega praw pacjenta, • rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe, • przestrzega tajemnicy zawodowej, • współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej, • jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta, • przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: 1. Biercewicz M., Szewczyk M.: Pielęgniarstwo w geriatric. Wyd. Med. Borgis, Warszawa 2006. 2. Kędziora – Kornatowska K (red.): Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku. Czelej, Lublin 2007. 3. Talarska D., Wieczorkowska – Tobis K., Szwałkiewicz E.: Opieka nad osobami przewlekłe chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi, PZWL, Warszawa, 2011. 4. Wieczorkowska – Tobis K., Talarska D.: Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne. Wyd. PZWL, Warszawa, 2008. Literatura uzupełniająca: 1. Chodorowski Z.: Geriatria Główne problemy kliniczne, Wyd. Grafika, Gdynia 2006. 2. Galus K.: Geriatria wybrane zagadnienia. Urban & Partner, Wrocław 2007. 3. Jabłoński L., Wysokińska – Miszczuk J.: Podstawy gerontologii i wybrane zagadnienia z geriatric. Czelej, Lublin, 2000.Wyd. Medyk, Warszawa, 2004. 4. Schiefele Staudt Dach.: Pielęgniarstwo geriatryczne. Urban & Partner, Wrocław 2007. 5. Szarota Z.: Gerontologia społeczna i oświatowa, Wyd. Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków, 2004. 6. Szatur - Jaworska B., Błędowski P., Dziegielewska M.: Podstawy gerontologii społecznej, Oficyna Wydawnicza ASPRA –JR, Warszawa, 2006.

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu
GERIATRIA I PIELEGNIARSTWO GERIATRYCZNE w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKT KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W4.	zna zasady oceny stanu chorego w zależności od wieku	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru Pytania problemowe
D.W5.	zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie geriatrycznym	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru Pytania problemowe
D.W10.	zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od jego wieku i stanu zdrowia	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru Pytania problemowe
D.W13.	charakteryzuje proces starzenia się w aspekcie bio – psycho - społeczno - ekonomicznym	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru Pytania problemowe
D.W14.	zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatricznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce)	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru Pytania problemowe
D.W15.	różnicuje etiopatogenezę schorzeń wieku podeszłego: cukrzycy, chorób serca, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy, zespołów otępiennych, zespołu Parkinsona i depresji	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru Pytania problemowe
D.W16.	charakteryzuje narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru Pytania problemowe
D.W17.	zna zasady aktywizacji chorego niepełnosprawnego i objętego opieką geriatryczną	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru Pytania problemowe
D.W52.	zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia	Wykłady	Test jednokrotnego wyboru Pytania problemowe
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport)
D.U4.	motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U8.	diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Realizacja zleconego zadania Samooceńca studenta

D.U13.	dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport)
D.U22.	prowadzi rozmowę terapeutyczną	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Sprawdzian praktyczny Samoocena studenta
D.U26.	przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U32.	dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Sprawdzian praktyczny Samoocena studenta
D.U34.	potrafi rozpoznać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności umożliwiające wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Realizacja zleconego zadania samoocena studenta
D.U35.	potrafi przygotować zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Realizacja zleconego zadania samoocena studenta
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Samokształcenie	Obserwacja postawy studenta Praca pisemna samokształceniowa
D.K9.	Jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Samoocena studenta, Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	60			
Przygotowanie do egzaminu	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2,4	0,6		

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	80			
Samokształcenie	15			
Przygotowanie do egzaminu	5			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	3,2	0,8		
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w praktykach zawodowych	80			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	80			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	2	0		

PROMOCJA ZDROWIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Promocja zdrowia	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
2.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		PI.16.6.W PI.16.6. P	
3.	Język przedmiotu	Język polski	
4.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia VI semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
5.	Rok studiów, semestr	Rok studiów III Semestr VI	
6.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Izabela Gąska mgr Elżbieta Trebenda mgr Mateusz Kowalski	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
8.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Samokształcenie	
9.	Wymagania wstępne	Znajomość zagadnień z zakresu psychologii, socjologii, pedagogiki oraz zdrowia publicznego, podstaw pielęgniarstwa i pielęgniarstw specjalistycznych.	
10.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady (VI sem.) - 30 godz. + Samokształcenie - 15 godz. Zajęcia praktyczne (VI sem.) - 20 godz.	
11.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne I stopnia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 punkty ECTS Zajęcia praktyczne - 1 punkt ECTS	
12.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: przygotowanie studenta do włączenia się w realizację programu promocji zdrowia skierowanego do różnych osób, grup i społeczności, a w szczególności do osób zdrowych i pacjentów, rodzin, członków społeczności funkcjonujących w różnych środowiskach (uczniowie, osoby starsze, osoby aktywne zawodowo, członkowie społeczności lokalnej).	
13.	Metody dydaktyczne	Realizacja zajęć opiera się na następujących metodach dydaktycznych: • Wykład problemowy w postaci prezentacji multimedialnej • Zajęcia praktyczne – praca indywidualna i praca w grupach • Wykorzystanie środków dydaktycznych: filmy, rysunki, fotografie, praca z dostępną literaturą naukową, plansze edukacyjne	

14.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie (E) - wykłady w VI semestrze. Podstawą zaliczenia wykładów jest: • aktywne uczestnictwo w zajęciach prowadzonych metodą dyskusyjną; • test pisemny jednokrotnego wyboru lub uzupełnień Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie z oceną (ZO) - zajęcia praktyczne w VI semestrze. <u>Warunki zaliczenia:</u> • obecność na zajęciach, • aktywność i przygotowanie do zajęć, • opracowanie programu promocji zdrowia, • przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych, • samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Prezentacja multimedialna z podziałem na 1 z podanych tematów.
15.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematyka wykładów: 1. Źródła idei promocji zdrowia. Salutogeneza - teoretyczna podstawa promocji zdrowia. 2. Rozwój promocji zdrowia (aspekt historyczny, definicje, główne konferencje, dokumenty). 3. Metody promocji zdrowia (edukacja zdrowotna, polityka, marketing społeczny) 4. Zachowania zdrowotne i czynniki kształtujące stan zdrowia. Podejście teoretyczne do zmiany zachowań zdrowotnych 5. Związki promocji zdrowia z pielęgniarstwem. 6. Zadania i kompetencje pielęgniarki w promocji zdrowia. Tematyka zajęć praktycznych: 1. Definicje zdrowia i promocji zdrowia. 2. Ocena stanu zdrowia dla potrzeb promocji zdrowia. Potencjał zdrowotny człowieka. 3. Zachowania zdrowotne - definicja, podział, uwarunkowania. 4. Styl życia a ryzyko wystąpienia chorób. Działania z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki chorób cywilizacyjnych. 5. Charakterystyka odbiorcy usług promocyjnych świadczonych przez pielęgniarkę. 6. Rola pielęgniarki w motywowaniu do zachowań prozdrowotnych różnych grup społecznych. 7. Programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dostosowane do rozpoznanych potrzeb życiowych jednostek i rodzin. Samokształcenie Celem samokształcenia jest: poszerzenie i aktualizowanie wiedzy zawodowej dotyczącej promocji zdrowia. Doskonalenie umiejętności promowania zdrowia. Przygotowanie do modyfikowania programu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w zakresie dostosowania do potrzeb odbiorców usług pielęgniarstkich. Tematy samokształcenia: 1. Zadania i kompetencje pielęgniarki w zakresie promocji zdrowia. 2. Rola pielęgniarki w motywowaniu do zachowań prozdrowotnych różnych grup społecznych. 3. Rola pielęgniarki w profilaktyce chorób układu krążenia. 4. Rola pielęgniarki w profilaktyce chorób nowotworowych.

16.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student: - definiuje zdrowie, promocję zdrowia, profilaktykę, zachowania zdrowotne, styl życia oraz wskazuje ich podstawy teoretyczne - wyjaśnia paradygmaty zdrowia i ich wpływ na promocję zdrowia i profilaktykę zdrowotną - określa zakres i charakter zadań pielęgniarki w promocji zdrowia, zna zasady konstruowania programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej - zna strategię promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, narodowym i ponadnarodowym
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: - ocenia stan zdrowia jednostki i rodziny - potencjał zdrowotny człowieka - z wykorzystaniem swoistej metodyki (skale, siatki, pomiary przyrządowe) - rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych jednostki i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia - uczy odbiorcę usług pielęgniarskich samokontroli stanu zdrowia i motywuje do zachowań prozdrowotnych - inicjuje i wspiera jednostkę i rodzinę w utrzymaniu zdrowia przez tworzenie środowiskowej koalicji na rzecz zdrowia - realizuje programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dostosowane do rozpoznanych potrzeb życiowych - opracowuje i wdraża indywidualne programy promocji zdrowia jednostek i rodzin
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.
17.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: - Andruszkiewicz A.(red): Promocja zdrowia. Teoretyczne podstawy promocji zdrowia. Tom I. Wyd. Czelej, Lublin 2008. - Andruszkiewicz A.(red): Promocja zdrowia. Promocja zdrowia w praktyce pielęgniarki i położnej. Tom II. Wyd. PZWL, Warszawa 2010. - Wojnarowska B. (red.): Edukacja zdrowotna. Wyd. PWN, Warszawa 2017. - Karski J. B.: Promocja zdrowia dziś i perspektywy jej rozwoju w Europie. Wyd. CDeWu, Warszawa 2009. - Cianciara D.: Zarys współczesnej promocji zdrowia. Wyd. PZWL, Warszawa 2010. - Charzyńska-Gula M. (red.): Zrozumieć promocję zdrowia. Wyd. Makmed, Lublin 2010. - Dyzmann-Sroka A. (red.): Programy zdrowotne. Wyd. PZWL, Warszawa 2017. Literatura uzupełniająca: - Czupryna A., Poździoch S., Ryś A., Włodarczyk W.C. (red.): Zdrowie publiczne – wybrane zagadnienia. Wyd. VESALIUS, Kraków 2001. - Głowacka M.D. (red.): Promocja zdrowia. Konteksty społeczno-kulturowe. Wyd. G&P, Poznań 2000. - Lwow F., Milewicz A.(red.):Promocja zdrowia - podręcznik dla studentów i lekarzy rodzinnych. Wyd. Urban &Partner, Wrocław 2004. - Sierakowska M., Wrońska I. (red.): Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej. PZWL, Warszawa 2014. - Wilczek-Różycka E.(red.): Jak motywować do zmiany zachowania? Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010.	

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu PROMOCJA ZDROWIA
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W13.	definiuje zdrowie, promocję zdrowia, profilaktykę, zachowania zdrowotne, styl życia oraz wskazuje ich podstawy teoretyczne	Wykład	Test pisemny jednokrotnego wyboru lub uzupełnień
C.W14.	wyjaśnia paradygmaty zdrowia i ich wpływ na promocję zdrowia i profilaktykę zdrowotną	Wykład	Test pisemny jednokrotnego wyboru lub uzupełnień
C.W15.	określa zakres i charakter zadań pielęgniarki w promocji zdrowia, zna zasady konstruowania programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej	Wykład	Test pisemny jednokrotnego wyboru lub uzupełnień
C.W16.	zna strategię promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, narodowym i ponadnarodowym	Wykład	Test pisemny jednokrotnego wyboru lub uzupełnień
UMIEJĘTNOŚCI			
C.U36.	ocenia stan zdrowia jednostki i rodziny - potencjał zdrowotny człowieka z wykorzystaniem swoistej metodyki(skale, siatki, pomiary przyrządowe)	Zajęcia praktyczne	Aktywny udział w zajęciach Praca w grupach
C.U37.	rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych jednostki i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia	Zajęcia praktyczne	Aktywny udział w zajęciach Praca w grupach
C.U38.	uczy odbiorcę usług pielęgniarstkich samokontroli stanu zdrowia i motywuje do zachowań prozdrowotnych	Zajęcia praktyczne	Aktywny udział w zajęciach Praca w grupach
C.U39.	inicjuje i wspiera jednostkę i rodzinę w utrzymaniu zdrowia przez tworzenie środowiskowej koalicji na rzecz zdrowia	Zajęcia praktyczne	Aktywny udział w zajęciach Praca w grupach
C.U40.	realizuje programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dostosowane do rozpoznanych potrzeb życiowych	Zajęcia praktyczne	Aktywny udział w zajęciach Opracowanie programu promocji zdrowia
C.U41.	opracowuje i wdraża indywidualne programy promocji zdrowia jednostek i rodzin	Zajęcia praktyczne	Aktywny udział w zajęciach Opracowanie programu promocji zdrowia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.	Samokształcenie	Praca zaliczeniowa samokształceniowa

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w wykładach	30			
Samokształcenie	15			
Przygotowanie do egzaminu	5			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,2	0,8		

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach praktycznych	20			
Przygotowanie do zajęć	5			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	0,8	0,2		